

DUCHOVNÍ DĚDICTVÍ MORAVY A SLEZSKA

DZIEDZICTWO DUCHOWE MORAW I ŚLĄSKA

100

PAMÁTEK / ZABYTKÓW

Žijeme v době svobody a náboženské tolerance, kdy můžeme bez potíží cestovat po téměř celé Evropě a obdivovat památky jejího duchovního dědictví. Mezi nejatraktivnější regiony patří díky své rozmanitosti, pestrosti a bohatosti tradic Morava a Slezsko, historické země, na jejichž území již před takřka 1 200 lety existovala Velká Morava – svěbytný a významný státní útvar. Morava a Slezsko byly nejen kolébkou české státnosti, ale rovněž křtitelnicí slovanské Evropy. Pojďte s námi putovat po stopách věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje. Zavedeme vás též do katedrál, bazilik a na zajímavá poutní místa. Nahlédnete s námi ale i do chrámů pravoslavných či kostelů protestantských. Nezastupitelné místo má v této publikaci rovněž tradice židovská.

Vedle stovky cílů putování za duchovním dědictvím vám nabízíme podrobné informace o trasách mezi nimi, o blízkých atrakcích a turistických informačních centrech. S naší publikací uvidíte mnohé, a rozhodně se na cestách neztratíte.

Příjemné putování!

Żyjemy w czasach wolności i tolerancji religijnej, gdzie możemy bez problemów podróżować po całej Europie podziwiając zabytki jej duchowego dziedzictwa. Do najbardziej atrakcyjnych regionów należą dzięki swojej rozmaitości, wielobarwności oraz bogactwu tradycji Morawy i Śląsk, regiony historyczne, gdzie już przed 1200 lat istniało Państwo wielkomorawskie – niepodległy i znaczący kraj. Morawy i Śląsk były nie tylko kolebką czeskiej państwowości, ale również chrzcielnicą słowiańskiej Europy. Udajcie się z nami w podróż śladami apostołów św. Cyryla i Metodiego. Zaprowadzimy Państwa również do katedr, bazylik oraz do ważnych miejsc pielgrzymkowych. Zajrzyjcie z nami też do prawosławnych świątyń oraz protestanckich kościołów. W niniejszej publikacji szczególną uwagę poświęciliśmy także tradycjom żydowskim.

Obok stu celów podróży do miejsc dziedzictwa duchowego przedstawiamy szczegółowe informacje o trasach pomiędzy nimi, o pobliskich atrakcjach oraz na temat Centrów Informacji Turystycznej. Dzięki naszej publikacji będzie można zobaczyć dużo i na pewno zawsze znaleźć odpowiedni szlak.

Przyjemnej wędrówki!

Obsah / Treść

Celomoravské výlety / Wycieczki po całym regionie morawskim

- 2/ Tradice cyrilometodějská a Velká Morava, kolébka slovanské duchovnosti
Tradycje Cyryla i Metodiego oraz Państwo wielkomorawskie, kolebka duchowości słowiańskiej
- 10/ Nejvýznamnější místa duchovního života moravských křesťanů i židů
Najbardziej znaczące miejsca duchowego życia morawskich Chrześcijań i Żydów.

Krajské výlety / Wycieczki krajskie

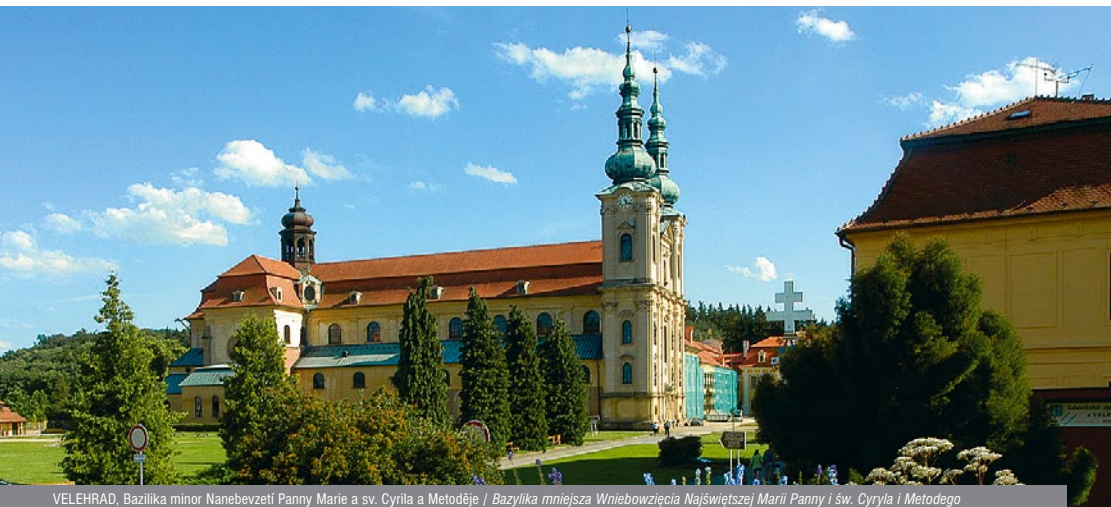
- 18/ Olomoucký kraj / **Kraj Ołomuniecki**
Střední Haná / *Środkowa Hana*
Nad Olomoucí / *Nad Ołomuńcem*
Podhůřím Jeseníků / *Pogórzem Jeseníków*
- 28/ Jihomoravský kraj / **Kraj Południowo-morawski**
Sever / *Północ*
Brněnsko / *Brněnsko*
Jihovýchod / *Południowy wschód*
- 38/ Moravskoslezský kraj / **Kraj Morawsko-śląski**
Rýmařovsko – Krnovsko – Bruntálsko / *Rýmařovsko – Krnovsko – Bruntálsko*
Slezsko – Hlučínsko – Těšínsko / *Śląsk – Hlučíńsko – Śląsk Cieszyński*
Beskydy / *Beskidy*
- 48/ Zlínský kraj / **Kraj Złinski**
Valašsko / *Wojoszczyzna*
Napříč Východní Moravou / *Morawami Wschodnimi na wskroś*
Slováckem k Haně / *Ze Slovaccka na Hanę*

i Informační centrum. Pod touto značkou jsou zde zahrnuta informační centra pro turisty, provozovaná různými subjekty. Centra informacyjne, pod tym skrótem znajdują się kontakty do centrów informacyjnych dla turystów prowadzone przez różne podmioty.

TIP Pod touto zkratkou uvádíme tipy pro návštěvu atraktivity na trase či v jejím nejbližším okolí. Pod tym skrótem znajdują się propozycje atrakcji turystycznych wartych odwiedzenia znajdujących się na trase lub w jej bliskiej okolicy.

TRADICE CYRILOMETODĚJSKÁ A VELKÁ MORAVA, KOLÉBKA SLOVANSKÉ DUCHOVNOSTI

TRADYCJE CYRYLA I METODEGO ORAZ PAŃSTWO WIELKOMORAWSKIE, KOLEBKA DUCHOWOŚCI SŁOWIAŃSKIEJ

VELEHRAD, Bazilika minor Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje / Bazylika mniejsza Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Cyryla i Metodęgo

Byť je náš prvň výlet koncipován především pro pěší pouť, v duchu jednoty celé publikace jsou vzdálenosti i trasy vždy uvedeny pro automobil, jízdní kolo i cestu pěšky.

Choć pierwsza wycieczka została pomyślana przede wszystkim jako piesza wędrówka, to zgodnie z ogólną koncepcją niniejszej publikacji, prezentujemy także odległości i trasy dla podróżujących samochodem, na rowerze oraz pieszo.

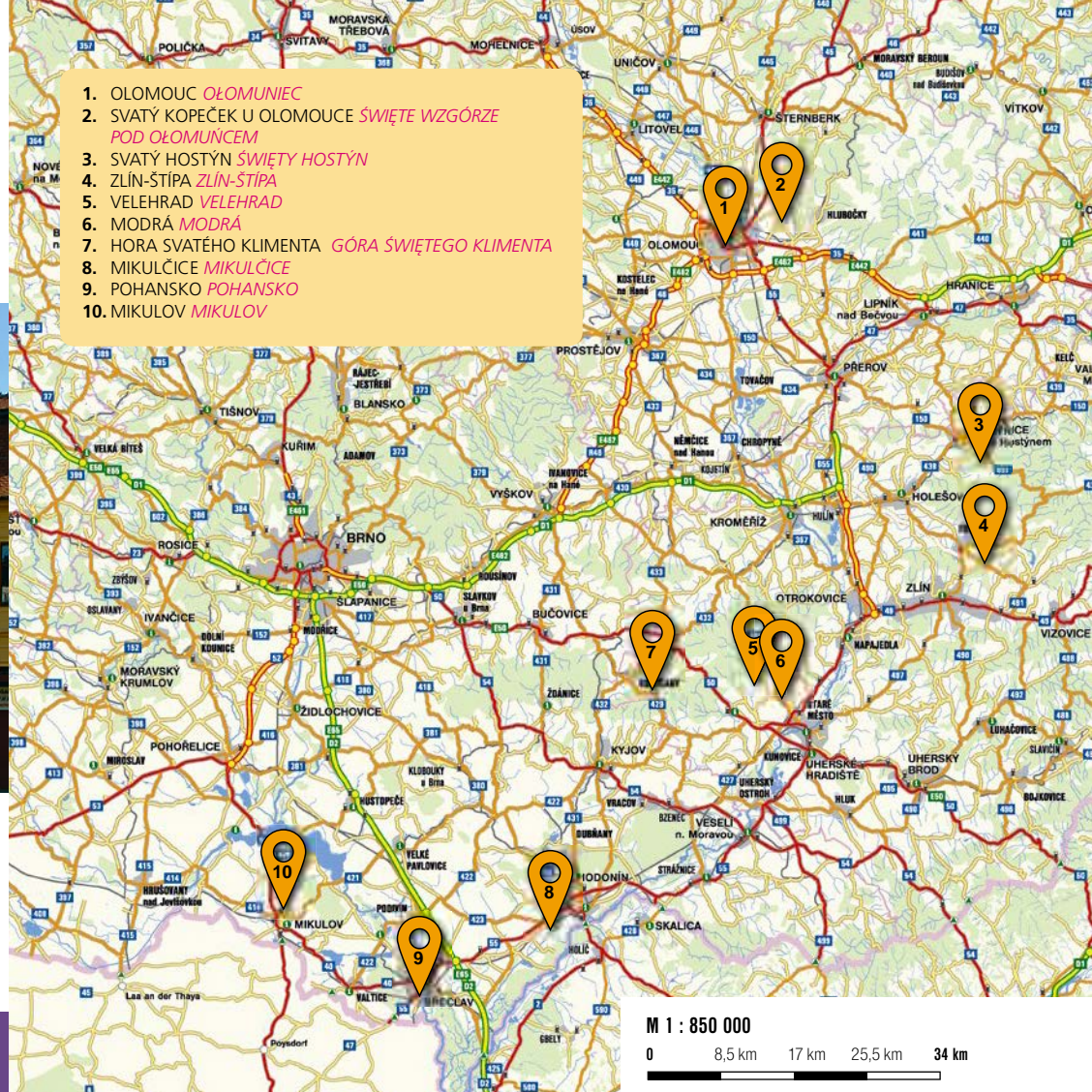

„Putujte s námi ze současnosti až do slavných dob Velké Moravy, na niž před 1 150 lety přinesli evangelium v řeči našich předků svatí Cyril a Metoděj. Základní osou je známá poutní stezka ze Svatého Kopečku na Velehrad, jenž je duchovní kolébkou nejen pro naše země, ale velkou část Slovanů. Navštívíme rovněž významná místa Velkomoravské říše, která s působením svatých Cyrila a Metoděje souvisí. Vydejte se s námi ze sídla současného moravského

arcibiskupa do míst, kde působil první moravský arcibiskup – Metoděj!”

„Zapraszamy w podróż z nami, aż do czasów Państwa wielkomorawskiego, kiedy to przed 1150 laty ewangelie w języku naszych przodków przynieśli na tę ziemię święci Cyril i Metody. Znaczącą dominantą jest znany szlak pielgrzymkowy prowadzący ze Świętego Kopečka na Velehrad, który jest

nie tylko duchową kolebką dla naszego kraju, ale i dla całej rzeszy Słowian. Odwiedzimy również znaczące miejsca Rzeczy Wielkomorawskiej związane z działalnością świętych Cyryla i Metodęgo. Udajcie się z nami w podróż z siedziby obecnego biskupa morawskiego do miejsc, gdzie działał pierwszy morawski arcybiskup – Metody”

1. OLMOUC *OLOMUNIEC*
2. SVATÝ KOPEČEK U OLMOUCE *ŚWIĘTE WZGÓRZE POD OLOMUNCEM*
3. SVATÝ HOSTÝN *ŚWIĘTY HOSTÝN*
4. ZLIN-ŠTÍPA *ZLIN-ŠTÍPA*
5. VELEHRAD *VELEHRAD*
6. MODŘA *MODRA*
7. HORA SVATÉHO KLIMENTA *GÓRA ŚWIĘTEGO KLIMENTA*
8. MIKULČICE *MIKULČICE*
9. POHANSKO *POHANSKO*
10. MIKUŁOV *MIKUŁOV*

Cyriľomethodějská poutní stezka – napojení ze severovýchodu Český Těšín – Hostýn

V případě, že zamýšlíte putovat pěšky ze severovýchodu (Těšínsko) za účelem připojení se k cyriľomethodějské cestě, doporučujeme tuto trasu: Český Těšín, Frýdek-Místek, Kopřivnice, Valašské Meziříčí, Rajnochovice, Hostýn.

Cyriľomethodějská poutní stezka – napojení ze severu Opava – Olomouc

V případě, že zamýšlíte putovat pěšky ze severu (Opavsko) za účelem absolvování celé cyriľomethodějské cesty z Olomouce,

doporučujeme tuto trasu: Opava, Moravice, Budišov nad Budišovkou, Hrubá Voda, Olomouc (případně rovnou Svatý Kopeček).

Szlak pielgrzymkowy Cyryla i Metodęgo – północno-wschodni łącznik Czeski Cieszyń – Hostýn

Jeśli są Państwo zainteresowani wędrówką od strony północno-wschodniej (Śląsk Cieszyński), to w celu wejścia na szlak Cyryla i Metodęgo proponujemy następującą trasę: Český Těšín,

Frýdek-Místek, Kopřivnice, Valašské Meziříčí, Rajnochovice, Hostýn.

Szlak pielgrzymkowy Cyryla i Metodęgo – łącznik ze strony północnej Opava – Olomuniec

Jeśli są Państwo zainteresowani wędrówką od strony północnej (Region Opawsko), to w celu przejścia całego szlaku Cyryla i Metodęgo zaczynając w Olomuńcu proponujemy następującą trasę: Opava, Moravice, Budišov nad Budišovkou, Hrubá Voda, Olomouc (ewentualnie od razu na Svatý Kopeček)

1

1. OLOMOUC

Arcibiskupský palác
Arcidiecézní muzeum
Katedrála svatého Václava

Arcibiskupský palác – veřejnosti je zpřístupněn prohlídkový okruh zahrnující historické reprezentační sály.
GPS: 49°35'46.715"N, 17°15'39.412"E
www.arcibiskupskypalac.ado.cz
tel.: +420 587 405 222

Arcidiecézní muzeum – jako jediné v ČR je zaměřeno pouze na duchovní výtvarné umění 12.–18. století. Součástí komplexu je Přemyslovský hrad, kde byl zavražděn český král Václav III.
GPS: 49°35'44.923"N, 17°15'39.394"E
www.olmuart.cz
tel.: +420 585 514 190

Katedrála sv. Václava – součást národní kulturní památky Přemyslovský hrad. Kromě interiéru katedrály je veřejnosti přístupné horní patro její krypty se stálou expozicí a tematickými výstavami. V dolním patře krypty je mauzoleum s ostatky biskupů a arcibiskupů.
www.oldom.cz
tel.: +420 585 224 236

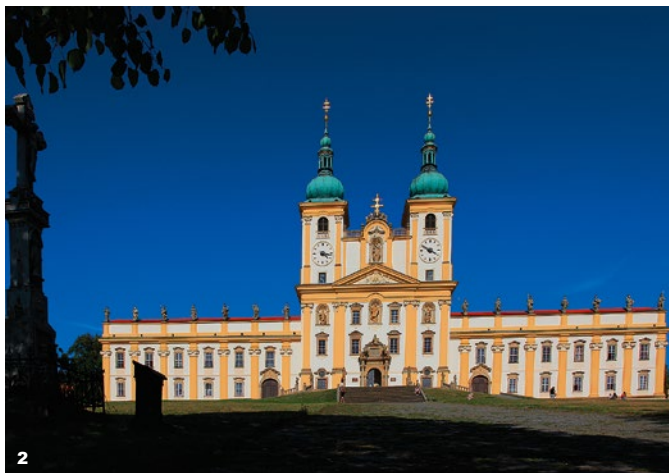
1. OLOMUNIEC

Palác Arcybiskupů
Muzeum Achidecezejalno
Katedra sv. Václava

Palác Arcybiskupů – odvězajícím udstěpniony do zvwiedzania wraz z sálami reprezentacyjnymi.
GPS: 49°35'46.715"N, 17°15'39.412"E
www.arcibiskupskypalac.ado.cz
tel.: +420 587 405 222

Muzeum Achidecezejalno – jako jediné muzeum v Republice Czeskiej nastawione jest na prezentację sztuk pięknych o tematyce duchowej z okresu od XII do XVIII wieku. Częścią kompleksu jest Zamek Przemysławów, w którym zamordowano czeskiego króla Wacława III.
GPS: 49°35'44.923"N, 17°15'39.394"E
www.olmuart.cz
tel.: +420 585 514 190

Katedra św. Wacława – jest częścią pomnika kultury narodowej - Zamku Przemysławów. Poza wnętrzem katedry zwiedzający mogą zobaczyć górne piętro krypty, na którym znajduje się stała ekspozycja oraz wystawy tematyczne. Na dolnym piętrze krypty znajduje się mauzoleum ze szczątkami biskupów i arcybiskupów.
www.oldom.cz
tel.: +420 585 224 236

2

Olomouc (mesto/miasto)
adresa/adres: Horní náměstí 583
tel.: +420 585 513 385
www.olomouc.eu/tourism
e-mail: infocentrum@olomouc.eu

TIP: Aquapark
tel.: +420 588 517 770
www.aqua-olomouc.cz
GPS: 49°34'28.811"N, 17°13'32.181"E

Olomouc – Svatý Kopeček: Trasu v délce 6,5 km můžete urazit pěšky po turistických značkách, případně využijte MHD – spoj č. 11 ze zastávky Hlavní nádraží.
Olomuniec – Svatý Kopeček: trasę o długości 6,5 km można pokonać na piechotę po oznaczonych trasach turystycznych, ewentualnie można skorzystać z komunikacji miejskiej – linia nr 11 z przystanku Dworzec Główny (Hlavní nádraží).

2. SVATÝ KOPEČEK

u Olomouce – chrám

GPS: 49°37'44.686"N, 17°20'15.991"E

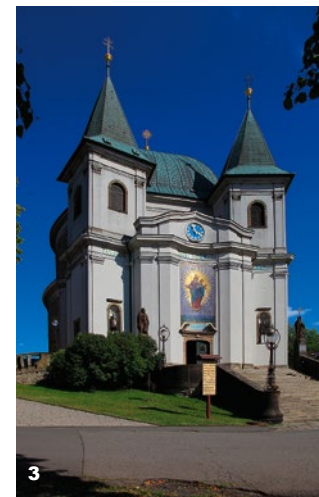
Dominantu Olomoucka – barokní chrám Navštívení Panny Marie ze 17. století uctil svou návštěvou papež Jan Pavel II. a povýšil ji na baziliku minor. Nejvýznamnější poutní místo širokého okolí bývá hojně navštěvováno zejména na svátek Navštívení Panny Marie (31. 5.), v neděli po svátku Nanebevzetí Panny Marie (15. 8.) a následující pondělí a úterý a rovněž o poslední říjnové neděli.
www.svaty-kopecek.cz

2. ŚWIĘTE WZGÓRZE

pod Olomuncem – świątynia

Dominanta architektoniczna regionu olomunieckiego – barokowa świątynia Najświętszej Marii Panny z XVII wieku została odwiedzona przez Papieża Jana Pawła II, który nadał jej status bazyliki mniejszej. Jest to najbardziej znaczący punkt pielgrzymek w regionie, który jest masowo odwiedzany szczególnie podczas Świąt Najświętszej Marii Panny (31.05.), w niedzielę, poniedziałek i wtorek po święcie Wniebowzięcia Marii Panny (15.08.), a także w ostatnią niedzielę października.
www.svaty-kopecek.cz

TIP: Zoo Olomouc, Svatý Kopeček
www.zoo-olomouc.cz
GPS: 49°37'59.498"N, 17°20'36.121"E

3

3. ŚWIĘTY HOSTYŃ

Świątynia

Witamy w najczęściej odwiedzanym miejscu pielgrzymkowym w Republice Czeskiej! Poza bazyliką mniejszą Wniebowzięcia Marii Panny, do której prowadzi słynnych 250 schodów, znajdują tam Państwo także unikatową drogę krzyżową zaprojektowaną według pomysłu Dušana Jurkoviča, Svatohostýnské Muzeum, wieżę widokową oraz elektrownię wiatrową. Szczegóły programu pielgrzymkowego oraz informacje o zakwaterowaniu i wyżywieniu znajdują Państwo na www.hostyn.cz.

Bystřice pod Hostýnem (mesto/miasto)
adresa/adres: Pod Platány 2
tel.: +420 573 501 901
www.mubph.cz
e-mail: info@mubph.cz

3. SVATÝ HOSTÝŇ

Chrá

GPS: 49°22'36.377"N, 17°41'59.854"E

Vítejte na nejnavštěvovanějším poutním místě ČR! Vedle baziliky minor Nanebevzetí Panny Marie, k níž vede pověstné schodiště o 250 schodech, zhlédnete unikátní křížovou cestu podle návrhů Dušana Jurkoviče, Svatohostýnské muzeum, rozhlednu a větrnou elektrárnu. O poutním programu i možnostech ubytování a stravování se dozvíte na www.hostyn.cz.

Sv. Hostýň – Zlín-Štípa: autem 32 km, na kole 24 km přes Rusavu (lidová architektura) po turistických značkách, odtud po cyklotrase č. 5038 a dál 5121, 5034 a 5036. **Pěšky** nádherná 20km trasa po turistických značkách přes Lukov (zřícenina hradu).

Sv. Hostýň – Zlín-Štípa: samochodem 32 km, na rowerze 24 km přes Rusavu (architektura ludowa) według oznaczeń szlaków turystycznych, stąd po szlaku rowerowym nr 5038 i dalej 5121, 5034 oraz 5036. **Na piechotę** po pięknej 20-kilometrowej trasie po oznaczonym szlaku przez Lukov (ruiny zamku).

3

4. ZLÍN-ŠTÍPA

Poutní chrám Narození Panny Marie
a klášter Kongregace sester karmelitánek

GPS: 49°15'44.414"N, 17°42'55.396"E

V rozsáhlém jednolodním, převážně barokním kostele si nepaměťně všimnout unikátních varhan a milostné sochy Panny Marie s Ježíškem, stojí na hlavním oltáři! Patří do trojice nejstarších mariánských soch na Moravě. Komplex kostela a klášterní budovy je jednou z nejkrásnějších církevních staveb olomoucké arcidiecéze.

4

4. ZLÍN-ŠTÍPA

Świątynia pielgrzymkowa Narodzenia Najświętszej Marii Panny oraz Klasztor Kongregacji Sióstr Karmelitánek

W rozległym, jednolodowym kościele z przeważającym stylem barokowym proponujemy zwrócić uwagę na unikatowe organy oraz rzeźby miłosiernej Marii Panny z Jezusem, które stoją na ołtarzu głównym. Należy ona do trzech najstarszych rzeźb maryjnych na Morawach. Komplex kościoła oraz klasztoru należą do jednych z najpiękniejszych budowli archidiecezji olomunieckiej.

Zlín (mesto/miasto)
adresa/adres: nám. Míru 12
tel.: +420 577 630 270
www.zlin.eu
e-mail: is@muzlin.cz

1

Napajedla (město/miasto)
adresa/adres: Na Kapli 387
tel.: +420 737 230 563
www.napajedla.cz
e-mail: infocentrum@napajedla.cz

Zlín-Štípa – Napajedla – Velehrad: autem 38 km, na kole 47 km pohodlně po cyklotrase č. 471 a poté z Otrokovic po 47 – Baťův kanál. **Pěšky** 44 km po turistických značkách a cyklostezce podél Baťova kanálu přes Napajedla, kde vám také doporučujeme přenocovat. Po cestě můžete zhlédnout hrad Malenovice, jenž je svým umístěním ve městě jistě zajímavostí! Druhý den můžete navštívit Památník Velké Moravy ve Starém Městě.

(GPS: 49°4'42.163"N, 17°26'35.637"E).

Zlín-Štípa – Napajedla – Velehrad: samochodem 38 km, na rowerze 47 km wygodnie po szlaku rowerowym nr 471 a następnie z Otrokovic po 47 – Baťův kanál (kanál Baťi). **Na piechotę** 44 km po označeném szlaku turystycznym wzdłuż kanału Baťi przez Napajedla, w której proponujemy przenoćować. Po drodze można zobaczyć zamek Malenovice, którego umieszczenie w mieście może stanowić ciekawostkę! Następnego dnia można zwiedzić Pomnik Państwa wielkomorawskiego w Starém Městě (GPS: 49°4'42.163"N, 17°26'35.637"E).

5. VELEHRAD

Bazilika minor Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje

GPS: 49°6'12.574"N, 17°23'41.870"E

Nejposvátnější místo cyrilometodějské tradice, k níž se hlásí značná část slovanských křesťanů napříč církvemi. Místo je spojeno s misí soluňských bratří zahájenou v roce 863, jež výrazně ovlivnila duchovní život celého středoevropského prostoru, kulturu i počátky české státnosti. Při příležitosti 1 150. výročí jejich příchodu byla velehradská bazilika i s okolím rekonstruována. Po celý rok 2013 zde probíhají oslavy za účasti představitelů církve, českého státu i dalších evropských zemí, univerzitního a kulturního světa.

5. VELEHRAD

Bazylika mniejsza Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Cyryla i Metodego

Jest to najświętsze miejsce tradycji cyrylo-metodiańskiej, w którą wpisuje się

5

znacząca część słowiańskich chrześcijan na wyznaniom. Miejsce to jest związane z misją Braci soluńskich rozpoczętą w roku 863, która zasadniczo wpłynęła na życie duchowe całej Europy Środkowej, kulturę oraz początki czeskiej państwowości. Z okazji 1150. rocznicy przyścia Braci soluńskich do Velehradu dokonano generalnego remontu bazyliki oraz jej otoczenia. Przez cały rok 2013 odbywają się uroczystości z udziałem przedstawicieli Kościoła, państwa czeskiego oraz innych krajów europejskich, przedstawicieli świata akademickiego oraz kultury.

TIP: Nový úsek Cyrilometodějské cesty Velehrad – Sv. Antonín (u Blatnice pod sv. Ant. – o památce blíže na str. 37); poutní cesta v délce 24 km má dvanáct přístešků s tabulemi / nowy odcinek szlaku św. Cyryla i Metodego pomiędzy Velehradem a Sv. Antonínem (u Blatnice pod sv. Ant. – o zabytku więcej na stronie 37); na szlaku pielgrzymkowym o długości 24 kilometrów znajduje się dwanaście miejsc odpoczynkowych z tablicami.

Velehrad – Modrá: Trasa je velmi krátká, měří jen asi 1 km, doporučujeme urazit ji **pěšky** či na kole. **Velehrad – Modrá:** trasa ta jest bardzo krótka, liczy jedynie 1 km, proponuje się przejść ją **na piechotę** lub przejechać **na rowerze**.

6. MODRÁ

Archeoskanzen

GPS: 49°6'10.081"N, 17°24'26.538"

Velkomoravské sídliště nacházející se v sousedství Velehradu je významným

subjektem názorně osvětlujícím jednu z nejvýznamnějších etap západoslovanských dějin. Skanzen žije každodenním životem, naučnými představeními, programy, ukázkami tavby kovů, výrobou keramiky, zemědělskou výrobou i neustálé prováděným archeologickým výzkumem.

www.archeoskanzen.cz

6

6. MODRÁ

Skansen archeologiczny

Osada Wielkomorawska znajdująca się w sąsiedztwie Velehradu jest znaczącym miejscem obrazowo wyjaśniającym jeden z najbardziej zanczących etapów w historii Słowian Zachodnich. Codzienne życie w Skansenie jest wzbogacone przedstawieniami edukacyjnymi, różnorodnym programem, pokazami wytopu żelaza, produkcji ceramiki, produkcją rolniczą oraz ciągłymi badaniami archeologicznymi.

www.archeoskanzen.cz

Velehrad (obec/gmina)
adresa/adres: Velehradský dům sv. Cyrila a Metoděje / Velehradski Dom św. Cyryla i Metodego – U Lipy 302
tel.: +420 571 110 538
www.velehradinfo.cz
e-mail: info@velehradinfo.cz

TIP: Muzeum Tupycké keramiky / Muzeum Ceramiki Tupyckiej
www.muzeumkeramiky.cz
GPS: 49°4'59.200"N, 17°22'17.641"E;
Zámek Buchlovce / Pałac Buchlovce,
www.zamek-buchlovce.cz
GPS: 49°5'1.961"N, 17°20'12.199"E;
Hrad Buchlov / Zamek Buchlov
www.hrad-buchlov.cz
GPS: 49°6'25.318"N, 17°18'36.917"E

Modrá – Velehrad – Hradisko sv. Klimenta u Osvětiman: autem 24 km. Na kole po trase č. 5150 do Buchlovce (zde zámek), dále po 5151 a 5154 – celkem 21 km krásnou přírodou Chřibů. **Pěšky** 18 km po turistických značkách kolem majestátního hradu Buchlov.

Modrá – Velehrad – Hradisko sv. Klimenta u Osvětiman: samochodem 24 km. Na rowerze po szlaku nr 5150 do Buchlovce (tutaj znajduje się pałac), dalej po 5151 i 5154 – łącznie 21 km wśród pięknej przyrody Chřibů. **Na piechotę** 18 km po oznaczonym szlaku turystycznym obok majestatycznego zamku Buchlov.

7. HORA SVATÉHO KLIMENTA

nedaleko Osvětiman

GPS: 49°5'8.448"N, 17°13'3.421"E

Poutní místo, národní kulturní památka a archeologická lokalita v nadmořské výšce 461 m n. m. Na vrcholu hory, zvané místními Klimentek, se nacházejí základy kostela, dřevěná kaple a zvonice sv. Gorazda. Na svátek Sslání Ducha svatého (Letnice, 50 dnů po Velikonocích, 10 dnů po Nanebevstoupení Páně) se zde koná pouť. Hradisko je spojováno s cyrilometodějskou tradicí. Pojmenování lokality se odvíjí od legendy, že svatí Cyril a Metoděj přenesli z Chersonésu na toto místo ostatky papeže sv. Klimenta.

7

7. GÓRA ŚWIĘTEGO KLIMENTA

niedaleko Osvětiman

Miejsce pielgrzymek, narodowy zabytek kultury oraz stanowisko archeologiczne znajdujące się na wysokości 461 n.p.m. Na szczycie góry, nazywanej przez miejscowych Klimentek, znajdują się fundamenty kościoła, drewniana kaplica oraz dzwonnica św. Gorazda. Z okazji święta Zesłania Ducha Świętego (Letnice, 50 dni po Wielkanocy, 10 dni po Wniebowzięciu Pańskim) odbywa się tu pielgrzymka. Podzamcze jest związane z tradycją cyrylo-metodiańską. Nazwa miejscowości jest rozwinięciem legendy o tym, że św. Cyryl i Metody przynieśli z Chersonésu szczątki papieża św. Klimenta.

Strážnice (město/miasto)
adresa/adres: Vinohradská 35
tel.: +420 722 804 151
www.straznice-mesto.cz
e-mail: infocentrum@straznice-mesto.cz

8. MIKULČICE

Slovanské hradíště

GPS: 48°48'15.806"N, 17°5'8.426"E

Působíště sv. Cyrila a Metoděje aspiruje coby místo, kde v 8.–10. století stával velkomoravský hrad s rozsáhlým podhradím o výměře až 50 ha, na zápis do seznamu památek UNESCO. Archeology je zde doložena dávná existence 12 kostelů, knížecího paláce, 3 mostů, 2 500 hrobů. V muzeu můžete zhlédnout 2 stálé expozice s multimediální prezentací a v exteriérech pak kopie základů 8 mikulčických kostelů a knížecího paláce.

www.masaryk.info/slovanske-hradiste-mikulice

8. MIKULČICE

Gród słowiański

Miejsce działania św. Cyryla i Metodego, w którym w VIII – X wieku stał wielkomorawski zamek z rozległym podzamczem, aspiruje dziś do wpisania na listę zabytków UNESCO. Archeolodzy odkryli, że w tym miejscu znajdowało się 12 kościołów, pałac książęcy, 3 mosty oraz 2 500 grobów. W muzeum można zobaczyć

8

dwie stałe ekspozycje z prezentacjami multimedialnymi, zaś na zewnątrz znajdują się kopie fundamentów 8 mikulczyckich kościołów i pałacu książęcego.

Mikulčice (obec/gmina)
adresa/adres: U Kostela 238
tel.: +420 731 490 390
www.infomikulcice.cz
e-mail: infomikulcice@seznam.cz

Mikulčice – Pohansko: autem 22 km, na kole 23 km po trase č. 44 a 43A a 43. **Pěšky** 21 km po zelené lužním lesem.

Mikulčice – Pohansko: samochodem 22 km, **na rowerze** 23 km po trasie nr 44 i 43A a 43. **Na piechotę** 21 km po zielonym szlaku przez las łęgowy.

9. POHANSKO

Staroslovánské hradisko

GPS: 48°43'43.050"N, 16°53'47.226"E

Na přelomu 8. a 9. století zde stálo na ploše 28 ha slovanské hradisko oválného tvaru, jež bylo obehnané valy o výšce 4 m. Kromě velmožského dvorce byl archeology objeven a prozkoumán též kostel, 400 bohatě vyzdobených hrobů, řemeslnické objekty a rozsáhlé předhradí. Archeologická expozice dokumentující úspěchy zdejších výzkumů se nachází v blízkém empírovém záměčku z počátku 19. století.

www.muzeumbv.cz/zamecek-pohansko

9. POHANSKO

Gród starosłowiański

Na przełomie VIII i IX wieku znajdowało się tu na obszarze 28 ha słowiańskie grodzisko w owalnym kształcie otoczone

4-metrowymi wałami. Poza dworem wielomogućnego archeolodzy odkryli i przebadali także kościół, 400 bogato zdobionych grobów, budynki rzemieślnicze oraz rozległe podzamcze. Ekspozycja archeologiczna dokumentuje sukcesy tutejszych badań, możemy ją znaleźć w empirycznym zameczku z początku XIX wieku.

Břeclav (město/miasto)
adresa/adres: U Tržiště 324/8
tel.: +420 519 326 900
www.breclav.eu
e-mail: info@breclav.eu

TIP: Lednicko-valtický areál
Lednicko-valtický areál
www.lva.cz

obdivovat řadu dalších památek. V zámku, sídle regionálního muzea, navštívte novou interaktivní expozici vinařství. Ve městě pak Ditrichštejnskou hrobku, gotickou hranolovou městskou věž, kostely Povýšení sv. Kříže a sv. Václava. V židovské čtvrti obdivujte vřácnu Horní synagogu či rozsáhlý hřbitov. V 16. století zde jako rabín působil stvořitel Golema Jehuda Löw. Těšte se též na Pálavu a vinné sklepy.

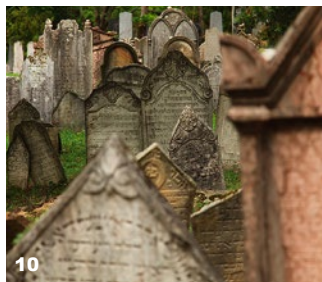
www.mikulov.cz

10. MIKULOV

Propozycja na zakończenie wędrówki

Poza Svätým Kopečkem, na ktorým znajduje się dzwonnica oraz kaplice: św. Sebastiana i Grobu Bożego, można tu oglądać dużo innych zabytków. W zámku, siedzibie muzeum regionalnego, można odwiedzić nową interaktywną wystawę winiarstwa. Z kolei w mieście odwiedzić nagrobek Ditrichštejnow, gotycką graniastostupową wieżę miejską, kościoły pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego oraz św. Wacława. Natomiast w dzielnicy żydowskiej podziwiać wyjątkową Synagogę górną oraz rozległy cmentarz. W VI wieku funkcję rabina pełnił tu Jehuda Löw, twórca Golema. Można cieszyć się urokiem regionu Pálava i piwniczek winnych.

www.mikulov.cz

SVATOJAKUBSKÁ CESTA: Velehrad – Brno

Pokud vyrazíte do Santiaga de Compostela z Velehradu přes Brno, abyste odtud pokračovali jižní trasou na Mikulov nebo západní na Třebíč a Český Krumlov, využijte Jakubskou trasu po červené značce Velehrad – Buchlov – Bukovany – Bučovice. Tato krásná trasa vede Přírodním parkem Chřiby a Přírodním parkem Ždánický les. Z Bučovic pokračuje Jakubská cesta po zelené turistické značce do Slavkova u Brna. Odtud pokračujte po nově vyznačené trase Slavkov – Kunovice – Zbýšov – Hostěradky – Mohyla Míru – Šlapanice. Tato trasa končí na konečné příměstské hromadné dopravy ve Šlapanicích, na východním okraji Brna. Na území Brna nejsou žádné značené pěší turistické trasy, není zde tedy vyznačena ani trasa Jakubské cesty. Pro orientaci využijte místní ukazatele. K přesunu využijte MHD.

Jeżeli mają Państwo w planie podróży do Santiaga de Compostela z Olomuńca przez Brno, a dalej południową trasą w kierunku Mikulova lub zachodnią na Třebíč i Český Krumlov, to poronujemy skorzystać ze szlaku św. Jakuba oznaczonego kolorem czerwonym: Velehrad – Buchlov – Bukovany – Bučovice. Szlak ten prowadzi przez Obszar chronienego krajobrazu Chřiby oraz Ždánický las. Z Bučovic szlak św. Jakuba prowadzi dalej do Slavkova u Brna i jest oznaczony kolorem zielonym. Stamtąd dalej prowadzi po nowo wyznaczonym szlaku Slavkov – Kunovice – Zbýšov – Hostěradky – Mohyla Míru – Šlapanice. Szlak ten kończy się na pętli komunikacji miejskiej w Šlapanicach na wschodniej granicy Brna. Na terenie Brna nie wyznaczono żadnych szlaków dla pieszych

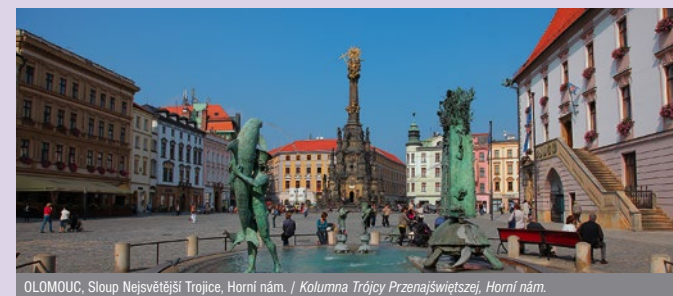

BRNO, Katedrála sv. Petra a Pavla / katedra św. Piotra i Pawła

turystów, co dotyczy także szlaku św. Jakuba. W celu orientacji proponujemy skorzystanie z lokalnych oznaczeń. Dalej można skorzystać z komunikacji miejskiej.

SVATOJAKUBSKÁ CESTA: Olomouc – Brno

Pokud vyrazíte do Santiaga de Compostela z Olomouce přes Brno, abyste odtud pokračovali jižní trasou na Mikulov nebo západní na Třebíč a Český Krumlov, využijte Jakubskou trasu po červené značce Náměstí na Hané – Přemyslovice – Stražisko – Malé Hradisko. Z Malého Hradiska vede dále Jakubská cesta po žluté značce do obce Suchý. Ze Suchého pokračujte po zelené značené Jakubské cestě přes Žďárnu do obce Sloup na okraji Chráněné krajinné oblasti Moravský kras. Odtud již dále vede Jakubská cesta po červené značce na Šošůvku, Holštejn a Ostrov u Macochy až do Jedovnice. Dále po žluté značce k poutnímu kostelu do Křtin a odtud po červené značce přes Bilovice nad Svitavou k Maloměřickému mostu na severním okraji města Brna. Tato trasa končí na konečné městské hromadné dopravy v Obřanech, na konci ulice Babická. Na území Brna nejsou žádné značené pěší turistické trasy, není zde tedy vyznačena ani trasa Jakubské cesty. Pro orientaci využijte místní ukazatele.

OLOMOUC, Sloup Nejsvětější Trojice, Horní nám. / Kolumna Trójcy Przenajświętszej, Horní nám.

SZALAK ŚW. JAKUBA: Olomuniec – Brno

Jeżeli mają Państwo w planie podróży do Santiaga de Compostela z Olomuńca przez Brno, a dalej południową trasą w kierunku Mikulova lub zachodnią na Třebíč i Český Krumlov, to poronujemy skorzystać ze szlaku św. Jakuba oznaczonego kolorem czerwonym: Náměstí na Hané – Přemyslovice – Stražisko – Malé Hradisko. Z Malého Hradiska prowadzi ona dalej do gminy Suchý i jest oznaczona kolorem żółtym. Z gminy Suchý kontynuujecie wędrówkę po szlaku oznaczonym kolorem zielonym przez Žďárnu do gminy Sloup na skraju Parku Krajobrazowego

Moravský kras. Dalej szlak św. Jakuba prowadzi w kierunku Šošůvka, Holštejnu i Ostrov u Macochy, aż do Jedovnice i jest oznaczony kolorem czerwonym. Stamtąd należy dalej wędrować po żółtym szlaku do kościoła pielgrzymkowego w Křtin, następnie po czerwonym szlaku dalej przez Bilovice nad Svitavou w kierunku mostu Maloměřickiemu do północnych granic Brna. Trasa ta kończy się na pętli komunikacji miejskiej w Obřanech na końcu ulicy Babická. Na terenie Brna nie wyznaczono żadnych szlaków dla pieszych turystów, co dotyczy także szlaku św. Jakuba. W celu orientacji proponujemy skorzystać z oznaczeń lokalnych.

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ MÍSTA DUCHOVNÍHO ŽIVOTA MORAVSKÝCH KŘEŠŤANŮ I ŽIDŮ

NAJBARDZIEJ ZNACZĄCE MIEJSCA DUCHOWEGO ŻYCIA MORAWSKICH CHRZEŚCIJAN I ŻYDÓW.

ZLATÉ HORY, Poutní kostel Panny Marie Pomocné (Maria Hilf) / kościół pielgrzymkowy Marii Panny Pomocnej (Maria Hilf)

Byť je i náš druhý výlet univerzální a vhodný pro cestování autem, na kole i pěšky, přeci jen jsme o něco víc mysleli na cykloturisty.

Choć druga wycieczka jest uniwersalna i odpowiednia zarówno dla podróżujących samochodem, na rowerze, jak i pieszo, to pozwoliliśmy sobie poświęcić trochę więcej uwagi turystyce rowerowej.

„Zatímco u prvního výletu jsme vás pozvali k putování proti proudu času a navštívili jsme místa spojená s cyrilometodějskou tradicí, nyní stojíme na počátku cesty k nejvýznamnějším místům duchovního života církví i židovských náboženských obcí. Navštívíte hlavní kostely všech tří moravských diecézí, další poutní místa, ale i vzácné synagogy.“

„W pierwszej części wycieczki zaprosiliśmy Państwa do odbycia wędrówki w zamierzczłe czasy i odwiedzenia miejsc związanych z tradycją cyrylo-metodiańską. Teraz stoimy na początku wędrówki do najbardziej znaczących miejsc życia duchowego wyznań chrześcijańskich i gmin żydowskich. Zapraszamy do odwiedzenia kościołów należących do wszystkich trzech diecezji morawskich, kolejnych miejsc pielgrzymkowych oraz wyjątkowej synagogy.“

1. ZLATÉ HORY **ZLATÉ HORY**
2. KRNOV **KRNOV**
3. OPAVA **OPAVA**
4. HRADEC NAD MORAVICÍ **HRADEC NAD MORAVICÍ**
5. OSTRAVA **OSTRAVA**
6. FRÝDEK-MÍSTEK **FRÝDEK-MÍSTEK**
7. LIPNÍK NAD BEČVOU **LIPNÍK NAD BEČVOU**
8. HOLEŠOV **HOLEŠOV**
9. KROMĚŘÍŽ **KROMĚŘÍŽ**
10. DUB NAD MORAVOU **DUB NAD MORAVOU**
11. KŘTINY **KŘTINY**
12. BRNO **BRNO**
13. ZNOJMO **ZNOJMO**

1. ZLATÉ HORY

Poutní kostel Panny Marie Pomocné (Maria Hilf)

GPS: 50°13'33.788"N, 17°23'42.731"E

Poutní kostel byl v hlubokých lesích vybudován v 1. polovině 19. století. Přijíždělo sem až sto tisíc poutníků. Avšak za komunistické éry, od poloviny 50. let, místo chátralo a nakonec bylo roku 1973 úplně srovnáno se zemí. Nově byl chrám vybudován a probuzen k životu v roce 1995.

1. ZLATÉ HORY

Košíť pílgrzymkowy Marii Panny Pomocnej (Maria Hilf)

Košť pílgrzymkowy zbudowano w gębokich lasach dopiero w pierwszej połowie XIX wieku. Przyjeżdżało tu ponad sto tysięcy pílgrzymów. Pomimo to w czasach reżimu komunistycznego, od połowy lat 50., miejsce to podupadało, až w końcu w roku 1973 została całkowicie zrównana z ziemią. Świątynia została odbudowana w roku 1995.

Zlaté Hory (město/miasto)
adresa/adres: Bezručova 144
tel.: +420 584 425 397
www.zlatehory.cz
e-mail: mic@zlatehory.cz

TIP: Zlatorudné mlýny u Zlatých Hor – hornický skanzen, Údolí ztracených štůl / Złotorudny młyn u Złatých Hor – skansen górnicy, Dolina Straconych Sztolni
www.jesenikytourism.cz/cil/zlatorudne-mlyny
GPS: 50°15'4.899"N, 17°22'0.687"E

Poutní kostel Panny Marie u Zlatých Hor – Cvilin u Krnova: autem 45 km. **Na kole** 44 km po trase č. 6042 i 55 podél státní hranice. **Pěšky** 43 km nádhernou přírodou Jeseníků (možnost občerstvení zhruba v polovině trasy v Holčovicích, např. Hotel Zlatá Opavice). **Košť pílgrzymkowy Marii Panny u Zlatých Hor – Cvilin u Krnova:** **samochodem** 45 km. **Na rowerze** 44 km po trase nr 6042 i 55 wzdłuż granicy państwa. **Na piechotę** 43 km wśród magicznej przyrody regionu jesenickiego (możliwość posilenia się w połowie drogi w Holčovicích, np. Hotel Zlatá Opavice).

2. KRNOV

Poutní místo Cvilin s kostelem Panny Marie Sedmibolestné

GPS: 50°44'48.306"N, 17°43'16.499"E

Mystický vrchol kopce s chrámem a rozhlednou je dominantou města s mnoha setletou poutní tradicí (o poutích na stránkách www.krnov.minorite.cz). Pohnutá historie místa obnáší josefínské restrikce,

požár i poškození v závěru války, jakož i komunistický útlak. Dvouvěžový barokní chrám s oboustranným rozšířením trojicí kaplí a balustrádou nad nimi je vyhlédáván též pro obraz P. Marie Sedmibolestné na hlavním oltáři, jenž má dle legend léčivou moc.

2. KRNOV

Miejsce pílgrzymkowe Cvilin z kościołem Marii Panny Siedmibolesnej

Mistyczny szczyt wzgórze ze świątynią oraz wieżą widokową jest dominantą miasta, które ma długą historię pątniczą (informacje o pílgrzymkach na www.krnov.minorite.cz). Burzliwa historia tego miejsca związana jest z restrykcjami jozefińskimi, pożarem oraz zniszczeniami wojennymi i działalnością reżimu komunistycznego. Barkowa świątynia z dwoma wieżami, ze trzema kaplicami po obu stronach oraz balustradą nad nimi słynie z obrazu Marii Panny Siedmibolesnej umieszczonego na głównym ołtarzu. Legenda głosi, że obraz ten ma działanie lecznicze.

Krnov (město/miasto)
adresa/adres: Hlavní náměstí 111/25
tel.: +420 554 614 612
www.infokrnov.cz
e-mail: infocentrum.krnov@seznam.cz

Cvilin u Krnova – Opava: autem 23 km, **na kole** 27 km po trase č. 55, **pěšky** 28 km zpočátku po turistické značce, od Úvalna po cyklotrase 55.

Cvilin u Krnova – Opava: **samochodem** 23 km, **na rowerze** 27 km po trase nr 55, **na piechotę** 28 km na początku po oznaczonym szlaku turystycznym, dalej od Úvalna po szlaku rowerowym nr 55.

3. OPAVA

Konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie

GPS: 49°56'19.494"N, 17°54'0.689"E

Mohutný trojlodní kostel se dvěma věžemi vybudovaný ve 14. století na místě původní románské svatyně německých rytířů je od roku 1996 druhým sídelním chrámem ostravsko-opavského biskupa. Škoda při fatálním požáru budovy v roce 1758 činila sto tisíc zlatých. Kostel je považován za největší stavbu slezské

cihlové gotiky v ČR. Jeho jižní věž je se svými úctyhodnými 102 metry nejvyšší věží ve Slezsku.

3. OPAVA

Miejsce pílgrzymkowe Cvilin z kościołem Marii Panny Siedmibolesnej

Potężny trzyczęściowy kościół z dwoma wieżami został wybudowany w XIV wieku w miejscu, w którym pierwotnie znajdowała się romańska świątynia niemieckich rycerzy, od roku 1996 stał się główną siedzibą biskupa ostrawsko-opawskiego. Szkody wyrządzone przez pożar w roku 1758 wliczono na sto tysięcy złotych. Kościół ten jest uważany za największą budowlę śląskiej, gotyckiej architektury ceglanej, jaka została wybudowana w Republice Czeskiej. Jego południowa wieża o wysokości 102 metrów jest najwyższą na Śląsku.

Opava (město/miasto)
adresa/adres: Horní náměstí 381/67
tel.: +420 553 756 143
www.infocentrum.opava.cz
e-mail: informacni.centrum@opava-city.cz

Opava – Hradec nad Moravicí: autem 10 km, **na kole** 17 km po trase č. 551. **Pěšky** 13 km částečně po turistických značkách, zbytek po cyklotrase 551.

Opava – Hradec nad Moravicí: **samochodem** 10 km, **na rowerze** 17 km po trase nr 551. **Na piechotę** 13 km częściowo po oznaczonej trasie turystycznej, pozostałą część po szlaku rowerowym nr 551.

4. HRADEC NAD MORAVICÍ

Křížová cesta Slezská kalvárie

GPS: 49°51'42.120"N, 17°52'58.513"E

„Pochybovači, jenž o Bohu a jeho všemohoucnosti mudruješ...“ Jak text končí, si přečtou jen ti, kteří projdou přibližně 1 km dlouhou křížovou cestu, při níž je třeba překonat převýšení 150 m. Je tvořena 13 zděnými bílými kapličkami z roku 1856, které nahradily původní dřevěné sloupy z 18. století. Tradiční pouť se koná 14. září na svátek Povýšení sv. Kříže.

4. HRADEC NAD MORAVICÍ

Droga krzyżowa Śląska kalwaria

„Sceptyku, który o Bogu i jego wszechmocy mędrkujesz...!“ Jak się kończy ten tekst dowiedzą się tylko Ci, którzy przejdą około kilometrów drogą krzyżową wznoszącą się 150 metrów wwyż. Droga ta złożona jest z 13 murowanych kapliczek pochodzących z roku 1856, które zastąpiły pierwotne słupy drewniane z XVIII wieku. Tradycyjna pielgrzymka odbywa się 14 września w Święto Podwyższenia Krzyża Świętego.

Slezská Kalvárie – Ostrava, katedrála Božského Spasitele: autem 61 km po D1, 40 km přes Opavu a Hrabyni. **Na kole** 48 km po cyklotrasách 6141, 6140, I Ostrava, A Ostrava, B Ostrava, I Ostrava. **Pěšky** 41 km vesměs po turistických značkách, v závěru po cyklotrasách.

Kalwaria Śląska – Ostrava, Katedra pod wezwaniem Najświętszego Zbawiciela: **samochodem** 61 km po D1, 40 km przez Opavę i Hrabynię. **Na rowerze** 48 km po szlakach rowerowych nr 6141, 6140, I Ostrava, A Ostrava, B Ostrava, I Ostrava. **Na piechotę** 41 km w większości po oznaczonych szlakach turystycznych, na końcu po szlaku rowerowym.

5. OSTRAVA

Katedrála Božského Spasitele

GPS: 49°50'10.466"N, 18°17'18.950"E

Druhý největší kostel na Moravě po šesťleté stavbě vysvětil roku 1889 známý kontroverzní olomoucký arcibiskup Theodor Kohn. Katedrála, která je jedním ze dvou hlavních kostelů ostravsko-opavské diecéze, má úctyhodné parametry: délka 68 m, kapacita 4 000 osob, výška věží 67 m. Jsou zde instalovány dvojce varhany. Po 2. sv. válce se chrám dočkal značné proměny interiéru.

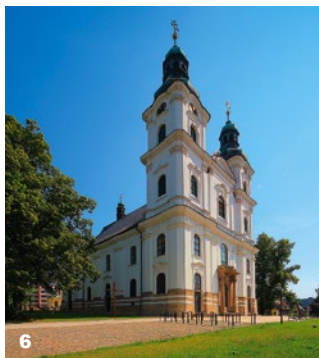
5. OSTRAVA

Katedra Najświętszego Zbawiciela

Druhý největší kościół na Morawach został wyswięcony w roku 1889 po sześćoletniej budowie przez kontrowersyjnego arcybiskupa olomunieckiego Theodora Kohna. Katedra, która jest jednym z dwóch głównych kościołów diecezji ostrawsko-opawskiej, charakteryzuje się godnymi podziwu parametrami: długość 68 metrów, zmieści 4 000 osób, wysokość wieży to 67 metrów. Wewnątrz znajdują się dwie pary organów. Po II wojnie światowej wewnątrz kościoła doznało się gruntownych zmian.

Ostrava (město/miasto)
adresa/adres: Jurečkova 1935/12
tel.: +420 596 123 913
www.ostravainfo.cz
e-mail: mic@ostravainfo.cz

Katedrála Božského Spasitele Ostrava – Sedliště u Frýdku-Místku: autem 26 km. **Na kole** 24 km po trasách B Ostrava, C Ostrava, A Ostrava, dále po 6065. **Pěšky** 26 km – od Zoo po turistických značkách, později po cyklotrase 6063. **Katedra Nejświętszego Zbawiciela Ostrava – Sedliště u Frýdku-Místku:** **samochodem** 26 km. **Na rowerze** 24 km po trasach B Ostrava, C Ostrava, A Ostrava, dalej po trasie nr 6065. **Na piechotę** 26 km – od Zoo po oznaczonych szlakach turystycznych, następnie po szlaku rowerowym nr 6063.

6

6. FRÝDEK-MÍSTEK

Kostel Věch svatých v Sedlišťích

GPS: 49°43'6.469"N, 18°22'2.053"E

Jedna z nejvýznamnějších dřevěných sakrálních památek v ČR je vyhledávána zejména pro množství zachovaných architektonických prvků z doby výstavby. Byla postavena v 1. polovině 17. století a z velké části si uchovávala svou původní podobu dodnes. Dominantou kostela je věž s bání nad hlavním vstupem, šindelová střecha

6

a bohatě zdobený interier.
Bazilika minor

GPS: 49°41'22.587"N, 18°20'48.117"E

Význam poutního barokního chrámu dokončeného roku 1777 významně posílil papež Jan Pavel II., který jej roku 1999 povýšil na baziliku minor. Chrámb byl postaven na místě, kde dle pověsti nalezi dělníci při výkopových pracích kamennou sochu Panny Marie. Přenesli ji do farního kostela, ráno ji však našli na původním místě.

6. FRÝDEK-MÍSTEK

Kościół Wszystkich Świętych w Sedlišćich

Jest jednym z najbardziej znaczących drewnianych zabytków architektury sakralnej w Republice Czeskiej synąnym szczególnie z dużej ilości zachowanych pierwotnych detali architektonicznych. Została zbudowana w pierwszej połowie XVII wieku i do dziś w znacznej mierze zachowała się w pierwotnej formie. Elementem dominującym jest wieża z kopułą na wejściem głównym, dach gontowy oraz bogato zdobione wnętrze.

Bazylika mniejsza

Znaczenie barokowej świątyni, której budowa zakończyła się w roku 1777, zdecydowanie zmienił papież Jan Paweł II, który podniosła ją do rangi bazyliki mniejszej. Kościół został postawiony w miejscu, gdzie zgodnie z legendą, robotnicy wykopali rzeźbę Marii Panny. Zanieśli ją na parafię, jednak rano ponownie znaleźli ją w pierwotnym miejscu.

Frýdek-Místek (město/miasto)
adresa/adres: náměstí Svobody 6
tel.: +420 558 646 888
www.beskydy.com
e-mail: info@beskydy-info.cz

TIP: Hukvaldy – Leoš Janáček, zřícenina hradu / ruiny zámku
GPS: 49°37'13.618"N, 18°13'41.710"E
Kopřivnice – Tatra Museum
GPS: 49°35'58.887"N, 18°8'37.578"E
Příbor – Sigmund Freud Museum
GPS: 49°38'27.177"N, 18°8'27.482"E
Štramberk – historické město / historyczne miasto
GPS: 49°35'29.922"N, 18°7'2.246"E

Frýdek-Místek – Lipník nad Bečvou: autem 71 km, na kole 82 km po cyklostezkách: nejprve po 6004, poté až do Lipníku po Greenways K-M-W s krátkým přejezdem po trase č. 502 mezi Větkovicemi a Kopřivnicí. **Pěšky** 80 km po turistických značkách, později po cyklotrasách 5, Greenways K-M-W a 6241 (nocleh v polovině trasy v Novém Jičíně).

Frýdek-Místek – Lipník nad Bečvou: **samochodem** 71 km, **na rowerze** 82 km po ścieżkach rowerowych: najpierw po 6004, następnie aż do Lipníka Greenways K-M-W z krótkim przejazdem po trasie nr 502 pomiędzy Větkovicemi i Kopřivnicí. **Na piechotę** 80 km po oznaczonych trasach turystycznych, następnie po szlaku rowerowym nr 5, Greenways K-M-W i 6241 (nocleg w połowie drogi w Nowém Jičynie).

7

7. LIPNÍK NAD BEČVOU

Magické město dvou náboženství

GPS: 49°31'35.223"N, 17°35'10.266"E

Jen v rámci městské památkové rezervace s okouzujícím zchálostým historickým jádrem můžete zhlédnout řadu duchovních památek: kostel sv. Jakuba Většího a meditační zahradu za ním, kapli sv. Josefa, synagogu, židovský hřbitov nebo zámek s unikátní střešní zahradou, i řadu budov světských: radnici, poštu, samotné hrady. Prohlídky s průvodcem provozuje zdejší TIC.

7. LIPNÍK NAD BEČVOU

Magiczne miasto dwóch religii

W ramach miejskiej strefy zabytkowej z czarującym centrum, które jest bardzo dobrze zachowane, można zwiedzić szereg zabytków sakralnych: kościół św. Jakuba

Więszego oraz ogród medytacji za nim, kaplicę św. Józefa, synagogę, cmentarz żydowski lub zamek z wyjątkowym ogrodem na dachu a także szereg świeckich budowli takich jak ratusz, budynek poczty, mury obronne. Zwiedzanie z przewodnikiem dostępne jest w tutejszym Centrum Informacji Turystycznej (TIC).

Lipník nad Bečvou (město/miasto)
adresa/adres: náměstí
T. G. Masaryka 13/20
tel.: +420 581 773 763
www.mek-lipniknb.cz
e-mail: tic@mek-lipniknb.cz

TIP: Hrad Helfštýn / Zamek Helfštýn
GPS: 49°31'2.963"N, 17°37'39.065"E,
tel.: +420 581 797 093
www.helfstyn.cz

Lipník n. B. – Holešov: autem 27 km, na kole 34 km po trasách: 6237, 6239, 5035. **Pěšky** 37 km po turistických značkách a cyklotrasách. **Lipník n. B. – Holešov:** **samochodem** 27 km, **na rowerze** 34 km po trasach: 6237, 6239, 5035. **Na piechotę** 37 km po oznaczonych szlakach turystycznych oraz szlakach rowerowych.

8. HOLEŠOV

Šachova synagoga a hrob

GPS: 49°20'3.201"N, 17°34'38.170"E

Po staletí významné místo ortodoxního judaismu. Po zničení Nové synagogy v roce 1941 jsou nejhodnotnějšími památkami renesanční synagoga s významnou vnitřní výzdobou polského stylu a židovský hřbitov, na němž je pochován i významný rabín a učenec Šabtaj ha-Kohen zvaný Šach. Návštěvu křesťanských památek Holešova vám nabízíme v rámci výletů Zlínským krajem.

8

9

8. HOLEŠOV

Synagoga i grób Šacha

Przez stulecia znaczące miejsce judaizmu ortodoksyjnego. Po zburzeniu Synagogi Nowej w roku 1941, najbardziej wartościowymi zabytkami pozostają: renesansowa synagoga z wybitnymi ozdobami w stylu polskim wewnątrz oraz cmentarz żydowski, na którym pochowano słynnego rabina i uczonego Šabtaj ha-Kohena nazywany także Šach.

Holešov (město/miasto)
adresa/adres: Zámek Holešov / Zamek Holešov
tel.: +420 573 395 344
www.holesov.info
e-mail: mic@mks.holesov.cz

Holešov – Kroměříž: autem 19 km, na kole – 18 km po cyklotrase 5033 přes skanzen Rymice s lidovou architekturou východní Hané. **Pěšky:** doporučujeme tutěž trasu. **Holešov – Kroměříž:** **samochodem** 19 km, **na rowerze** – 18 km po szlaku rowerowym 5033 przez skansen Rymice z architekturą ludową wschodniej części Hané. **Na piechotę:** polecamy tą samą trasę.

9. KROMĚŘÍŽ

Arcebiskupský zámek, zahrady, chrámy

GPS: 49°17'59.758"N, 17°23'33.604"E
Hanácké Athény se pyšní především arcibiskupským zámekem – letním sídlem

olomouckého arcibiskupa. Zámek je stejně jako zahrady Podzámecká a Květná zapsán na seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Dále vám doporučujeme: gotický kostel sv. Mořice, barokní kostely sv. Jana Křtitele a Nanebevzetí Panny Marie, kapli svatého Kříže, pravoslavný kostel sv. Cyrila a Metoděje i arcibiskupské vinné sklepy.

9. KROMĚŘÍŽ

Pałac arcybiskupi, ogrody, świątynia

Hanackie Ateny są dumnie przede wszystkim z pałacu arcybiskupiego – letniej rezydencji arcybiskupa olomunieckiego. Pałac, ogrody Podzámecká oraz Květná są wpisane na listę światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO. Dalej polecamy: gotycki kościół św. Maurycego, barokowy kościół św. Jana Chrzciciela i Wniebowziętej Marii Panny, kaplicę Krzyża Świętego, prawosławny kościół Cyryla i Metodego oraz arcybiskupie piwniczki winne.

Kroměříž (město/miasto)
adresa/adres: Velké náměstí 115
tel.: +420 573 321 111
www.mesto-kromeriz.cz
e-mail: meu@mesto-kromeriz.cz

Kroměříž – Dub nad Moravou: autem 30 km, na kole 29 km po trase č. 47. **Pěšky:** doporučujeme trasu po turistických značkách kolem Moravy, přes Kojetín (katolické i židovské památky) a Tovačov (zámek, chrámy, židovské památky), kolem rybníků – délka 29 km.

Kroměříž – Dub nad Moravou: samochodem 30 km, na rowerze 29 km po trase nr 47. **Na piechotę:** polecamy oznaczony szlak turystyczny wzdłuż Morawy przez Kojetín (katolické i žydovské zabytky) i Tovačov (zámek, świątynia, zabytki żydowskie) obok stawów – długość 29 km.

10. DUB NAD MORAVOU

Poutní kostel Očišťování Panny Marie

GPS: 49°29'0.839"N, 17°16'31.059"E

Monumentální vrcholně barokní stavba vznikala ve druhé třetině 18. století. Je cenná rovněž vnitřním vybavením i vzácnými varhanami. Chrám je obestavěn krytým podloubím, pyšní se starobylou knihovnou i kryptou. Věž kostela ční do úctyhodné výše 59 metrů. Již více než 200 let se poutníci klaní milostnému obrazu černé madony s děťátkem, jenž je proslulý řadou nevysvětlitelných uzdravení.

10

10. DUB NAD MORAVOU

Kościół pielgrzymkowy Oczyszczenia Najświętszej Marii Panny

Monumentalna, barokowa budowla została zbudowana w drugiej połowie XVIII wieku. Jej bogactwo stanowią także unikatowe wyposażenie wnętrza oraz organy. Świątynia jest obudowana zadaszonymi arkadami, dumą jest starodawna biblioteka oraz krypta. Wieża kościoła mierzy znaczących 59 metrów. Pielgrzymi już od ponad 200 lat kłaniają się przed obrazem czarnej madonny z dzieciątkiem, którego legenda wspomina o szeregu niewyjaśnionych cudownych uzdrowień.

Dub nad Moravou – Křtiny: autem 63 km po D1 kolem Vyškova, 58 km mimo dálnici přes Prostějov a Jedovnice. **Na kole** putujícím doporučujeme trasu č. 5042, Greenways K-M-W kolem Plumlova, od Soběsuk trasa č. 5075, dále 5029, 5029A a spojkou do Křtin. Její délka je však 72 km! **Pěšky** 73 km po turistických značkách a cyklotrasách – trasa neoplyvá mnoha ubytovacími a stravovacími službami.

Dub nad Moravou – Křtiny: samochodem 63 km po D1 koło Vyškova, 58 km nie po autostradzie przez Prostějov i Jedovnice. **Na rowerze:** polecamy trasę nr 5042, Greenways K-M-W koło Plumlova, od Soběsuk trasa nr 5075, dalej 5029, 5029A i łącznikiem do Křtin. Jej łączna długość to aż 72 km! **Na piechotę:** 73 km po oznaczonych szlakach turystycznych i szlakach rowerowych – na trasie nie znajduje się zbyt dużo możliwości zakwaterowania i usług gastronomicznych.

11. KŘTINY

Kostel Jména Panny Marie

GPS: 49°17'47.670"N, 16°44'33.519"E

U počátku poutní tradice stála gotická socha Panny Marie, uvidíte ji na hlavním oltáři barokního chrámu – vrcholného to díla Jana Blažeje Santiniho. Ten kostel usadil na půdorys řeckého kříže, přičemž celý areál mistrně umístil do krajiny. Krom jedinečné architektury komplex oplývá jednou z největších zvonohar ve střední Evropě (hraje 2x týdně, po předchozí domluvě však i mimořádně). Navštivte i zámecký park, kostnici či arboretum. www.santini.cz, www.krtiny.cz

11. KŘTINY

Kościół pod wezwaniem Marii Panny

U podwalin tradycji pątniczej leżała rzeźba Marii Panny, którą można zobaczyć na głównym ołtarzu świątyni barokowej – wybitnego dzieła Jana Błażeja Santiniiego. Kościół ten został zbudowany na planie greckiego krzyża, przy czym należy podkreślić, że cały areal został mistrznie wkomponowany w otaczający krajobraz. Poza wyjątkową architekturą kompleks ten słynie z jednego z największych w Europie Środkowej karylionu (gra dwa razy w tygodniu, ustalając wcześniej możliwe są i dodatkowe prezentacje). Można zwiedzić także park zamkowy, kostnicę czy arboretum.

www.santini.cz, www.krtiny.cz

TIP: Moravský kras – jedna z nejvýznamnějších krásových oblastí Evropy / jeden z najbardziej znaczących regionów krásowych w Europie www.cavemk.cz

Křtiny – Brno (katedrála sv. Pavla a Petra): autem 22 km bez použití dálnice. **Na kole** 34 km nejprve po spoje na č. 5077 a poté po 5, EV9. **Pěšky** 20 km z větší části po turistických značkách.

Křtiny – Brno (katedra św. Pawła i Piotra): **samochozem** 22 km bez konieczności wjazdu na autostradę. **Na rowerze** 34 km najpierw na łączniku na nr 5077 a dalej po 5, EV9, **Na piechotę** 20 km w większości po oznaczonych szlakach turystycznych.

12. BRNO

Katedrála sv. Petra a Pavla

GPS: 49°11'27.741"N, 16°36'25.169"E

Vedle Petrova, národní kulturní památka a jednoho z nejceněnějších architektonických děl Moravy, budete v metropoli

12

obdivovat gotickou baziliku Nanebevzetí Panny Marie – součást Augustiniánského opatství Staré Brno, gotický kostel sv. Jakuba či Lucemburkem Janem Jindřichem založený kostel sv. Tomáše. Dále doporučujeme: hrad Špilberk, Kapucínskou hrobku, Brněnské podzemí s kostnicí, Vilu Tugendhat (na seznamu UNESCO) či židovské památky.

12. BRNO

Katedra św. Piotra i Pawła

Obok Petrova, narodowego zabytku kultury oraz jednego z najbardziej cennych dzieł architektury morawskiej, można podziwiać gotycką bazylikę Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny – część Opactwa Augustyńskiego Stare Brno, gotycki kościół św. Jakuba czy też kościół św. Tomasza założony przez Jana Henryka Luksemburskiego. Warto także zobaczyć: zamek Špilberk, nagrobek Kapucynów, podziemia Brna z kostnicą, Villę Tugendhat (na liście UNESCO) czy też zabytki kultury żydowskiej.

Brno (město/miasto)
adresa/adres: Radnická 2
tel.: +420 542 427 111
www.ticbrno.cz
e-mail: tic@ticbrno.cz

Brno – Znojmo: autem 68 km, na kole pro zdatnější 77 km po trase č. 403, přes Dolní Kounice (klášter Rosa Coeli), poté po silnici, dále po trase č. 5006, z Hostěradic opět po silnici, z Vítonic po Znojmské. **Pěšky** 88 km po turistických značkách, vydáte se?

Brno – Znojmo: samochodem 68 km, na rowerze dla bardziej wytrwałych 77 km po trasie nr 403, przez Dolni Kounice (kláštor Rosa Coeli), ďalej po drodze, ďalej po trasie nr 5006, z Hostěradic z powrotem na drogę, z Vítonic po ulicy Znojmskiej. **Na piechotę** 88 km po oznaczonych szlakach turystycznych, spróbuj Państwo?

13. ZNOJMO

Chrám sv. Mikuláše

GPS: 48°51'17.253"N, 16°2'44.193"E
Po zhlédnutí pozdně gotického chrámu sv. Mikuláše a nedaleké kaple sv. Václava

s klenbou vladislavské gotiky na vás čeká rotunda sv. Kateřiny z 12. století v areálu přemyslovského hradu, národní kulturní památka. Unikátní jsou zachovalé nástenné malby z roku 1134, jež zobrazují přemyslovskou rodovou pověst a podobizny vládnoucích knížat. Nenechte si ujít Premonstrátský klášter v Louce, radniční věž či tajemné podzemí. Těšte se, Znojmo je vinným rájem!

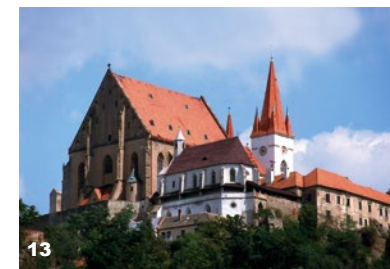
13. ZNOJMO

Świątynia św. Mikołaja

Po zwiedzeniu późnogotyckiej świątyni św. Mikołaja oraz niedaleko położonej kaplicy św. Wacława ze sklepieniem w stylu wladyslawowskiej gotyki, można przejść do rotundy św. Katarzyny z XII wieku, która znajduje się w areale zamku Przemysławów. Na ścianach zachowały się unikatowe malunki z roku 1134 przedstawiające rodzinną legendę Przemysławów oraz podobizny rządzących książąt. Warty uwagi jest Klasztor Premonstratów w Louce, wieża ratusza czy też tajemnicze podziemia. Możecie się cieszyć, Znojmo jest rajem winiarstwa!

Znojmo (město/miasto)
adresa/adres: Hradní
tel.: +420 515 261 668
www.tic.znojmo.cz
e-mail: tic@beseda.znojmo.cz

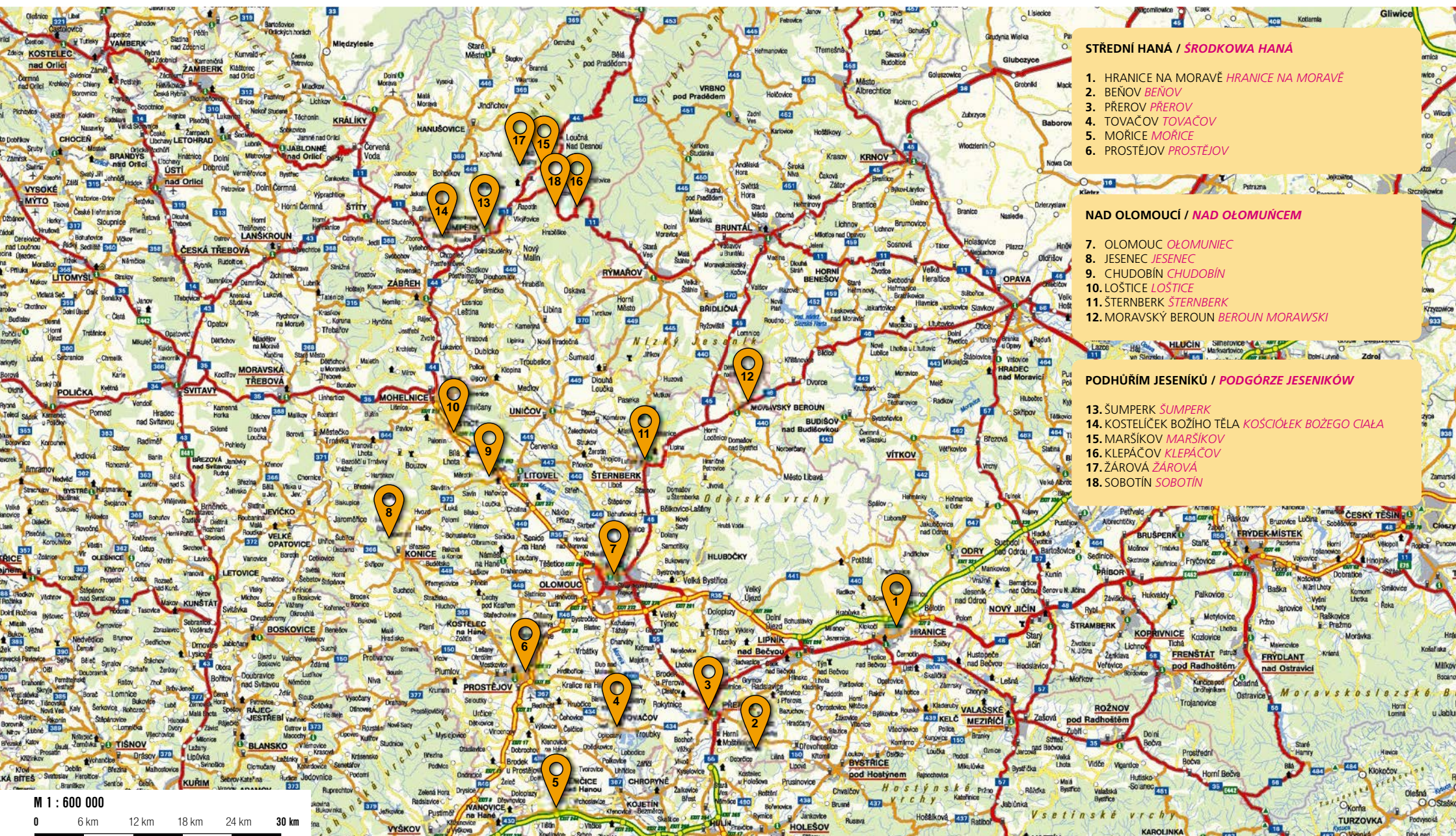
TIP: Národní park Podyjí / Park Narodowy Podyjí, www.nppodyji.cz, unikátně zachovalé říční údolí v bohatě zalesněné krajině – na jediný národní park Moravy navazuje Nationalpark Thayatal / unikatowa dolina rzeki w bogato zalesionej okolicy – na jedyny park narodowy Moraw nawiązuje Nationalpark Thayatal

13

PUTOVÁNÍ ZA DUCHOVNÍM DĚDICTVÍM OLOMOUCKÝ KRAJ

DZIEDZICTWO DUCHOWE - WĘDRÓWKI KRAJ OŁOMUNICKI

STŘEDNÍ HANÁ / ŚRODKOWA HANÁ

1. HRANICE NA MORAVĚ *HRANICE NA MORAVĚ*
2. BEŇOV *BEŇOV*
3. PŘEROV *PŘEROV*
4. TOVAČOV *TOVAČOV*
5. MOŘICE *MOŘICE*
6. PROSTĚJOV *PROSTĚJOV*

NAD OLOMOUCÍ / NAD OŁOMUNCEM

7. OLOMOUC *OŁOMUNIEC*
8. JESENEC *JESENEC*
9. CHUDOBÍN *CHUDOBÍN*
10. LOŠTICE *LOŠTICE*
11. ŠTERNBERK *ŠTERNBERK*
12. MORAVSKÝ BEROUN *BEROUN MORAWSKI*

PODHŮŘÍM JESENÍKŮ / PODGÓRZE JESENIKÓW

13. ŠUMPERK *ŠUMPERK*
14. KOSTELÍČEK BOŽÍHO TĚLA *KOŚCIOŁEK BOŻEGO CIAŁA*
15. MARŠÍKOV *MARŠÍKOV*
16. KLEPÁČOV *KLEPÁČOV*
17. ŽÁROVA *ŽÁROVA*
18. SOBOTÍN *SOBOTÍN*

M 1 : 600 000
0 6 km 12 km 18 km 24 km 30 km

1. HRANICE NA MORAVĚ

Kostelíček

GPS: 49°33'3.146"N, 17°45'28.607"E

Podle pověsti původní kostelík vystavěl zakladatel města – rajhradský mnich Jurik. Po staletí bylo místo centrem kultu Matky Boží Hranické, posvátné sochy z lipového dřeva z 15. století. Současný kostel Narození Panny Marie pochází z velké části z konce 16. století, stylově spadá do pozdní gotiky. Zbožnou atmosféru areálu vyhledávaného poutního místa dotváří i křížová cesta.

Kostelíček – synagoga v Hranicích na Moravě: 2,1 km (po Jungmannově a Hřbitovní).
Kościołek – synagoga w Hranicích na Morawie: 2,1 km (po ulicach Jungmannowej a Hřbitovní)

Židovské památky / synagoga

GPS: 49°32'55.431"N, 17°44'2.307"E

Roku 1863 nahradila starou synagogu nová, postavena v maursko-byzantském stylu. Po roce 1940 budova sloužila městskému muzeu, po válce ji převzala církev husitská. Budova je připomínkou

významné hranické židovské obce, vzniklé již počátkem 17. století. V blízkosti se nachází židovský hřbitov.

1. HRANICE NA MORAVĚ

Kościołek

Według legendy pierwotnie kościołek został zbudowany przez założyciela miasta – minicha z Rajhradu, Jurika. Przez wieki był on miejscem kultu Matki Boskiej Hranickiej, rzeźby świętej z drzewa lipowego z XV wieku. Obecny kościół Narodzin Marii Panny pochodzi w większości z XVI wieku, pod względem stylu możemy go zaklasyfikować jako późnogotycki. Pobożną atmosferę areálu tego popularnego miejsca pątniczego dopełnia droga krzyżowa.

Zabytki kultury żydowskiej / synagoga

W roku 1863 stara synagoga została zastąpiona przez nową, która charakteryzowała się stylem mauretańsko-bizantyjskim. Po roku 1940 budynek służył jako muzeum miejskie, po wojnie natomiast przejął ją kościół husycki. Budowa przypomina o istnieniu znaczącej gminy żydowskiej, która powstała na początku XVII wieku. W pobliżu znajduje się także cmentarz żydowski.

Hranice na Moravě (město/miasto)
adresa/adres: Masarykovo náměstí 71
tel.: +420 581 607 479
www.mic.hranet.cz
e-mail: mic@meu.hranet.cz

TIP: Zbrašovské aragonitové jeskyně a Hranická propast / Zbrašovské Jaskinie Aragonitowe oraz Hranická przepaść
www.caves.cz/cz/jeskyne/zbrasovske-aragonitove-jeskyne
GPS: 49°31'54.272"N, 17°44'44.871"E

Hranice – Beňov: autem 34 km. Poutníci na kole jistě zvolí trasu Bečva, od Grymova Pobečví, od Tučina však po silnici; délka 32 km. **Pěšky** 31 km po turistických značkách.

Hranice – Beňov: samochodem 34 km. Pielgrzymi na rowerze z pewnością wybiorą trasę Bečva, od Grymova Pobečví, od Tučina dalej po drodze długość 32 km. **Na piechotę** 31 km po oznaczonych szlakach turystycznych.

2. BEŇOV

Kostel sv. Františka z Assisi

GPS: 49°24'59.144"N, 17°30'1.527"E

Po vypálení Beňova Prusy koncem 18. století si mohli Beňovští postavit jen kapli. S nápadem zbudovat svépomocí kostel jako vyjádření vděku za zachování života Františka Josefa při atentátu v roce 1853 již však uspěli. Opečovávaný kostel sv. Františka z Assisi symbolizuje pevnou víru obce, v níž se narodil olomoucký arcibiskup A. C. Stojan (1851–1923), který se zasloužil o založení exercičních domů na Sv. Hostýně a Velehradě. Navštivte jeho zdejší malé muzeum!

2. BEŇOV

Kościół św. Franciszka z Asyżu

Po spaleniu Beňova przez Prusaków w XVIII wieku, mieszkańcy mieli jedynie możliwość wybudowania kaplicy. Pomysł zbudowania kościoła powiódł się dopiero, gdy miał być on podziękowaniem za uratowanie życia Franciszka Józefa w zamachu z roku 1853. Kościół ten symbolizuje silną wiarę gminy, w której narodził się arcybiskup olomuniecki A. C. Stojan (1851–1923). Zastużył się on założeniem domów medytacyjnych na Sv. Hostýně a Velehradzie. Można odwiedzić małe, tutejsze muzeum!

Beňov – Přerov: autem, na kole i pěšky cca 9 km. Cyklisté z větší části jen po silnici II. třídy. Pěši po žluté turistické značce přes Lověšice.

Beňov – Přerov: samochodem, na rowerze, na piechotę ok. 9 km. Rowerzyści w większości po drodze II kategorii, piesi po żółtym szalku turystycznym przez Lověšice.

3. PŘEROV

Chrám sv. Jiljí

GPS: 49°27'18.128"N, 17°27'7.891"E

Kaple sv. Jiljí na Horním náměstí v Přerově byla zbudována původně jako kostel Jednoty bratrské krátce před rokem 1500, k jejímž předním centrům předbřlohorský Přerov náležel. Jedná se o barokní stavbu se zachovaným gotickým portálem. Prohlédněte si také přerovské kostely sv. Vavřince a sv. Michala či pravoslavný chrám sv. Cyrila a Metoděje, jenž byl postaven coby synagoga. Navštívit můžete i židovský hřbitov.

3. PŘEROV

Świątynia św. Jerzego

Kaplica św. Jerzego na rynku górnym w Přerowie, na krótko przed 1500 rokiem, była pierwotnie zbudowana jako kościół Jednoty Braci Czeskich. W ówczesnych czasach, przed wydarzeniami pod Białą Górą, Přerov należał do czołowych

ośrodków skupiających to wyznanie. W barokowej budowlu zachował się gotycki portal. Warto także zobaczyć kościoły přerovské m.in. św. Wawrzyńca oraz św. Michała, świątynie prawosławna św. Cyryla i Metodęgo, która pierwotnie służyła jako synagoga. Polecamy także odwiedzić lokalnego cmentarza żydowskiego.

Přerov (město/miasto)
adresa/adres: Kratochvílova 119/14
tel.: +420 581 217 187
www.přerov.eu/cs/turista
e-mail: mic@medialine.cz

TIP: Muzeum Komenského sídlí v zámku / Muzeum Komeňského z siedzibą na zamku
GPS: 49°27'18.324"N, 17°27'7.280"E
tel.: +420 581 250 531
www.přerovmuzeum.cz

Přerov – Tovačov: autem 14 km, na kole pohodlně po trase Bečva, od nového mostu však po silnici. **Pěšky** nenáročnou příjemnou procházkou kolem Bečvy po turistických značkách – délka 17 km.

Přerov – Tovačov: samochodem 14 km, na rowerze wygodnie po trasie Bečva, od nowego mostu dalej po drodze. **Na piechotę** nietrudny, przyjemny spacer wzdłuż Bečvy po szlaku turystycznym – długość 17 km.

4. TOVAČOV

Židovské památky / obřadní síň na hřbitově

GPS: 49°25'37.822"N, 17°17'13.516"E

Kromě obřadní síně postavené v novorenesančním stylu a hřbitova s nejstaršími náhrobky z počátku 17. století rozhodně zhlédněte také expozici na místním zámku (GPS: 49°25'48.013"N, 17°17'28.594"E) „Tovačovská judaica“, pojednávající nejen o náboženství, ale i zvycích, tradicích a židovské kuchyni.

4. TOVAČOV

Zabytki kultury żydowskiej / sala obrzędów na cmentarzu

Poza salą obrzędów w stylu neorenesansowym oraz cmentarzem z najstarszymi nagrobkami z początku XVII wieku warto także zobaczyć ekspozycję „Tovačovska judaica“ na tutejszym zamku (GPS: 49°25'48.013"N, 17°17'28.594"E), która dotyczy nie tylko religii, ale także lokalnych zwyczajów, tradycji oraz kuchni żydowskiej.

Tovačov – Mořice: autem 19 km, na kole – 21 km po trasách 47 a 5040 přes Kojetín (zde např. kostel Nanebevzetí P. Marie, židovské památky, muzeum). **Pěšky** – až na malý úsek po turistické značce je trasa pro totožná.

Tovačov – Mořice: samochodem 19 km, na rowerze – 21 km po trasach 47 i 5040 przez Kojetín (tutaj np. kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, zabytki kultury żydowskiej, muzeum). **Na piechotę** – poza krátkim odcinkiem po szlaku turystycznym cała trasa jest taka sama.

5

5. MOŘICE

Kaple svatého Martina

GPS: 49°19'46.353"N, 17°11'52.151"E

Interiér barokní stavby, postavené v první třetině 18. století, má centrální dispozici a je vyzdoben freskami. Venkovní ochoz naproti tomu zdobí dvě desítky světců a andělů. Prohlédněte si rovněž smírčí kříž u hřbitovní zdi. V kapli se pořádají koncerty komorní hudby.

5. MOŘICE

Kaplica Świętego Marcina

Wnętrze barokowego budynku charakteryzuje się centralnym rozmieszczeniem, ozdobione jest freskami. Kaplicę zbudowano w pierwszych trzech dekadach XVIII wieku. Nadworny krużganek zdobi dwadzieścia rzeźb świętych i aniołów. Można tu zobaczyć krzyż pojednania, który umieszczony jest przy ścianie cmentarza. W kaplicy odbywają się koncerty muzyki kameralnej.

Mořice – Prostějov: autem 19 km. **Na kole a pěšky:** cyklotrasy 5013 a 5250, délka 23 km.
Mořice – Prostějov: samochodem 19 km. **Na rowerze lub na piechotę:** szlak rowerowy nr 5013 i 5250, długość 23 km.

6. PROSTĚJOV

Kostel Povýšení sv. Kříže

GPS: 49°28'18.330"N, 17°6'42.358"E

Děkanýský původně gotický kostel Povýšení sv. Kříže stojí na místě bývalé tvrže. Byl několikrát přestavován, roku 1697 tragicky vyhořel. Vidět můžete dřevěný kříž, který požár zázrakem přestál. Pozoruhodná je též křížová cesta F. Bílka. Zhlédněte též další prostějovské památky: klášter Milosrdných bratří s kostelem sv. Jana Nepomuckého, kostel sv. Cyrila a Metoděje, Špalíček – bývalé ghetto či zámek nebo secesní Národní dům. Pohled z ptačí perspektivy se nabízí z radniční věže.

6. PROSTĚJOV

Kościół pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego

Kościół Dziekański Podwyższenia Krzyża Świętego, pierwotnie gotycki, stoi w miejscu dawnej twierdzy. Był on kilkakrotnie przebudowywany, a roku 1697 został zniszczony w tragicznym pożarze. Można jedynie zabaczyć drewniany krzyż, który cudem ocalał z ognia. Warte uwagi jest droga krzyżowa F. Bílka. Można także zwiedzić pozostałe prostějovskie zabytki np.: klasztor Braci Miłosierdzia z kościołem św. Jana Nepomucena, kościół św. Cyryla i Metodęgo, Špalíček – byłe ghetto, zamek oraz secesyjny Dom Narodowy. Widok z lotu ptaka możliwy jest z wieży ratusza.

Prostějov (město/miasto)
adresa/adres: nám. T. G. Masaryka 131/12
tel.: +420 582 329 722
www.prostejov.eu/cz/turista
e-mail: informace@prostejov.eu

TIP: Zámek Plumlov a Plumlovská přehrada / Zamek Plumlov a Zalew Plumlovski
www.zamek-plumlov.cz
GPS: 49°27'53.710"N, 17°0'50.626"E

Prostějov – Olomouc: autem 19 km, **na kole či pěšky** 23 km po příjemné cyklotrase č. 5. **Prostějov – Olomouc: samochodem** 19 km, **na rowerze lub na piechotę** 23 km po przyjemnym szlaku rowerowym nr 5.

NAD OLOMOUCÍ / NAD OŁOMUŃCEM

7. OLOMOUC

Sloup Nejsvětější Trojice, Horní nám.

GPS: 49°35'38.171"N, 17°15'1.751"E

Doporučujeme absolvovat působivý okruh, při němž můžete obdivovat řadu památek. Ze sakrálních jsou to zejména: Sloup Nejsvětější Trojice, kostel sv. Michala, kaple sv. Jana Sarkandra, kostel Panny Marie Sněžné, katedrála sv. Václava, pravoslavný chrám sv. Gorazda, Klášterní Hradisko, kostel sv. Mořice s největšími

varhanami ve střední Evropě. Město však skýtá nekonečné množství dalších atrakcí a aktivit.

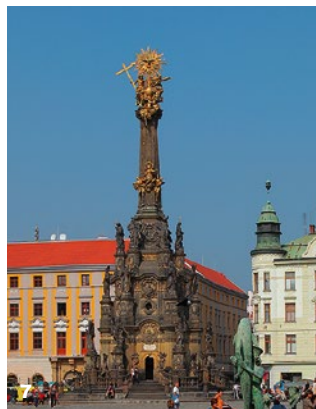
7. OŁOMUNIEC

Kolumna Trójcy Przenajświętszej, Horní nám.

Polecamy przejść tradycyjny szlak, na którym można podziwiać szereg robiących wrażenie zabytków. Spośród obiektów sakralnych warto uwagi są: kolumna Trójcy Przenajświętsze, kościół św. Michała, kaplica św. Jana Sarkandra,

kościół Marii Panny Śnieżnej, katedra św. Wacława, prawosławna świątynia św. Gorazda, grodzisko klasztorne, kościół św. Maurycego z największymi organami w Europie Środkowej. Miasto to skrywa jeszcze dużo więcej atrakcji.

Olomouc (město/miasto)
adresa/adres: Horní náměstí 583
tel.: +420 585 513 385
www.olomouc.eu/tourism
e-mail: infocentrum@olomouc.eu

TIP: Muzeum umění / Muzeum Sztuki
tel.: +420 585 514 111
www.olmuart.cz

Olomouc – Jesenec: autem 39 km. Poutníci **na kole**, zvolte jízdu po trase č. 6025 do Náměstí na Haně (zde zámek), poté po 6033 do Pěčína, odtud č. 5028 do Konice (barokní zámek a chrám Narození P. Marie), do Jesence po 5030; délka: 42 km. **Pěšky:** do Náměstí stejné, poté po turistické značce – 36 km.

Olomouc – Jesenec: samochodem 39 km. Dla pielgrzymów **na rowerze** polecamy trasę nr 6025 do Náměstí na Haně (tutaj znajduje się pałac), dalej po 6033 do Pěčína, stąd po 5028 do Konice (zamek barokowy i świątynia Narodzenia Marii Panny), do Jesence po 5030; odległość: 42 km. **Na piechotę:** do Náměstí tak samo, dalej po szlaku turystycznym – 36 km.

8. JESENEC

Kostel sv. Libora

GPS: 49°36'37.206"N, 16°51'48.245"E

Barokní komplex – dominantu širokého okolí – tvoří zámek a majestátní kostel.

O autorství architektonického návrhu chrámu se vedou spory. Zatímco dříve byl sv. Libor připisován J. B. Santinimu, v poslední době převažuje opačný názor. Vedle impozantních staveb areálu jsou cenné též sochy sv. Libora (náves) a sv. Jana Nepomuckého (u rybníka), pocházející ze stejného období.

8. JESENEC

Kościół św. Libora

Barokowy kompleks tworzący dominantę okolicy składa się z zamku i majestätycznego kościoła. Prowadzone są spory dotyczące projektu architektonicznego. Choć wcześniej autorstwo kościoła św. Libora przypisywano J. B. Santinimu, dziś już tej pewności nie ma. Poza imponującym arealem warto zwrócić uwagę na rzeźby św. Libora (wiejski plac) i św. Jana Nepomucena (około stawu).

Jesenec – Chudobín: autem 19 km. **Na kole** 36 km po trase č. 6037, 6025, 6037, 5028 a 5030. **Pěšky:** krásná trasa přes Mladeč a Javoříčko (v obou jeskyně) po turistických značkách, délka 28 km. **Jesenec – Chudobín: samochodem** 19 km. **Na rowerze** 36 km po trase nr 6037, 6025, 6037, 5028 a 5030. **Na piechotę:** malownicza trasa przez Mladeč i Javoříčko (w obu znajdują się jaskinie) po oznaczonym szlaku turystycznym, odległość – 28 km.

9. CHUDOBÍN

Obec tří církví / centrum obce

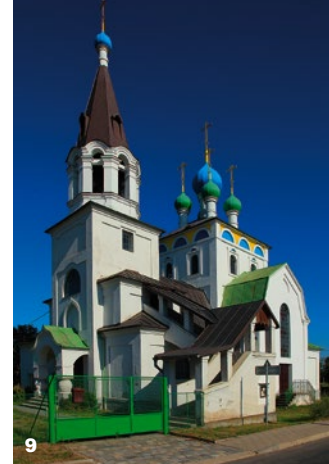
GPS: 49°41'16.990"N, 17°2'10.743"E

V obci býval jen kostel katolický – sv. Františka Serafinského z roku 1716. V roce 1923 zde nechal místní farář Josef Židek postavit z dálky viditelný kostel sv. Cyrila a Metoděje církve husitské a poté v roce 1934 pravoslavný kostel stejného zasvěcení. V konverzích místního faráře následovali i jeho farníci a postupně tak vytvořili zvláštní soubor svatyní tří církví.

9. CHUDOBÍN

Gmina trzech wyznań / centrum gminy

W zamierzcztych czasach w gminie był jeden kościół katolicki – św. Francisz-

ka Serafińskiego z roku 1716. Jednak w roku 1923 miejscowy proboszcz postanowił zbudować świątynię husycką pod wezwaniem św. Cyryla i Metodęgo, która jest widoczna z daleka. W roku 1934 zbudowano następnie kościół prawosławny pod tym samym wezwaniem. Konwersja proboszcza znalazła naśladowców w postaci parafian. W ten sposób powstał bardzo specyficzny zbiór świątyń trzech wyznań.

Tel. kontakt / Tel. kontakt:
husytský kostel – farářka / kościół husycki – pani proboszcz – J. Kašná:
+420 585 347 282,
katolický / katolicki – páter N. Hnátek:
+420 737 625 678
pravoslavný / prawosławny – J. Šišma:
+420 585 345 416

TIP: Hrad Bouzov / Zamek Bouzov
GPS: 49°42'16.231"N, 16°53'31.832"E
www.hrad-bouzov.cz

Chudobín – Loštice: autem 13 km po placené E442, bez poplatku 12 km přes Měnik. **Na kole** 16 km po 6036, 51, 6033. **Pěšky** cyklotrasou na Bilou Lhotu (zde arboretum a zámek), odtud do Mladče (jeskyně) po červené, zbytek cyklotrasa; délka 13 km. **Chudobín – Loštice: samochodem** 13 km po platné droze nr E442, po bezplatné droze 12 km přes Měnik. **Na rowerze** 16 km po 6036, 51, 6033. **Na piechotę** po szlaku rowerowym na Bilou Lhotu (tutaj można zobaczyć arboretum i pałacyk), stąd dalej do Mladče (jaskinia) po czerwonym szlaku, reszta po szlaku rowerowym; długość 13 km.

10. LOŠTICE

Synagoga

GPS: 49°44'39.318"N, 16°55'30.535"E

Původní dřevěná synagoga stála v Lošticích již v polovině 16. století. Současná budova pochází z přelomu 18. století, počátkem 19. století na ni byly provedeny klasicistní úpravy. V této podobě ji můžeme obdivovat, zejména pro zachovalou dispozici a štukovou výzdobu. Navštivte rovněž židovský hřbitov založený v roce 1544!

10. LOŠTICE

Synagoga

Pierwotna drewniana synagoga stała w Lośticach już w połowie XVI wieku. Obecny budynek pochodzi z przełomu XVIII i XIX wieku, kiedy przebudowano go w stylu klasycystycznym. Szczególnie wartym uwagi jest plan rozmieszczenia synagogi i sztukateria. Można także odwiedzić cmentarz żydowski założony w roku 1544!

TIP: Památník Adolfa Kašpara / Miejsce pamięci Adolfa Kašpara (A. Kašpar – český malíř a ilustrátor / czeski malarz i ilustrator)

GPS: 49°44'47.031"N, 16°55'31.653"E
www.muzeum-sumperk.cz/zarizeni/pamatnik-adolfa-kašpara-vlošticích

Loštice – Šternberk: autem 33 km, na kole 39 km po trasách č. 6036, 51, 6107. **Pěšky** obdobně, jen od Nových Mlýnů do Litovle po turistických značkách.

Loštice – Šternberk: samochodem 33 km, **na rowerze** 39 km po trase nr 6036, 51, 6107. **Na piechotę** podobně jak z Nových Mlýnů do Litovle po označených szlakach turystycznych.

11. ŠTERNBERK

Kostel Zvěstování Panny Marie a bývalý augustiniánský klášter

GPS: 49°43'54.253"N, 17°18'4.253"E

S barokní přestavbou augustiniánského kláštera byla v letech 1775–1783 provedena novostavba kostela Zvěstování Panny Marie. Klášter i kostel jsou významnými především pro svou architekturu a výzdobu, na níž se podíleli přední umělci moravského baroka: malíři Jan Kryštof Handke a František Antonín Sebastini, sochaři Filip Sattler a Jan Kammereith.

11. ŠTERNBERK

Kościół Zwiastowania Najświętszej Marii Panny oraz były klasztor augustiański

Wraz z przebudową klasztoru augustiańskiego w latach 1775-1783 dobudowano także kościół pod wezwaniem Zwiastowania Najświętszej Marii Panny. Klasztor oraz kościół styną przede wszystkim z architektury i ze swych bogatych zdobí, które współtworzyli członkowie morawscy artyści w okresie baroku: malarze Jan Kryštof Handke i František Antonín Sebastini, rzeźbiarze Filip Sattler i Jan Kammereith.

11

Šternberk (město/město)
adresa/adres: ČSA 113/19
tel.: +420 587 571 243
www.mkzsternberk.cz
e-mail: mic@mkzsternberk.cz

TIP: Expozice času / Ekspozycja Czasu
tel.: +420 587 571 278
www.expozicecasu.cz
Hrad Šternberk / Zamek Šternberk
tel.: +420 585 012 935
www.hrad-sternberk.cz

Šternberk – Moravský Beroun: autem 17 km, **na kole** 22 km po trasách č. 6106, 6009, 6029, 6144. **Pěšky** 20 km – do Hranických Petrovic po turistické značce, odtud po cyklotrase, z nádraží Mor. Beroun opět po značce.
Šternberk – Moravský Beroun: samochodem 17 km, **na rowerze** 22 km po trasách nr 6106, 6009, 6029, 6144. **Na piechotę** 20 km – z Hranických Petrovic po označeným szlaku turystycznym, dalej po szlaku rowerowym a od zbiornika wodnego Mor. Beroun dalej po szlaku turystycznym.

12

12. MORAVSKÝ BEROUN

Křížový vrch

GPS: 49°47'50.658"N, 17°26'17.716"E
Křížový vrch / Góra Krzyżowa

Křížová cesta a kaple zdobily Křížový vrch již v polovině 18. století. Zatímco o sto let později postavená zastavení v podobě zděných kapliček přetrvala, kaple byla roku 1989 zbořena. Znovu postavena byla na přelomu tisíciletí. (Blíží info o prohlídce – tel.: +420 554 733 943).

Křížový vrch – Stará Voda: autem 16 km, **na kole a pěšky** 16 km po trase č. 6144 do Norberčan, odtud po silnici II. a III. třídy přes Libavou.
Křížový vrch – Stará Voda: samochodem 16 km, **na rowerze i na piechotę** 16 km po trase nr 6144 do Norberčan, stąd po drodze II i III kategorii przez Libawę.

Stará Voda – poutní kostel svatě Anny a svatého Jakuba Většího

GPS: 49°44'25.385"N, 17°34'17.565"E
Stará Voda / Stará Voda

Kostel sv. Anny je cenný nejen mistrovským provedením stavby i výzdob, ale také např. dvěma kryptami nebo křížovou chodbou kolem budovy. Kostel a okolí zdecimovalo užívání naší i sovětské armády. Obnovu po roce 1990 přinesla až nezměrná vůle nadšenců. Upozornění: Kostel se nachází ve Vojenském výcvikovém prostoru Libavá, lze se sem dostat jen na povolení, při akci Bílý kámen nebo pouti na sv. Annu.

12. BEROUN MORAWSKI

Góra Krzyżowa

Droga krzyżowa oraz kaplica zdobiły górę od połowy XVIII wieku. Choć zbudowane sto lat później murowane kapliczki do dziś przetrwały, to kaplica została zburzona w roku 1989. Odbudowano ją na przełomie tysiącleci. (Szczegółowe informacje dotyczące zwiedzania pod numerem telefonu: +420 554 733 943).

Kościół pielgrzymkowy Świętej Anny i Świętego Jakuba Większego

Szczególną wartością kościoła św. Anny przedstawiają nie tylko sztukateria, ale także np. dwie krypty czy krzyżowe korytarze wokół budynku. Kościół i okolice

12

zostały jednak zniszczone w okresie stacjonowania wojsk radzieckich. Dzięki silnej woli sympatyków po roku 1990 budynek udało się zrekonstruować. Uwaga: kościół znajduje się na terenie poligonu Libava, konieczne jest pozwolenie na zwiedzanie podczas wydarzeń Białe kamienie lub pielgrzymki podczas święta św. Anny.

Moravský Beroun (město/miasto)
adresa/adres: Nádraží 373
tel.: +420 554 719 968
www.morberoun.cz
e-mail: info@morberoun.cz

i

Stará Voda – Šumperk: autem 78 km, **na kole** 79 km z Norberčan do Kněžpole po 6144, po 6145 a 511 do Rýmařova, a dále po č. 6077, 6143, 6188, 6187 a 6114. **Pěšky** 82 km přes Budišov, Dětičovic, Rýmařov (nocleh až po 50 km v Rýmařově, dříve není možnost).

Stará Voda – Šumperk: samochodem 78 km, **na rowerze** 79 km z Norberčan do Kněžpole po 6144, po 6145 i 511 do Rýmařova, a dále po 6077, 6143, 6188, 6187 i 6114. **Na piechotę:** 82 km przez Budišov, Dětičovic, Rýmařov (nocleg dopiero po 50 km w Rýmařowie, wcześniej nie ma takiej możliwości).

PODHŮŘÍM JESENÍKŮ / PODGÓRZE JESENIKÓW

13

13. ŠUMPERK

Kostel Zvěstování Panny Marie

GPS: 49°57'54.305"N, 16°58'20.279"E

Chrám vznikl na konci 13. století jako klášterní kostel dominikánů. Řada zejména barokních přestaveb setřela gotický ráz. Mimořádně cenným je mobiliář ze druhé poloviny 17. století a fresky ze druhé poloviny 18. století. Josefinské reformy učinily ze kláštera kasárna, v současnosti je sídlem Zdravotnické školy. Po roce 2005 opravený kostel slouží světským kulturním účelům. Ve městě k vidění mnoho dalších sakrálních památek.

13. ŠUMPERK

Kościół Zwiastowania Marii Panny

Świątynia została zbudowana w XIII wieku i miała służyć jako kościół przy klasztorze Dominikanów. Szereg przebudów w stylu barokowym zatępił ślady gotyckiego pochodzenia. Szczególnie wartościowe jest wyposażenie wnętrza kościoła z drugiej połowy XVII wieku oraz freski z drugiej połowy XVIII wieku. Reformy józefińskie spowodowały, że z klasztoru utworzono koszary, które dziś są siedzibą szkoły medycznej. Po renowacji w roku 2005 kościół zaczął służyć świeckiej działalności kulturalnej. W mieście można zobaczyć wiele innych obiektów

Šumperk (město/miasto)
adresa/adresa: Hlavní třída 342/22
tel.: +420 583 214 000
www.infosumperk.cz
e-mail: icsumperk@seznam.cz

TIP: Expozice Čarodějnické procesy, Kladská 1 (naproti kostela Zvěstování) / *Wystawa Procesy Czarownic, Kladská 1 (naprzeciwko kościoła Zwiastowania)*, tel.: +420 583 213 721
e-mail: expozice@sumperk.cz
Vlastivědné muzeum v Šumperku / *Muzeum Ojczyzniane w Šumperku*
GPS: 49°57'54.511"N, 16°58'42.377"E
www.muzeum-sumperk.cz

Šumperk – Kostelíček Božího těla: autem 7,3 km dlouhá cesta přes Dolní Temenice stejné končí v Hraběnově, doporučujeme **pěšky** přímou trasu v délce 4,4 km po značkách. Možná ji absolvovat **na kole**.
Šumperk – Kostelíček Božího těla: samochodem 7,3 km přes Dolní Temenice, která končí se v Hraběnově, **na piechotę** polecamy bezpečnější trasu o délce 4,4 km po označeném szlaku turystycznym. Možná ji przejechať také **na rowerze**.

14

14. KOSTELÍČEK BOŽÍHO TĚLA

(západní svah vrchu Háj)

GPS: 49°58'7.893"N, 16°55'9.930"E

Až do poloviny 14. století spadá historie známého poutního místa, jež bylo po staletí strážnou postevní. Za josefinské doby byl Kostelíček zrušen, obnovy se dočkal až v roce 1836. I přes strohost stavby i výzdoby si vás místo získá. Hlavní pouť je v neděli po svátku Božího těla.

V okolí jsou k vidění i křížová cesta, kaplička Narození Panny Marie a rustikální Boží muka.

14. KOŚCIÓŁEK BOŻEGO CIAŁA (zachodnie zbocze wzgórza Háj)

Historia znanego miejsca pątniczego zaczyna się już w połowie XIV wieku. Było ono strzeżone przez pustelników. W czasach józefińskich kościółek zamknięto, odnowy doczekał się dopiero w roku 1836. Pomimo surowej architektury i skąpej sztukaterii miejsce to ma swój urok. Główna pielgrzymka odbywa się w niedzielę po święcie Ciała Bożego. W okolicy można zobaczyć drogę krzyżową, kapliczkę Narodzenia Marii Panny czy rustykalną kapliczkę Bożej Męki.

TIP: Areál Kouty / Ośrodek Kouty, horské centrum zábavy a sportu / *górskie centrum zabawy i sportu*
www.kouty.cz
GPS: 50°6'0.374"N, 17°6'57.582"E

Kostelíček Božího těla – Maršíkov: autem 22 km, **na kole** 22 km po trase č. 6114 ze Šumperka, z Velkých Losin po 6187. **Pěšky** 22 km po turistických značkách kolem přehrady Krásné.
Kostelíček Božího těla – Maršíkov: samochodem 22 km, **na rowerze** 22 km po trase nr 6114 z Šumperka, z Velkých Losin po 6187. **Na piechotę** 22 km po označeném szlaku turystycznym obok zapory Krásné.

15. MARŠÍKOV

Dřevěný kostel sv. Michaela

GPS: 50°2'3.570"N, 17°4'33.940"E

Jako evangelický byl kostel postaven na místě starého roku 1609. Po Bílé hoře již jako katolický prodělal řadu změn. I tak se, až na cibulové barokní zakončení věžky, zachoval původní ráz i vnitřní bohaté vybavení. Klenotem je dřevěná klenba nad kněžištěm. Zájemcům o prohlídku interiéru vyhoví pan Lichner (první dům za kostelem) – tel.: +420 583 248 546. Dřevěná křtitelna a kropenka z původního vybavení kostela jsou vystaveny ve stálé expozici Vlastivědného muzeum v Šumperku.

15. MARŠÍKOV Dřevnianský kostel sv. Michaela

Kościół ewangelicki został zbudowany w miejscu starego kościoła w roku 1609. Jako kościół katolicki, po wydarzeniach pod Białą Górą, przeszedł on szereg zmian. Poza barokową wieżyczką z kopułą, zachował on swój charakter i bogate wyposażenie wnętrza. Prawdziwym rarytatem jest drewniane sklepienie nad prezbiterium. Osoby zainteresowane zwiedzaniem mogą się zwrócić do Pana Lichnera (pierwszy dom za kościołem) tel. + 420 583 248 546. Dřevniana chrzcielnica oraz kropidło pochodzące z pierwotnego wyposażenia kościoła są przedmiotem stałej ekspozycji Muzeum Ojczyznianego w Šumperku.

TIP: Sportovní-rekreační areál Kociánov, Loučná nad Desnou / *Sportowo-rekreacyjny ośrodek Kociánov - Loučná nad Desnou*
GPS: 50°4'10.539"N 17°5'38.990"E
www.loučna-nad-desnou.cz/o/sportovne-rekreacni-areal-kocianov
Velké Losiny – kostely, zámek, Ruční papírna a muzeum papíru, lázně / *kościół, zamek, Ręczna Papiernia i Muzeum Papieru, senatorium*
GPS: 50°1'47.991"N, 17°2'17.139"E

Maršíkov – Klepáčov: autem 13 km, **na kole** 20 km po trase č. 6187, od Traťovky po 6188, **pěšky** po turistických značkách 7,5 km krásnou přírodou.
Maršíkov – Klepáčov: samochodem 13 km, **na rowerze** 20 km po trase nr 6187, od Traťovky po 6188, **na piechotę** po označeném szlaku turystycznym wśród pięknej przyrody, długości 7,5 km.

Velké Losiny (město/miasto)
adresa/adresa: Lázeňská 674
tel.: +420 583 248 248
www.losiny.cz
e-mail: info@losiny@losiny.cz

16. KLEPÁČOV

Dřevěný kostel sv. Jana Nepomuckého

GPS: 50°0'38.034"N, 17°8'38.635"E

Malý horský kostelík, nazývaný pro své nevelké parametry též kapličkou, je roubenou stavbou se vstupním portálem a valbovou střechou. Je jedinečným dokladem dřevěné architektury 18. století, jež byla ovlivněna pozdní renesančním stylem. Materiál na stavbu byl poskytnut klášterem na Velehradě, tehdejší majitelem panství.

16. KLEPÁČOV

Dřevnianský kostel sv. Jana Nepomucena

Mały górski kościółek, za względu na swoje małe rozmiary nazywany jest kapliczką. Jest on zbudowany w konstrukcji wieńcowej z portalem nad wejściem oraz z kopertowym dachem. Jest jedynym zachowanym świadectwem architektury drewnianej z XVII wieku, która później znajdowała się pod silnym wpływem renesansu. Materiał budowlany został przekazany przez klasztor w Velehradzie, który był właścicielem majątku.

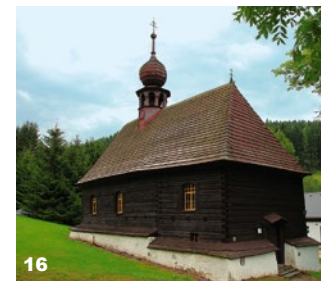
Klepáčov – Žárová: autem 20 km, **na kole** 27 km přes Skřítku po 6188 a 6187, z Račinky po 6114. **Pěšky** 14 km přírodou po turistických značkách, až z Račinky za Velkými Losinami po cyklotrase do Žárové.
Klepáčov – Žárová: samochodem 20 km, **na rowerze** 27 km přes Skřítku po 6188 i 6187, z Račinky po 6114. **Na piechotę:** 14 km po označeném szlaku turystycznym wśród pięknej przyrody, dopiero z Račinky za Velkými Losinami po szlaku rowerowym do Žárové.

17. ŽÁROVÁ

Kostel sv. Martina

GPS: 50°3'14.857"N, 17°0'53.634"E

Dřevěný roubený kostel z roku 1611 je postaven v renesančním slohu s pozdně

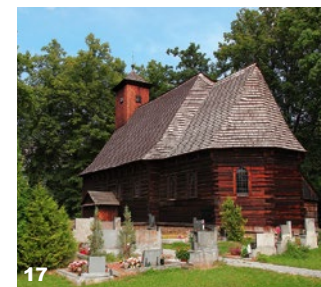
16

gotickými prvky. Materiál, z něhož byl kostel vystavěn, je však mnohem starší – pochází ze strženého kostela ve Velkých Losinách, stejně jako u kostela v Maršíkově. Naproti tomu interiérové vybavení se dochovalo jen z malé části. Oltář je opatřen krásnými řezbami se znaky pánů z Žerotína.

17. ŽÁROVÁ

Kościół św. Marcina

Dřevnianský kostel z wieńcową konstrukcją z roku 1611 charakteryzuje się renesansowym stylem z elementami późnogotyckimi. Materiał, z którego jest zbudowany pochodzi jednak z dużo wcześniejszego okresu, a dokładniej z rozebranego kościoła w Velkich Losianach, tak jak w przypadku kościoła w Maršíkovie. Oryginalne wyposażenie wnętrza natomiast nie zachowało się w zbyt dużym stopniu. Oltarz ozdobiony jest pięknymi rzezbami z symbolami Panów z Žerotína.

17

18. SOBOTÍN

Zvláštní tip na závěr - kostel sv. Vavřince

GPS: 50°0'31.922"N, 17°5'31.945"E

Při svých cestách mezi Maršíkovem, Klepáčovem a Žárovou navštivte Sobotín.

Ač má jen něco málo přes 1 200 obyvatel, jeho historie i dochované památky (často státem chráněné) jsou početné. Renesanční kostel sv. Vavřince se v 17. století stal kolébku nechalvalně známých čarodějnických procesů na losinském panství. Na vaši návštěvu se však těší také kaple Nejsvětější Trojice, zámek Sobotín či mauzoleum baronů Kleinů.

18. SOBOTÍN

Speciální porpozycja na zakończenie Kościół św. Wawrzyńca

Podczas wędrówek w okolicach Maršíkova, Klepáčova i Žárova warto odwiedzić Sobotín. Choć liczy jedynie nieco ponad 1 200 obywateli, to jego historia i zabytki (często pod opieką państwa) są liczne. Renesansowy kościół św. Wawrzyńca był w XVII wieku kolebką niechlubnych procesów czarownic pod losinskim panowaniem. Można także zwiedzić kaplicę Najświętszej Trójcy, Pałac czy mauzoleum baronów Kleinów.

TIP: Přecherčavací vodní elektrárna Dlouhé stráně / *Elektrownia szczytowo-pompowa Dlouhé stráně*
www.dlouhe-strane.cz
GPS: 50°4'41.143"N, 17°9'49.307"E
TIP: tzv. sesterské kostely / *tw. bliźniacze kościoły*, spolu se sobotinským jej tvoří kostely ve Velkých Losinách a Branné, všechny vznikly mezi lety 1601–1614, prosluly výjimečnou sálovou architekturou / *wraz z kościołem z Sobotinu zalicza się do nich kościoły we Velkých Losinách i Branné*, wszystkie powstały w latach 1601–1614, słyną ze swojej wyjątkowej architektury.

18

PUTOVÁNÍ ZA DUCHOVNÍM DĚDICTVÍM JIHOMORAVSKÝ KRAJ

DZIEDZICTWO DUCHOWE - WĘDRÓWKI KRAJ POŁUDNIOWO-MORAWSKI

SEVER / PÓLNOC

1. BOSKOVICE *BOSKOVICE*
2. SLOUP *SLOUP*
3. LOMNICE *LOMNICE*
4. PŘEDKLÁŠTERÍ *PŘEDKLÁŠTERÍ*
5. VRANOV *VRANOV*
6. ADAMOV *ADAMOV*

BRNĚNSKO / BRNĚNSKO

7. OSLAVANY *OSLAVANY*
8. IVANČICE *IVANČICE*
9. DOLNÍ KOUNICE *DOLNÍ KOUNICE*
10. RAJHRAD *RAJHRAD*
11. SLAVKOV *SLAVKOV*
12. VYSKOV *VYSKOV*

JIOVÝCHOD / POŁUDNIOWY WSCHÓD

13. HLUBOKÉ MAŠŮVKY *HLUBOKÉ MAŠŮVKY*
14. HNANICE *HNANICE*
15. BŘECLAV *BŘECLAV*
16. STRAŽNICE *STRAŽNICE*
17. BLATNICE POD SV. ANTONÍNEM *BLATNICE POD SV. ANTONÍNEM*
18. ŽAROŠICE *ŽAROŠICE*

M 1 : 600 000

0 6 km 12 km 18 km 24 km 30 km

1. BOSKOVICE

Židovské památky

GPS: 49°29'13.570"N, 16°39'33.238"E

Na severním okraji židovského ghetta, vzniklého již ve druhé polovině 15. století, navštívte synagogu z roku 1639, naposledy přestavěnou v novogotickém slohu. V jejím interiéru se dochovaly cenné hebrejské nápisy. Západně od centra ghetta je na rozloze 14 528 m² k vidění židovský hřbitov s přibližně 2 500 hrobů. Vyhledávaným je hrob rabína Samuela Ha-Leviho Kolina.

1. BOSKOVICE

Zabytki kultury žydovské

Przy północnej granicy getta żydowskiego, które powstało już w XV wieku, znajdziemy synagogę z roku 1609 przebudowaną w stylu neogotyckim. W jej wnętrzach zachowały się cenne hebrajskie napisy. Na zachód od getta możemy odwiedzić cmentarz żydowski liczący sobie 14 528 m², na którym znajduje się ok. 2 500 grobów. Poszukiwanym tu często jest grób rabina Samuela Ha-Leviho Kolina.

Boskovice (město/miasto)
adresa/adres: Masarykovo náměstí 3/1
tel.: +420 516 488 677
www.boskovice.cz
e-mail: informace@boskovice.cz

Boskovice – Sloup: autem 14 km, na kole 16 km po 5117, z Petrovic po 5085. **Pěšky** 13 km po turistických značkách.

Boskovice – Sloup: samochodem 14 km, **na rowerze** 16 km po 5117, z Petrovic po 5085. **Na piechotę:** 13 km po oznaczonych szlakach turystycznych.

2. SLOUP

Kostel Panny Marie Bolesnej

GPS: 49°24'54.313"N, 16°44'23.474"E

Chrám s půdorysem želvy (mariánský symbol ochrany) byl postaven ve stylu rokoka v polovině 18. století. Západní průčelí je ukončeno dvěma věžemi výšky 40 m. Obdivované jsou fresky na klenbách s mariánskou tematikou, především však gotická socha Piety na oltáři z černého a červeného mramoru, k níž se konají místní poutě.

2. SLOUP

Kościół Marii Panny Bolesnej

Świątynia na planie żółwia (maryjny symbol ochrony) została zbudowana w XVIII wieku i charakteryzuje się stylem

rokoka. Zachodnia pierzeja jest zwieńczona dwiema wieżami o wysokości 40 metrów. Uwagę przyciągają freski o tematyce maryjnej na sklepieniach oraz rzeźba Piety na ołtarzu zbudowanym z czarnego i czerwonego marmuru. Odbywają się tu lokalne pielgrzymki.

TIP: Sloupsko-šošůvské jeskyně / jaskinie Sloupsko-šošůvské
www.caves.cz/cz/jeskyne/sloupsko-sosuv-ske-jeskyne
GPS: 49°24'40,1" N; 16°44'17,3" E
tel.: +420 516 435 335

Sloup – Lomnice: autem 29 km, na kole 33 km po trasie č. 5085, z Rájce Jestřebí 5025 – později 5141, 5144, 5194 a 5196. **Pěšky** rovněž 33 km po turistických značkách. **Sloup – Lomnice: samochodem** 29 km, **na rowerze** 33 km trasie nr 5085, z Rájce Jestřebí 5025 – dále po 5141, 5144, 5194 i 5196. **Na piechotę:** 33 km po oznaczonych szlakach turystycznych.

3. LOMNICE

Židovské památky

GPS: 49°24'22.452"N, 16°24'45.030"E

Byl v Evropě vládl klasicismus, lomničtí Židé si na konci 18. století postavili svou novou synagogu v konzervativním pozdně barokním stylu. Stojí na místě někdejší dřevěné synagogy na Židovském náměstí. Sloužila až do transportu Židů do koncentračního tábora, z něhož se nikdo do Lomnice nevrátil. Jejich památku můžete uctít na místním židovském hřbitově.

3. LOMNICE

Zabytki kultury žydovské

Choć w Europie rządził klasycyzm, to Żydzi w Lomicy pod koniec XVIII wieku zbudowali synagogę w konserwatywnym barokowym stylu. Znajduje się ona w miejscu pierwotnej, drewnianej synagogi na Placu Żydowskim. Synagoga działała do czasu zsytki Żydów do obozów, do Lomnicy już nigdy później nie powrócili. Ich pamięć można uczcić udając się na pobliski cmentarz żydowski.

Lomnice – Předklášteří: autem, na kole i pěšky do 10 km, cyklistům doporučujeme trasu č. 1 a z Lomničky 5194. Pěši pohodlně po turistických značkách. **Lomnice – Předklášteří: samochodem**, **na rowerze** i **na piechotę** do 10 km, **rowerzystom** polecamy trasę nr 1, a z Lomničky 5194. **Piesi** wygodnie mogą spacerować po oznaczonym szlaku turystycznym.

4. PŘEDKLÁŠTEŘÍ

Kláster cisterciáček PORTA COELI

GPS: 49°21'11.001"N, 16°24'2.001"E

Historie kláštera sahá do první třetiny 13. století, kdy jej založila vdova po Přemyslu Otakaru II. Konstancie Uherská. Řeholnice byly v mnohasetleté historii vyhnány dvakrát – Josefem II. a komunisty.

V roce 1990 byly budovy navráceny řádu. O dvacet let později je gotický komplex prohlášen národní kulturní památkou. V současnosti zde naleznete expozici Podhoráckého muzea. Více na www.predklasteri.muzeumbrennska.cz

4. PŘEDKLÁŠTEŘÍ

Klasztor Cysterek PORTA COELI

Historia klasztoru sięga do lat trzydziestych XIII wieku, gdy został on założony przez wdowę po Przemysle Ottokarze II – Konstację Węgierską. Zakonnice były

wygnane na przestrzeni wieków dwukrotnie, po raz pierwszy przez Józefa II, a następnie przez komunistów. Dwadzieścia lat później obiekt ten został uznany za narodowy zabytek kultury. Obecnie znajduje się ekspozycja Muzeum Podgórze. Więcej na: www.predklasteri.muzeumbrennska.cz

TIP: Přírodní památka Květnice, GPS: 49°21'1.692"N, 16°25'2.080"E, bytší step – nyní zalesněný vrch skýtá pohled na 350 druhů vyšších rostlin, 250 druhů motýlů, 31 druhů plžů a 46 druhů ptáků. Nachází se tu pozoruhodné krajinné útvary: jeskyně a propasti. Nezapomeňte navštívit vyhlídku Velká skála, tvořenou křemencem!

TIP: zabytek przyrody Kwětnice, GPS: 49°21'1.692"N, 16°25'2.080"E, bytší step – obecnie zalesione wzgórze skrywa 350 gatunków roślin, 250 gatunków motyli, 31 gatunków ślimaków i 46 gatunków ptaków. Znajduje się tu wiele ciekawostek przyrodniczych: jaskiń i przepaści. Polecamy także punkt widokowy na kwarcytowej Velkej skáli.

Předklášteří – Vranov: autem 21 km, na kole 22 km – do Drásova po cyklotrase č. 1, odtud přejezd do Malhostovic, dále po 5197, 5231 a po P. Bezruč. **Pěšky** do Kuřimi po cyklotrase, odtud po turistických značkách, rovněž 22 km.

Předklášteří – Vranov: samochodem 21 km, **na rowerze** 22 km – do Drásova po trasie rowerowej nr 1, stąd przejazd do Malhostovic, dalej po 5197, 5231 a po P. Bezruč. **Na piechotę** do Kuřimia po trasie rowerowej, stąd po oznaczonych szlakach turystycznych, łącznie również 22 km.

5. VRANOV

Poutní kostel Narození Panny Marie

GPS: 49°18'32.256"N, 16°36'45.035"E

Chrám včetně klášterních budov pro řád paulánů nechali vystavět Lichtenštejnové, aby vyšli vstříc tisícům poutníků. Ti se od první poloviny 13. století chodili klanět Svaté Panně, jež se zde dle legendy zjevila místnímu šlechtici a uzdravila jeho oči. Zjevení má navždy připomínat svým provedením mimořádně cenná soška Panny Marie – jedna z nejceněnějších památek svého druhu na Moravě.

5. VRANOV

Kościół pielgrzymkowy Narodzenia Marii Panny

Świątynia wraz z budynkami klasztornymi Ojców Paulinów została zbudowana przez ród Lichtensteinów, aby wyjść na przeciw oczekiwaniom tysięcy pielgrzymów, którzy już od pierwszej połowy XIII wieku chodzili tu oddawać hołd Najświętszej Marii Pannie. Legenda głosi, że objawiła się ona lokalnemu szlachcicowi i dokonała cudu uzdrowienia jego wzroku. O cudzie tym miała na zawsze przypominać wyjątkowo cenna rzeźba Marii Panny – jeden z najbardziej wartościowych tego typu zabytków na Morawach.

TIP: Babi Doly – přírodní rezervace / rezerwat przyrodniczy. Dwa rybníčky s bohatými břehovými porosty navazující na mokřadní louku. / Dwa stawy z gęsto zarośniętymi brzegami płynnie przechodzą w łąki łęgowe.
GPS: 49°17'22.704"N, 16°36'12.528"E

Vranov – Adamov: autem 13 km, pro cyklisty a pěší je nejvhodnější trasa po žluté – 5 km.
Vranov – Adamov: samochodem 13 km, dla rowerzystów i pieszych polecamy skrócić z żółtej trasy – 5 km.

6. ADAMOV

Světelský oltář

GPS: 49°18'3.332"N, 16°39'16.343"E

Významnou památku pozdně gotického řezbářství, druhdy součást hlavního oltáře Nanebevzetí Panny Marie vytvořeného pro cisterciácký klášter v rakouském Zwettlu, najdete v kostele sv. Barbory. V polovině 19. století dal stranou zájmu umístěný oltář zrenovat Alois z Lichtenštejnu a umístil jej do Adamova. Zde již zůstal, ač jej zwettlský opat požadoval zpět.

6. ADAMOV

Oltář z Zwettlu

Ten vážný zbytek poznogotického řezbářství, dříve část hlavního oltáře Wniebowzięcia Marii Panny, který został stworzony dla klasztoru Cystersów w austriackim Zwettlu, znajduje się obecnie w kościele św. Barbary. W połowie XIX Alois z Liechtensteinu odłączył część oltarza, dokonał jego rekonstrukcji i umieścił go następnie w Adamowie. Tutaj pozostał do dziś, choć Opat Zwettlu domagał się jego zwrócenia.

Adamov – Oslavany: autem 53 km, na kole 63 km po cyklotrase 5 až k soutoku Svatky a Svitavy, odtud po 403, z Ořechova po Brněnské, z Nové Bránice po 403, z Letkovic po Templářské. **Pěšky** 52 km kolem Brněnské přehrady a hradu Veveří, přes Domašov a Zbýšov.
Adamov – Oslavany: samochodem 53 km, na rowerze 63 km po trase rowerowej nr 5 až do zleviska rzek Svatky i Svitavy, stąd po 403, z Ořechova po Brněnské, z Nové Bránice po 403, z Letkovic po Templářské. **Na piechotę** 52 km koto Zapory Brněnské i zámku Veveří, přes Domašov i Zbýšov.

8

8. IVANČICE-Řeznovice

Město českoobratrských biskupů

GPS: 49°5'4.836"N, 16°19'0.603"E

kostel sv. Petra a Pavla v Řeznovicích / kościół św. Piotra i Pawła w Rzeźnowicach

Kromě románského chrámu v Řeznovicích, který pro své architektonické provedení nemá v ČR obdoby, navštivte v Ivančicích další památky duchovního dědictví: gotický farní chrám Nanebevzetí Panny Marie, poutní kapli sv. Jakuba s křížovou cestou nad městem, budovy vztahující se k působení Jednoty bratrské. Cenné jsou rovněž památky židovské.

8. IVANČICE-Řeznovice

Miasto biskupów Braci Czechich

Poza romańską świątynią w Rzeźnowicach, która ze względu na swoją architekturę jest wyjątkową i jedyną tego rodzaju budowlą w Republice Czech, można w Ivančicích zwiedzić inne zabytki dziedzictwa duchowego: gotycką świątynię Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, pątniczną kaplicę św. Jakuba wraz z drogą krzyżową pnącą się nad miastem, a także budynki związane z działalnością Jednoty Braci Czechich. Warto zauważyć są także cenne zabytki kultury żydowskiej.

Ivančice (město/miasto)
adresa/adres: Palackého náměstí 4/9
tel.: +420 546 419 429
www.kic.ivance.cz
e-mail: kic@ivance.cz

9. DOLNÍ KOUNICE

Klášter ROSA COELI

GPS: 49°4'7.550"N, 16°28'15.363"E

Od konce 12. století do svého vypálení husity obývaly klášter jeptišky premonstrátského řádu. Snahy o jeho obnovu zhatil nejprve probošt Göschl, který přestoupil k luteránství a vzal si dokonce jednu z jeptišek, a následně vražedné přepadení kláštera. Když se počátkem 18. století pokoušeli strahovští premonstráti klášter obnovit, vyhořel a dodnes je ruinou.

9. DOLNÍ KOUNICE

Klasztor ROSA COELI

W klasztorze miał siedzibę Zakon Sióstr Prezentek od końca XII wieku aż do podpalenia przez Husytów. Próby odnowienia Zakonu zostały zaniechane najpierw

z powodu proboszcza Göschla, który przeszedł na luteranizm i poślubił jedną z zakonnic, a następnie z powodu mordczego ataku na klasztor. Na początku XVIII wieku Prezenci ze Strahova próbowali ponownie odnowić istnienie zakonu, niestety, bo budynek spłonął i obecnie jest ruiną.

Dolní Kounice (město/miasto)
adresa/adres: Masarykovo náměstí 66/2
tel.: +420 546 420 005
www.dolnikounice.cz
e-mail: tic@dolnikounice.cz

Dolní Kounice – Rajhrad: autem 17 km. Na kole urazíte 14 km po trase č. 5172, ze Syrovic po trasie Brněnská. **Pěšky** jediné toutéž cestou.
Dolní Kounice – Rajhrad: samochodem 17 km. **Na rowerze** należy przejechać 14 km po trasie nr 5172, ze Syrovic po trasie Brněnská. **Na piechotę** tą samą drogą.

10. RAJHRAD

Benediktínský klášter

GPS: 49°5'24.822"N, 16°36'53.102"E

Nejstarší klášterní budovy na Moravě pochází z první poloviny 11. století, kdy je dle tradice založil český kníže Břetislav I. Současný areál byl podle Santiniho návrhu dokončen r. 1739. V roce 1950 byli mniši vyhnáni a klášter na 40 let opanovala armáda. Značně zchátralé kulturní památce díky grantům a darům úspěšně vrací krásu současní majitelé – benediktini. V již opravených prostorách sídlí Památník písemnictví na Moravě, pobočka Muzea Brněnska.

10

BRNĚNSKO / BRNĚNSKO

7. OSLAVANY

Byvalý klášter cisterciáků

GPS: 49°7'35.967"N, 16°20'3.474"E

Původní benediktinský statek zažil největší slávu v první třetině 13. století, kdy

byl přetvořen na nový ženský klášter cisterciáček. O jeho významu svědčí fakt, že klášterní kostel byl vysvěcen za účasti panovníka Přemysla Otakara I. Zkázu klášteru přinesly husitské války a požár na začátku 16. století, po němž se řád přemístil. Z vůle nejvyšších míst vznikl z kláštera zámek.

7. OSLAVANY

Bylý klasztor Cysterek

Pierwotne gospodarstwo benedyktynskie miało swoje lata świetności w pierwszych trzech dekadach XIII wieku, kiedy to został on zamieniony w klasztor sióstr Cysterek. O jego znaczeniu może świadczyć fakt, że został on poświęcony na uroczystości, w której udział wziął Przemysł Ottokar I. Koniec istnienia

klasztoru w tym miejscu został spowodowany wojnami husyckimi oraz pożarem, który miał miejsce na początku XVI wieku. Zgodnie z wolą najwyższych władz z klasztoru utworzono zamek.

Oslavany – Ivančice (s odskokem do Řeznovic) – Dolní Kounice: autem 22 km. Na kole vás čeká 22 km po Templářské do Řeznovic, poté až do cíle po trase 403. **Pěšky** 21 km, nejprve po cyklotrase, z Letkovic po turistických značkách.
Oslavany – Ivančice (z objazdem přes Řeznovic) – Dolní Kounice: **samochem** 22 km. **Na rowerze** jest to 22 km po Templářské do Řeznovic, dále do celu po trase 403. **Na piechotę** 21 km, najpierw po szlaku rowerowym, z Letkovic po oznaczonych szlakach turystycznych.

7

10. RAJHRAD

Klasztor benedyktýnský

Najstarsze budynki klasztoru na Morawach pochodzą z XI wieku. Został on założony zgodnie z tradycją przez czeskiego księcia Brzetysława I. Obecny areal został dokończony według projektu Santiniego w roku 1739. W roku 1950 mnisi zostali wygnani z klasztoru, który został zajęty przez wojsko. Znacząco zniszczone budynki, które są zabytkiem kultury, dziś z sukcesem dzięki grantom i dotacjom renowują obecni ich właściciele, czyli zakon Benedyktynów. W już zrekonstruowanych pomieszczeniach siedzibę ma Miejsce pamięci piśmiennictwa na Morawach, oddział Muzeum Regionu Brneńskiego.

TIP: Památník písemnictví na Moravě / Miejsce pamięci piśmiennictwa na Morawach
www.rajhrad.muzeumbrenenska.cz
Naučná turistická trasa Poznáváme Rajhradsko / Turystyczny szlak edukacyjny „Poznajemy Rajhradsko”
www.mikroregion-rajhradsko.cz
rozhledna Akátová věž u Židlochovic / Akátová věž a widokowa u Židlochovic
GPS: 49°2'30.999"N, 16°38'20.000"E

Rajhrad – Slavkov u Brna: autem (přes Mohyly míru) 25 km. **Na kole** 29 km nejprve po trase č. 473, z Telnice 5063, ze Sokolnic k Mohyle míru, poté z Prace 5097. **Pěšky** obdobně, jen ze stanice ČD Sokolnice-Telnice do Prace po turistické značce. **Rajhrad – Slavkov u Brna: samochodem** (przez Mohyly míru) 25 km. **Na rowerze** 29 km najpierw po trasie nr 473, z Telnice 5063, ze Sokolnic do Mogiły Pokoju, dalej z Prace po 5097. **Na piechotę** podobnie jak wyżej, tylko że ze stacji kolejowej Sokolnice-Telnice do Prace po oznaczonych szlakach turystycznych.

11. SLAVKOV

Město nejen bitevní

GPS: 49°9'8.819"N, 16°52'30.707"E
synagoga

Po zhlédnutí synagogy, která je jedinou zachovanou budovou židovské části města, navštivte ojedinělý klasicistní chrám Vzkříšení Páně, postavený v době,

11

kdy císař Josef II. stovky sakrálních staveb nemilosrdně rušil. Doporučujeme také poutní kapli Panny Marie Bolestné u Lutřstěku (GPS: 49°10'24.075"N, 16°54'51.360"E) či barokní zámek s impozantní zahradou.

11. SLAVKOV

Miasto nie tylko walczone

Po zwiedzeniu synagogi, jedyne zachowanego budynku żydowskiej części miasta, można odwiedzić wyjątkową klasycystyczną świątynię Zmartwychwstania Pana, która została zbudowana w czasach cesarza Józefa II słynącego z niemiłosiernego likwidowania setek obiektów sakralnych. Polecamy także wizytę w kaplicy Marii Panny Bolesnej u Lutřstěku (GPS: 49°10'24.075"N, 16°54'51.360"E) oraz odwiedzenie zameczka z imponującymi ogrodami.

TIP: Mohyla míru / Mogiła Pokoju, pietni dílo vzniklé iniciativou brněnského pátera A. Slovák a uctění památky padlých v Bitvě tří císařů / dzieło pątnicze powstałe z inicjatywy brneńskiego duchownego A. Slovák na uczczenie pamięci poległych w Bitwie Trzech Cesarzy, GPS: 49°7'41.287"N, 16°45'45.405"E
www.mohylamiru.muzeumbrenenska.cz

Slavkov u Brna (město/miasto)
adresa/adres: Palackého náměstí 1
tel.: +420 544 220 988
www.slavkov.cz
e-mail: infocentrum@zamek-slavkov.cz

Slavkov u Brna – Vyškov: autem 20 km po D1, bez poplatků 20 km přes Rousínov. **Na kole** 23 km po trase č. 507, z Rousínova po 5071, z Lučče do Drnovic, dál opět 5071. **Pěšky** totéž. **Slavkov u Brna – Vyškov: samochodem** 20 km po D1, bezplatný odcinek 20 km přes Rousínov. **Na rowerze** 23 km po trase nr 507, z Rousínova po 5071, z Lučče do Drnovic, dálej ponownie po 5071. **Na piechotę** tak samo jak dla rowerzystów.

12. VYŠKOV

Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie

GPS: 49°16'40.863"N, 16°59'50.780"E

Pozdně gotický chrám nechal v 15. století vystavět biskup Tas z Boskovic, neboť původní jinde stojící kostel byl zničen husity. Kvůli neposlušnosti biskupa ke králi Jiřímu byla novostavba vypálena. Po švédském drancování a požáru byl kostel barokně přestavěn. Mezi cenným mobiliářem najdete i díla J. Uprky.

12

V Dukelské ulici si prohlédněte kapli a špi-tálek sv. Anny, renesanční stavbu z první poloviny 16. století, někdejší městský útulek pro chudé, nemocné a přestárlé. GPS: 49°16'49.763"N, 17°0'0.935"E

12. VYŠKOV

Kościół farny Wniebowzięta Najświętszej Marii Panny

Późnogotycka świątynia została zbudowana z inicjatywy biskupa Tasa z Boskovic w XV wieku na miejscu pierwotnego kościoła, który został zniszczony przez Husytów. W związku z nieposłusznnością biskupa w stosunku do króla Jerzego, świątynia została spalona. Po szwedzkim szabrowaniu i pożarze kościoł ten

przebudowano w stylu barokowym. Wśród cennych elementów wyposażenia znajdują się np. dzieła J. Uprky. W ulicy Dukelske można obejrzeć kaplicę i przy-tulek św. Anny – renesansowy budynek z pierwszej połowy XVI wieku, były przy-tulek dla biedoty, chorych i starców. GPS: 49°16'49.763"N, 17°0'0.935"E

TIP: Morový sloup / Słup morowy, Renesanční radnice / Renesansowy ratusz, Zámek a zámecká zahrada / Zamek z ogrodami, Hřbitovní kapucinský kostel Panny Marie / Cmentarny kościół Kapucynów pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny.

JIHOVÝCHOD / POŁUDNIOWY WSCHÓD

13

13. HLUBOKÉ MAŠŮVKY

Poutní kostel Panny Marie

GPS: 48°55'23.353"N, 16°1'35.464"E

Původně kaple z 18. století byla na kostel rozšířena až v letech 1948–1950. Přesto se k ní v 19. století vydávalo na hlavní pouť Navštívení Panny Marie až 80 procesí, včetně rakouských. Srdcem vyhledávaného místa je milostná soška Panny Marie de Foy. Zhlédněte rovněž: Lurdskou jeskyni pod kostelem, kaple v okolí, křížovou cestu s Kalvárií ve svahu nad obcí a další památky.

13. HLUBOKÉ MAŠŮVKY

Kościół pielgrzymkowy pod wezwaniem Marii Panny

Kaplica z XVIII został rozbudowana i sta-ła się kościołem dopiero w latach 1948–1950. Pomimo to w XIX wieku z okazji święta Zwiastowania Marii Panny przy-bywało tu z oficjalną pielgrzymką około 80 procesji w tym także austriackich. W jej sercu znajduje się miłosierna rzeźba Marii Panny de Foy. Można również od-wiedzić: jaskinię lurdską pod kościołem, kaplice w okolicy, drogę krzyżową z Kal-warią na gminnym zboczu oraz pozosta-łe zabytki.

Hluboké Mašůvky – Hnanice: autem 19 km, na kole 19 km po cyklotrase Ságy a mýty (přes památkově nesmírně cenné Znojmo), **pěšky** 18 km – do Znojma po cyk-lotrase, dále po turistických značkách. **Hluboké Mašůvky – Hnanice: samocho-dem** 19 km, **na rowerze** 19 km po trasie ro-werowej Ságy i mity (przez pełne cennych zabytków Znojmo), **na piechotę** 18 km – do Znojma po trasie rowerowej, dálej po oznaczonych trasach turystycznych.

14. HNANICE

Chrám svatého Wolfganga

GPS: 48°47'50.276"N, 15°59'14.661"E

Roku 1487 byla dokončena současná podoba kostela stojícího od nepaměti nad studánkou sv. Wolfganga, jež díky legendě přitahovala poutníky, stejně jako proslulé hraniční trhy. V obci dále můžete

Vyškov (město/miasto)
adresa/adres: Masarykovo náměstí 108/1
tel.: +420 517 301 310
www.vyskov-mesto.cz/lic.asp
e-mail: infocentrum@meuvyskov.cz

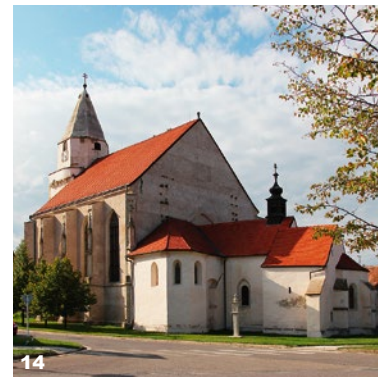
Vyškov – Hluboké Mašůvky: autem 105 km s využitím D1, bez poplatku 104 km přes Rousínov a střed Brna. **Na kole** 128 km po trasách č. 5071, 5072A, 5072, 507, 5131, 5138, 5005, 5063, 5062, 5172, 403, 5170, 401, 5006, 5264. **Vyškov – Hluboké Mašůvky: samochodem** 105 km po autostradě D1, bezplatně 104 km přes Rousínov i centrum Brna. **Na rowerze** 128 km po trasach nr 5071, 5072A, 5072, 507, 5131, 5138, 5005, 5063, 5062, 5172, 403, 5170, 401, 5006, 5264.

obdivovat několik výklenkových kapliček, železný kříž, morový sloup, sochu sv. Jana Nepomuckého. Nezapomeňte navštívit místní vinné sklepy.

14. HNANICE

Świątynia świętego Wolfganga

W roku 1487 dokończono budowę kościoła, który przetrwał w tej formie do dziś. Stoi on nad źródłem św. Wolf-ganga, które dzięki legendzie przyciąga pielgrzymów, podobnie jak słynne targi na granicy. W gminie można podziwiać przyrodne kapliczki, krzyż żelazny, słup morowy, rzeźbę św. Jana Nepomucena. Nie zapomnijcie odwiedzić miejscowych piwniczek winnych.

14

Hnanice (obec/gmina)
adresa/adres: Znojemská 113
tel.: +420 515 232 133
www.obcehnanice.cz
e-mail: ouhnanice@volny.cz

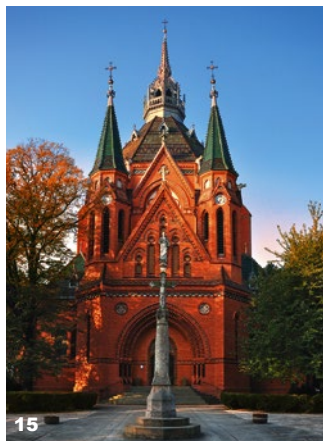
Hnanice – Břeclav: autem 80 km přes Laa a. d. Thaya (zde termální lázně – www.thermelaa.cz) či rychleji 91 km přes Pohořelice a Mikulov. **Na kole** 88 km po trasách Znojemská (tip Pěchotní srub Šatov), č. 48, 5007, greenway P-W (z Hevlína možnost po EV13 do Laa a. d. Thaya), Valtická, Mikulovská, Knižecí, Břeclavská.

Hnanice – Břeclav: samochodem 80 km přes Laa a. d. Thaya (tutaj se nachází termální uzdravovna – www.thermelaa.cz) lub szczybiej 91 km przez Pohořelice i Mikulov. **Na rowerze** 88 km po trasach Regionu Znojemskiego (proponycja: bunkier piechoty Šatov), nr 48, 5007, greenway P-W (z Hevlína można jechać po EV13 do Laa a. d. Thaya), Valtická, Mikulovská, Knižecí, Břeclavská.

15. BŘECLAV

GPS: 48°45'7.234"N, 16°51'57.129"E
Kostel Navštívení Panny Marie – Poštorná
Kościół Zwiastowania Marii Panny – Poštorná

Kromě volně stojící synagogy navštívte v roce 1995 postavený kostel sv. Václava a rovněž novogotickou kapli sv. Cyrila a Metoděje před nádražím. Pozoruhodnými jsou rovněž renesanční zámek s arkádovou pavlačí na toskánských sloupech či pozdně romantická stavební tvorba v Poštorné s využitím cihel z tamní knížecí cihelny – zejména kostel Navštívení Panny Marie.

15

16

15. BŘECLAV

Poza wolnostojącą synagogą warto zobaczyć kościół św. Wacława zbudowany w roku 1995, i neogotycką kaplicę św. Cyryla i Metodego znajdującą się przed dworcem kolejowym. Wartymi uwagi są również zamek z galerią arkadową opartą na kolumnach tokańskich oraz twórczość z okresu późnego romantyzmu w Poštorné z wykorzystaniem cegieł z miejscowej, książęcej cegielni – szczególnie kościół Zwiastowania Marii Panny.

Břeclav (město/miasto)
adresa/adres: U Tržiště 324/8
tel.: +420 519 326 900
www.breclav.eu
e-mail: info@breclav.eu

Břeclav – Strážnice: autem 40 km, na kole 48 km po trase Podluží, z Rohatce po č. 47. **Pěšky** po turistických značkách a cyklotrasách 54 km přes Lanžhot a Hodonín (zde nocleh).

Břeclav – Strážnice: samochodem 40 km, **na rowerze** 48 km po trase Podluží, z Rohatce po trase nr 47. **Na piechotę** po oznaczonych szlakach turystycznych i dalej po trasach rowerowych 54 km przez Lanžhot i Hodonín (tutaj nocleg).

TIP: Hodonín – kostel sv. Vavřince, Morový sloup, kaple sv. Kříže / kościół św. Wawrzynca, Słup morowy, kaplica Krzyża Świętego

Hodonín (město/miasto)
adresa/adres: Národní třída 36
tel.: +420 518 351 437
www.hodonin.eu
e-mail: info@muhodonin.cz

16. STRÁŽNICE

Židovské památky

GPS: 48°54'13.323"N, 17°19'0.194"E

Synagoga a hřbitov jsou pozůstatky místního významného židovského města, jež mělo vlastní špitál a 2 školy. Nejstarší náhrobek pochází z roku 1448. Ve městě zhlédnete též kostel Nanebevzetí Panny Marie postavený ve stylu italského

16

baroka. Nad oltářem vzácný obraz z třetího 17. století od neznámého milánského umělce. Navštívte i Památník bratrského školství, zámek či skanzen.

16. STRÁŽNICE

Zabytki kultury żydowskiej

Synagoga i cmentarz są pozostałościami po znaczącym mieście żydowskim, które chlubiło się szpitalem i dwiema szkołami. Najstarszy nagrobek pochodzi z roku 1448. W mieście warto także zobaczyć kościół Wniebowzięcia Marii Panny, który został zbudowany w stylu włoskiego baroku. Nad ołtarzem znajduje się cenny obraz z początków XVII wieku namalowany przez nieznanego mediolańskiego malarza. Polecamy także odwiedzić Miejsca pamięci szkolnictwa Braci Czeskich, zamek i skansen.

Strážnice (město/miasto)
adresa/adres: Vinohradská 35
tel.: +420 722 804 151
www.straznice-mesto.cz
e-mail: infocentrum@straznice-mesto.cz

Strážnice – Blatnice pod sv. Antonínkem: autem 18 km, na kole 25 km po trase č. 47, z Uh. Ostrohu po 5048, dále po Strážnické. **Pěšky** 23 km po turistických značkách a cyklotrasách přes Veselí nad Moravou, Uherský Ostroh a Ostrožskou Lhotu.

Strážnice – Blatnice pod sv. Antonínkem: samochodem 18 km, **na rowerze** 25 km po trase nr 47, z Uh. Ostrohu po 5048, dále po Strážnické. **Na piechotę** 23 km po oznaczonych trasach turystycznych i trasach rowerowych przez Veselí nad Moravou, Uherský Ostroh i Ostrožską Lhotu.

17. BLATNICE POD SV. ANTONÍNEM

Poutní kaple sv. Antonína Paduánského

GPS: 48°57'34.062"N, 17°28'30.004"E

Stavba iniciovaná knížetem Hartmannem z Lichtenštejna byla na poutníky navštěvovaném místě dokončena v roce 1670. Při renovaci v polovině 18. století byl odkryt vodní pramen, zdroj pozdějších záračných uzdravení. Josefínské reformy kapli odsoudily k likvidaci. Naštěstí k ní nedošlo, protože mohla obec Blatnice kapli získat a na přelomu 19. a 20. století

opravit a spolu s okolím zkrášlit. O poutní stezce od poutního kostela sv. Antonínka Paduánského do Velehradu se dočtete na str. 6.

17. BLATNICE POD SV. ANTONÍNEM

Kaplica pątnicza św. Antoniego Padewskiego

Budova kaplice, którą zainicjował książę Hartman z Lichtensztajnu, została zakończona w roku 1670. Podczas remontu w połowie XVIII wieku odkryto tu źródło wodne, któremu później przypisywano cudowne uzdrowienia. Na podstawie reform józefińskich kaplicę przeznaczono do likwidacji. Na szczęście do niej nie doszło, dzięki czemu gmina Blatnice mogła ją odzyskać na przełomie XIX i XX wieku. Następnie dokonano remontu, dzięki któremu pięknie się komponuje z okolicą. O szlaku pielgrzymkowym od kościoła pątniczego św. Antoniego Padewskiego do Velehradu można przeczytać na str. 6.

Blatnice pod sv. Antonínkem – Žarošice: autem 46 km, na kole 69 km nejprve po č. 5048, poté po Uherskohradištské, Bzenecské, Kyjovské, Moravské vinné, Kyjovské, po č. 5096, 473 a 5095. **Pěšky:** 53 km – až k Zadní hoře po cyklotrasách, poté přes Vracov (zde nocleh) a Mílotice (zámek) po turistických značkách.

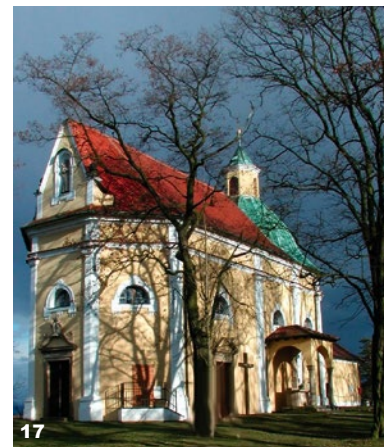
Blatnice pod sv. Antonínkem – Žarošice: samochodem 46 km, **na rowerze** 69 km nejprve po trase nr 5048, dále po Uherskohradištské, Bzenecské, Kyjovské, Moravské vinné, Kyjovské, po trase nr 5096, 473 i 5095. **Na piechotę:** 53 km – až do Zadní hoře po trasach rowerowych, dálej przez Vracov (tutaj polecamy nocleg) i Mílotice (zamek) po oznaczonych szlakach turystycznych.

18. ŽAROŠICE

Poutní místo

GPS: 49°2'27.037"N, 16°58'8.898"E
kostel sv. Anny / kościół św. Anny

Neustále rozšiřovanému poutnímu chrámu, který při poutích navštívilo až 60 tisíc lidí, uštěřily smrtící rány josefínské reformy. Doslova násilím se prostí poutníci vlomili do uzavřeného vyřabovaného chrámu a odnesli z něj milostnou sochu

17

tzv. Staré Matky Boží. Vedle ní a dalších fragmentů se z původního poutního místa zachovala jen část zvláštního místního poutního ceremoniálu s cennými barokními písněmi.

18. ŽAROŠICE

Miejsce pielgrzymkowe

Śmiertelną raną dla ciągle rozwijającego się miejsca pielgrzymek, które odwiedziło 60 tysięcy pielgrzymów, były reformy józefińskie. Dosłownie siłą włamali się do wnętrza świątyni prosić pielgrzymi i odnieśli z niej rzeźbę miłosiernej tzw. Starej Matki Bożej. Poza tą rzeźbą i kilkoma dalszymi elementami udało się zachować jedynie część specjalnego, miejscowego ceremoniału z cennymi pieśniami barokowymi.

18

PUTOVÁNÍ ZA DUCHOVNÍM DĚDICTVÍM MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

DZIEDZICTWO DUCHOWE - WĘDRÓWKI KRAJ MORAWSKO-ŚLĄSKI

RÝMAŘOVSKO – KRNOVSKO – BRUNTÁLSKO REGIONY: RÝMAŘOVSKO – KRNOVSKO – BRUNTÁLSKO

1. RUDA (část obce TVRDKOV) *RUDA (części wsi TVRDKOV)*
2. RÝMAŘOV – LIPKY *RÝMAŘOV – LIPKY*
3. BRUNTÁL – UHLÍŘSKÝ VRCH *BRUNTÁL – WZGORZE UHLÍŘSKIE*
- 4., 5., 6. KRNOV *KRNOV*

SLEZSKO – HLUČÍNSKO – TĚŠÍNSKO ŚLĄSK – REGION HLUČIŃSKO – ŚLĄSK CIESZYŃSKI

7. HNĚVOŠICE *HNĚVOŠICE*
8. LUDGEŘOVICE *LUDGEŘOVICE*
9. OSTRAVA-PRÍVOZ *OSTRAVA-PRÍVOZ*
10. ORLOVÁ *ORLOVÁ*
11. KARVÍNÁ *KARVÍNÁ*
12. ČESKÝ TĚŠÍN *CZESKI CIESZYN*

BESKYDY / BESKIDY

13. HORA PRAŠIVÁ *GÓRA PRAŠIVÁ*
14. STARE HAMRY - GRUŃ *STARE HAMRY - GRUŃ*
15. BILÁ *BILA*
16. RADHOŠŤ *RADHOŠŤ*
17. HODSLAVICE *HODSLAVICE*
18. FULNEK *FULNEK*

1. RUDA (část obce TVRDKOV) Křížová cesta

GPS: 49°51'49.469"N, 17°11'11.796"E
kostel P. Marie Sněžné / kościół Marii Panny Śnieżnej

Pozoruhodná křížová cesta (1760) se 14 zastaveními v podobě uměleckých plastik tvaru srdce na dřívku, jež obsahují reliéfy pašijových scén. Začíná u kostela Panny Marie Sněžné v Rudě a směřuje na vrchol Křížového vrchu, kde je umístěno coby 12. zastavení sousoší Kalvárie.

1. RUDA (część wsi TVRDKOV) Droga krzyżowa

Droga krzyżowa (1760) jest warta szczególnej uwagi ze względu na swych 14 artystycznych stacji w kształtach serc na pniu, które przedstawiają płaskorzeźby scen pasyjnych. Droga ta zaczyna się przy kościele Marii Panny Śnieżnej w Rudzie i prowadzi na szczyt Wzgórza Krzyżowego, gdzie znajduje się 12. stacja z rzeźbami Kalwarii.

Křížová cesta v Rudě – kaple Navštívení Panny Marie v Rýmařově (zvaná V Lipkách): autem 14 km, na kole po cyklotrasách č. 6053 a 6143, z Janovic 6077, z Rýmařova po 553. **Pěšky** 13 km po turistických značkách. **Droga krzyżowa w Rudě – Kaplica Najświętszej Marii Panny w Rýmařově (zvaná także W Lipkách):** samochodem 14 km, na rowerze po szlakach rowerowych 6053 i 6143, z Janovic 6077, z Rýmařova po 553. **Na piechotę** 13 km oznaczonych szlakach turystycznych.

2. RÝMAŘOV – LIPKY

Kaple Navštívení Panny Marie v Rýmařově (zvaná V Lipkách)

GPS: 49°56'6.630"N, 17°16'50.951"E

Význam perly severomoravského baroka, nejcennější památky Rýmařovska, značně překračuje hranice regionu. Těšte se na malby v interiéru i na poblíž stojící sochu Panny Marie Vítězné a skupinu Ukřižování – 200 let starou lidovou práci. Kaple je přístupná veřejnosti teprve od roku 2011. Před návštěvou je nezbytné kontaktovat níže uvedené IC při Městském muzeu Rýmařova.

2. RÝMAŘOV – LIPKY

Kaplica Najświętszej Marii Panny w Rýmařově (zvaná także W Lipkách)

Znaczenie najcenniejszego zabytku regionu Rýmařovsko, perły północno-morawskiego baroku, przekracza granice regionu. Godne uwagi są wewnętrzne malunki, stojąca nieopodal rzeźba Ma-

rii Panny Zwycięskiej oraz grupa rzeźb Ukrzyżowanie – dzieło ludowe z dwustuletnią historią. Kaplica jest dostępna do zwiedzania dopiero od roku 2011. Przed wizytą należy koniecznie skontaktować się z CI (IC) działającym przy Muzeum Miejskim w Rýmařovie.

Rýmařov (město/miasto)
adresa/adres: náměstí Míru 219/6
tel.: +420 554 212 381
www.muzeumrymarov.cz
e-mail: info@rymarov.cz

Rýmařov – Uhlířský vrch: autem 20 km, na kole 29 km po trase č. 553, z M. Morávky 6073, do Bruntálu po 6029. **Pěšky** 20 km po cyklotrase – silnice II. i I. třídy. **Rýmařov – Uhlířský vrch:** samochodem 20 km, na rowerze 29 km po trasie nr 553, z M. Morávky 6073, do Bruntálu po 6029. **Na piechotę** 20 km po trasie rowerowej – drogi II i I kategorii.

3. BRUNTÁL – UHLÍŘSKÝ VRCH

Poutní kostel Panny Marie Pomocné

GPS: 49°58'21.756"N, 17°26'23.460"E

V poutním kostele z 2. poloviny 18. století stojícím na místě původní kaple je umístěn dle legendy zářivý obraz Pasovské Madony s dítětem. Zajímavé jsou rovněž vnější mozaiky na čelním vstupu, jež představují svaté Petra a Pavla. Kostel přečkal ohrožení těžbou tufů v bezprostřední blízkosti. Před 20 lety byl opraven.

3. BRUNTÁL – WZGÓRZE UHLIŹSKIE

Kościół pielgrzymkowy Marii Panny Pomocnej

W kościele pielgrzymkowym z drugiej połowy XVIII wieku, który stoi w miejscu pierwotnej kaplicy, według legendy umieszczony jest cudowny obraz Madonny Passawskiej z dziećmi. Uwagę zwracają również mozaiki wewnątrz na wejściu głównym, które przedstawiają św. Piotra i Pawła. Kościół przetrwał groźbę likwidacji z powodu planowanego wydobycia tufu w jego bliskości.

Před 20 lety kościół został poddany rekonstrukcji.

Uhlířský vrch – Krnov, kostel sv. Benedikta: autem 23 km, na kole po č. 6162, 6161 a 503 – délka 28 km. **Pěšky** 28 km do Zátora po turistických značkách, odtud po cyklotrase. **Uhlířský vrch – Krnov, kościół św. Benedykta:** samochodem 23 km, na rowerze po trasie nr 6162, 6161 oraz 503 – długość 28 km. **Na piechotę** 28 km do Zátora po oznaczonych szlakach turystycznych, dálej po szlaku rowerowym.

4. KRNOV

Kostel sv. Benedikta v Krnově

GPS: 50°5'6.658"N, 17°40'17.152"E

Na zdech sakristie jedné z nejstarších sakrálních staveb českého Slezska a kul-

turní památky můžete obdivovat fresky ze 13. století znázorňující mimo jiné výjevy ze života sv. Benedikta. Při přestavbě kostela v letech 1862–1863 byla v jeho západním průčelí vybudována štíhlá hranolovitá věž. V roce 2011 prošel kostel rozsáhlou opravou.

4. KRNOV

Kościół św. Benedykta w Krnovie

Na ścianach zachryłty tej jednej z najstarszych budowli sakralnych czeskiego Śląska i zabytku kultury można podziwiać freski z XIII wieku ukazujące m. in. sceny z życia św. Benedykta. Podczas przebudowy w latach 1862-1863 na zachodniej pierzei dobudowano graniastopową wieżę. W roku 2011 dokonano gruntownego remontu.

Kostel sv. Benedikta – kostel Narození Panny Marie: 2,5 km stále rovně po Bruntálské a Revoluční. **Kościół św. Benedykta – Kościół Narodzenia Marii Panny:** 2,5 km cały czas prosto po Bruntalskiej i Rewolucji.

5. KRNOV

Kostel Narození Panny Marie a Klášter minoritů

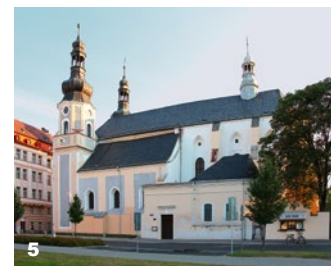
GPS: 50°5'22.804"N, 17°42'20.719"E

Na pohnuté historii kláštera, jehož počátky sahají do 14. století, se podepsaly náboženská nesnášenlivost, požáry a rovněž komunistický útlak. Budovy tak v běhu staletí sloužily jako zbrojnice, sýpka či dokonce hotel. Po roce 1989 se minoritě do kláštera vrátili. Na trojlodní barokně přestavěný kostel s dvěma věžemi v průčelí navazuje trojkřídlá dvoupatrová budova.

5. KRNOV

Kościół Narodzenia Marii Panny i klasztor Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych

W poruszającej historii klasztoru, która sięga początków XIV wieku, znajdują się momenty nienawiści religijnej, pożary i naci-ski reżimu komunistycznego. Budynek ten przez wieki służył jako arsenał, spichlerz

Kostel Narození Panny Marie – synagoga: 300 m, ze Štursovy doleva na nám. Minoritů, odtud po 175 m doleva do Soukenické.
Kościół Narodzenia Marii Panny – synagoga: 300 m, ze Štursovy v levo do placu Minoritů, stąd po 175 m w lewo do Soukenické

6. KRNOV

Synagoga a židovský hřbitov

GPS: 50°5'22.992"N, 17°42'27.594"E

Zatímco exteriér templu z roku 1871 v novorománském slohu byl inspirován budovami sefardských Židů, interiér je maurského stylu. Budova, připomínka prosperity místní židovské komunity, byla na rozdíl od jiných ušetřena nacistické zvěle. Rovněž svitky tóry a další bohoslubné předměty byly zachovány. Synagoga v současnosti slouží kulturním účelům.

6. KRNOV

Synagoga i cmentarz żydowski

Z zewnątrz kościół charakteryzuje styl neoromański, dla którego inspi-

racją były budynki hiszpańskich żydów, natomiast wnętrza kościoła zostały wykonane w stylu mauretańskim. Budynek ten przypominający o latach świetności gminy żydowskiej zachował się w czasach samowoli nacistowskiej. Zachowały się również: zwój tóry oraz inne mszalne rekwizyty. Synagoga służy obecnie działalności kulturalnej.

Krnov (město/miasto)
 adresa/adres: Hlavní náměstí 111/25
 tel.: +420 554 614 612
 www.infokrnov.cz
 e-mail: infocentrum.krnov@seznam.cz

Synagoga – Hněvošice: autem 33 km, na kole 41 km – do Opavy po trase č. 55, odtud 552 a 554. **Pěšky** 28 km přes Úvalno do Polska, zde po turistických značkách.
Synagoga – Hněvošice: samochodem 33 km, **na rowerze** 41 km – do Opavy po trase nr 55, stąd po 552 i 554. **Na piechotę:** 28 km przez Úvalno do Polski, dalej po oznaczonych trasach turystycznych.

oraz hotel. Po roku 1989 Braci Mniejsi Konwentualni powrócili do klasztoru. Trójnawowy, przebudowany kościół z dwoma wieżami jest połączony z frontu dwupiętrowym budynkiem z trzema skrzydłami.

SLEZSKO – HLUČINSKO – TĚŠÍNSKO / ŚLĄSK – REGION HLUČINSKO – ŚLĄSK CIESZYŃSKI

7. HNĚVOŠICE

Dřevěný kostel sv. Petra a Pavla

GPS: 50°0'20.224"N, 18°0'36.574"E

Roubená stavba z roku 1730, ojedinělá svého druhu na Hlučínsku, je považo-

vána za opravdový skvost. Ač je kostel barokní, zvon v jeho věži je pozdně gotický. Dle hypotézy totiž budova stojí na základech předešlé sakrální stavby. Při rekonstrukci v roce 1842 byl areál kostela vymezen ohradní zdí tvořenou

latkovým plotem mezi omítanými zděnými pilíři.

7. HNĚVOŠICE

Kościół drewniany św. Piotra i Pawła

Budynek wykonany w technologii wieńcowej pochodzi z roku 1730. Jest to prawdziwy skarb i to nie tylko w regionie Hlučínska. Choć kościół charakteryzuje styl barokowy, to jego dzwon został wykonany w stylu późnogotyckim. Według hipotezy stoi on bowiem na fundamentach wcześniejszego budynku sakralnego. Podczas remontu w roku 1842 teren przy kościele został ogrodzony plotem ze sztachetami osadzonym pomiędzy murosłupkami.

TIP: novostavba kostela Krista Dobrého Pastýře / nowy kościół Chrystusa Dobrego Pasterza
 GPS: 50°0'17.672"N, 18°0'44.102"E

Hněvošice – Ludčevice: autem 25 km, na kole 30 km po cyklotrase č. 6054 a 554 přes Bolatic (zde skanzen lidových řemesel – tel.: +420 553 654 999). **Pěšky** 30 km do Bolatic po cyklotrase, dál po značkách (u Darkovic Areál čs. opevnění).
Hněvošice – Ludčevice: samochodem 25 km, **na rowerze** 30 km po trase rowerowej nr 6054 i 554 przez Bolatic (tutaj znajduje się skansen rzemiosł ludowych – tel. +420 553 654 999). **Na piechotę** 30 km do Bolatic po szlaku rowerowym, dalej po oznaczonym szlaku (koło Darkovic Areál čs. umocnienia).

8. LUDČEVICE

Chrámsvatého Mikuláše

GPS: 49°53'27.969"N, 18°14'21.975"E

Novogotická jednolodní stavba z let 1906–1907 je vybudována z režných a glazovaných cihel. Zatímco v patře kostela se nachází oratoř, vysoko nad chrám ční 75 m vysoká hranolovitá věž. Hlavní i boční oltáře, jakož i 14 obrazů křížové cesty, vytvořil jediný umělec – sochař G. Schreiner z Řezna. Roku 1932 byly instalovány varhany od krnovských výrobců Rieger-Kloss.

8. LUDČEVICE

Świątynia świętego Mikołaja

Neogotycka jednolawowa budowla z okresu 1906-1907 została zbudowana z cegieł ciętych i glazurowanych. Na piętrze znajduje się oratorium, a wysoko

nad świątynią wznosi się 75-metrowa graniastopupowa wieża. Ołtarze, główne i boczne oraz 14 obrazów przedstawiających drogę krzyżową stworzył jeden artysta – rzeźbiarz G. Schreiner z Ratyzbony. W roku 1932 w świątyni zainstalowano organy wyprodukowane przez krnovskich rzemieślników Rieger-Kloss.

Ludčevice – Ostrava-Prívov: autem 6,4 km, na kole 9,5 km – od konce Petřkovic po trasę G Ostrava, z Koblova po E Ostrava, v závěru po Muglinovské. **Pěšky** 6,2 km, ale ne ideálně – po silnici I. třídy a ulici Hlučínská.
Ludčevice – Ostrava-Prívov: samochodem 6,4 km, **na rowerze** 9,5 km – od konce Petřkovic po trasę G Ostrava, z Koblova po E Ostrava, na końcu po Muglinovské. **Na piechotę** 6,2 km, nie jest to idealne rozwiązanie, ponieważ prowadzi po drodze I kategorii po ulicy Hlučínská.

9. OSTRAVA-PRÍVOZ

Kostel Neposkvrněného početí P. Marie

GPS: 49°51'3.661"N, 18°16'22.754"E

Historizující sloh novogoticko-románský spolu s lodí ve tvaru kříže, do níž je vepsána oválně protáhlá rotunda, jsou základními rysy této pozoruhodné stavby. Autorem je známý vídeňský architekt Camillo Sitte, tvůrce vysoce ceněného územního plánu celého Přívozu. Dojem z průčelí kostela umocňují 67 m vysoké věže s ocelovými zvony z Vítkovických železáren. Interiér mimo jiné zdobí obraz Fr. Ženiška.

9. OSTRAVA-PRÍVOZ

Kościół Niepokalanego Poczęcia Marii Panny

Wartym szczególnej uwagi jest neogotycko-romański styl mający tendencje historycyzmu oraz nawa na planie krzyża z owalną rotundą. Autorem jest znany wiedeński architekt Camillo Sitte, który jest także autorem wysoko ocenianego planu przestronnego całego Přívozu. Frontalna część świątyni robi wrażenie, co jest także podkreślone dzięki 67-metrowej wieży ze stalowymi dzwonami pochodzącymi z Vítkovických odlewni.

Ostrava-Prívov (město/miasto)
 adresa/adres: Nádražní 365/196
 tel.: +420 596 136 218
 www.ostravainfo.cz
 e-mail: cd@ostravainfo.cz

TIP: Hornické muzeum Landek / Hornické muzeum Landek
 GPS: 49°51'58.912"N, 18°15'42.396"E
 www.landekpark.cz
 Zoo Ostrava
 GPS: 49°50'36.795"N, 18°19'9.145"E,
 www.zoo-ostava.cz

Ostrava-Prívov – Orlová: autem 14 km přes Rychvald, **na kole** 27 km po trase E, F, J, K Ostrava a A Petřvald. **Pěšky** 15 km – od Zoo Ostrava po zelené, z Petřvaldu po cyklostezce A a D Petřvald. **Ostrava-Prívov – Orlová: samochodem** 14 km přes Rychvald, **na rowerze** 27 km po trasie E, F, J, K Ostrava i A Petřvald. **Na piechotę** 15 km – od Zoo Ostrava po zelenom szlaku, z Petřvaldu po ścieżce rowerowej A i D Petřvald.

10. ORLOVÁ

Chrást Narození Panny Marie

GPS: 49°50'46.268"N, 18°25'47.588"E

Monumentální novogotický chrám s výrazným průčelním dvojvěžím byl v roce 1906 postaven na místě středověkého kostela, o němž je zmínka již roku 1223. Částečně přitom byly využity původní konstrukční prvky. Kostel je jedinou architektonickou upomínkou na milé historické městečko, jehož centrum zcela zničil reálný socialismus.

10. ORLOVÁ

Świątynia Narodzenia Marii Panny

Monumentalna neogotycka świątynia charakteryzuje się wyraźnym frontem z dwiema wieżami. Była ona zbudowana w miejscu średniowiecznego kościoła, o którego istnieniu wspomniano już

10

w roku 1223. Częściowo wykorzystano pierwotne elementy konstrukcyjne. Kościół pozostał jedynym elementem historycznego miasteczka, które zostało kompletnie zniszczone przez socrealizm.

Orlová (město/miasto)
adresa/adres: Masarykova třída 1324
tel.: +420 596 511 306
www.knihovna-orlova.cz
e-mail: mic@knihovna-orlova.cz

Orlová – Karviná (kostel sv. Petra): autem 5,4 km, **na kole** 19 km po trasách č. 56, 6098 a poté přes Horní Suchou. **Pěšky** 5,4 km ne ideálně po silnici I. třídy. **Orlová – Karviná (kościół św. Petra): samochodem** 5,4 km, **na rowerze** 19 km po szlakach nr 56, 6098 i dalej przez Horní Suchou. **Na piechotę** 5,4 km nie jest to idealne rozwiązanie, ponieważ prowadzi po drodze I kategorii.

11. KARVINÁ

Śliski kościół sv. Petra z Alkantary řečený Česká Písa

GPS: 49°50'4.144"N, 18°29'20.920"E

Raritní vychýlení o 6,8°, vizuálně jasně patrné, je důsledkem letitého poklesu půdy způsobeného masivní těžbou uhlí. Barokní jednolodní kostel z roku 1736 je tak mementem bezohledného těžářství, jež vedle přírody zničilo mnoho historických měst včetně původní Karviné. Zůstala z ní právě a jen tato stavba. Její současná krajinná úprava upravené okolí kontrastuje s pohnutým osudem místa. Kostel je přístupný o víkendech v letních měsících.

11. KARVINÁ

Krzywy kościół św. Piotra z Alkantary nazywany Česką Pizą

Rzadki jest przechył o 6,8°, który został spowodowany przez długoletnie szkody górnicze. Barokowy, jednolodowy kościół z roku 1736 jest symbolem bezwzględnej wydobycia złóż, co doprowadziło do zniszczenia nie tylko przyrody, ale także wielu historycznych miast w tym także dawniej Karwiny. Budynek kościoła jest jedynym pozostałym budynkiem i jest udostępniony do zwiedzania w weekendy w miesiącach letnich.

11

Karviná (město/miasto)
adresa/adres: Masarykovo nám. 71/26
tel.: +420 596 318 620
www.karvina.cz
e-mail: micka@rkka.cz

Karviná (kostel sv. Petra) – Český Těšín: autem 20 km přes Karvinou. **Na kole** 27 km – na Žitovice, zde najet na č. 6098, poté Radegast Beskydy, od Koňákova Greenways K-M-W. **Pěšky** 21 km kolem Dolu Darkov a ČSM Sever po cyklotrase 6097 do Albrechtic (zde dřevěný kostel sv. Petra a Pavla), odtud po turistických značkách. **Karviná (kościół św. Piotra) – Český Těšín:** samochodem 20 km přes Karvinę. **Na rowerze** 27 km – na Žitovice, tutaj wjeżdżamy na szlak nr 6098, dalej po szlaku Radegast Beskydy, od Koňákova Greenways K-M-W. **Na piechotę** 21 km obok Kopalni Darkov i ČSM Sever po szlaku rowerowym nr 6097 do Albrechtic (tutaj znajduje się drewniany kościół św. Piotra i Pawła), stąd dalej po oznaczonych szlakach turystycznych.

12. ČESKÝ TĚŠÍN

Synagoga

GPS: 49°44'49.542"N, 18°37'36.030"E

Schomre-Schabos, jak ji nazývali ortodoxní, naleznete v řadě domů tvořících Božkovu ulici. Objekt z roku 1928 v eklekticko-maurském stylu nepřehlédnete zásluhou karminové barvy fasády. Jen

díky tomu, že stojí v husté zástavbě, byla synagoga za války ušetřena vypálením, ovšem byla vydrancována a její interier kompletně zničen.

12. CZESKI CIESZYN

Synagoga

Schomre-Schabos nazywany tak przez ortodoksyjnych Żydów znajduje się w szeregu domów tworzących ulicę Bożkową. Eklektyczno-mauretański styl budynku z roku 1928 podkreśla fasada w kolorze karminowym. Jedynie dzięki temu, że synagoga jest jednym z budynków sze-

12

regowych, udało się ją uratować przed spalaniem. Jednak jej wnętrze zostało rozkradzione i kompletnie zniszczone.

Český Těšín – Prašivá: autem 27 km přes Nošovice. **Na kole** 23 km po Greenways K-M-W, z Koňákova po Radegast Beskydy, z Komorní Lhoty (zde Bylinné lázněčky) po žluté. **Pěšky** totéž. **Český Těšín – Prašivá: samochodem** 27 km přes Nošovice. **Na rowerze** 23 km po Greenways K-M-W, z Koňákova po Radegast Beskydy, z Komorní Lhoty (tutaj znajduje się małe Ziołowe sanatorium) po żółtym szlaku. **Na piechotę** tak samo jak wyżej.

BESKYDY / BESKIDY

13

13. HORA PRAŠIVÁ

Dřevěný kostel sv. Antonína Paduánského

GPS: 49°38'11.832"N, 18°28'57.283"E

Když hrabě Jiří z Oppersdorfu, majitel panství, se štěstím přežil běsnění postřeleného jelena, dal z vděčnosti postavit dřevěný kostel. Původně jednoduchá stavba z roku 1640, typická pro zdejší kraj, byla postupně dostavována. Konstrukci tvoří mohutné trámy, loď má téměř čtvercový půdorys, věž i stěny jsou pokryty šindelem. Při poutích se zde setkávají věřící Těšínska, Moravy i Slovenska.

13. GÓRA PRAŠIVÁ

Drewniany kościół św. Anotnia Padewskiego

Gdy hrabia Jerzy z Oppersdorfu, właściciel latyfundiów, przeżył cudem atak szalejącego postrzelonego jelenia, zdecydował się z wyrazów wdzięczności ufundować drewniany kościół. Pierwotnie,

prosta konstrukcja kościoła z roku 1640, która jest typowa dla tego kraju, była z biegiem czasu rozbudowywana. Konstrukcja jest złożona z belek, nawa jest postawiona na kwadratowym planie, wieża i ściana jest pokryta gontem. Podczas pielgrzymek spotykają się wierzący z Śląska Cieszyńskiego, Moraw i Słowacji.

Prašivá – Staré Hamry: autem 49 km přes Frýdek-Místek, **na kole** 29 km po trasách Radegast Beskydy, 6113, z Ježanek po 6112, zbytek po naučné stezce Gruň – Bílý kříž. **Pěšky** 23 km – nádherná túra po turistických značkách přes Travný, Visalaje a Švarnou Hanku. **Prašivá – Staré Hamry: samochodem** 49 km přes Frýdek-Místek, **na rowerze** 29 km po szlaku Radegast Beskydy, 6113, z Ježanek po trasie nr 6112, resztę po szlaku edukacyjnym Gruň – Bílý kříž. **Na piechotę** 23 km – przepiękna wycieczka po oznaczonym szlaku turystycznym przez Travný, Visalaje i Švarnou Hanku.

14. STARÉ HAMRY – GRUŇ

Dřevěný kostelík Panny Marie

GPS: 49°29'19.768"N, 18°29'3.766"E

Od roku 1773, kdy pasekář Tomeček umístil na podstavci figurku Panny Marie, se zde scházeli lidé z okolí k modlitbám. Později byl na místě postaven půvabný dřevěný kostelík. Prohlídka jeho interiéru je možná po dohodě v blízkém Domě sv. Josefa (Ing. Kubeček – tel.: +420 558 437 865). Pouť se zde koná v neděli blíže svátku Panny Marie Pomocnice Křesťanů – 24. 5.

14

14. STARÉ HAMRY - GRUŇ

Dřevnianský kostelík Marii Panny

Od roku 1773, kdy to pšcczelarz To-meček umiesčit na piedestale figurkę Marii Panny, gromadzili się tutaj okolizni mieszkancy na wspólnie modlitwy. Na-stępnie zostal wybudowany tu urokliwy dřevnianský kostelík. Jego zwiedzanie jest možné po wczesniejszym uzgod-nieniu terminu wizyty w pobliskim Domu św. Józefa (Ing. Kubeček - tel.: +420 558 437 865). Pielgrzymka w niedzielę, blížej święta Najświętszej Marii Panny Wspomożycielki Wiernych - 24. maja.

TIP: Restaurace a ubytování / Restauracja i zakwaterowanie - Horská chata Dům sv. Josefa / Chata górská (schronisko) Dom św. Józefa
tel.: +420 558 437 865
tel.: +420 737 374 819
www.dsvj.cz, e-mail: dsj@volny.cz

Gruň - Bílá: autem 9,4 km. **Na kole** 9,6 km - nejprve po turistických značkách, od řeky Ostravice po cyklotrase č. 6182, nakonec sjezd po modré do Bílé. **Pěšky** 6,6 km po turistických značkách.
Gruň - Bílá: **samochodem** 9,4 km. **Na ro-verze** 9,6 km - nejprve po označených trasách turistických, od rzeki Ostravicy po trasie nr 6182, na koniec zjazd po nie-bieskim szlaku do Bílé. **Na piechotę** 6,6 km po označených szlakach turystycznych.

15. BÍLÁ

Dřevěný kostel sv. Bedřicha

GPS: 49°26'32.258"N, 18°27'13.783"E

Jednolodní kostel v severském stylu, jed-nu z nejvýznamnějších architektonických památek Moravských Beskyd, nechal vystavět olomoucký arcibiskup kardinál Langrat v letech 1873-1874. V roce 1911 došlo k rozšíření kostela o sakristii, kůr a věž. Po obvodu chrámové lodi je 14 masivních sloupů, každý z jediného kusu dřeva, jejichž hlavičky jsou bohatě zdobeny řezbami.

15. BÍLÁ

Dřevnianský kostelík sv. Fryderyka

Jednonábovny kostelík w stylu północnym (nordyckim) jeden z najbardziej znanych zabytków architektury Beskidów

15

Moravských nakazal wybudować o-fornuniecki arcybiskup kardynał Langrat w latach 1973-1874. W roku 1911 miała miejsce rozbudowa kościoła. Dobudowa-no zakrytą, galerię i wieżę. Nawa kościelna wznosi się na czterech maszynych kolumnach. Każda z nich to jeden kawałek dřevna, który jest zwieńczony bogatymi rzeźbieniami.

TIP: Restaurace a ubytování / Restauracja i zakwaterowanie - Horská chata Bílá (250 m od kostela kolem zámku) / Gór-ska chata (schronisko, 250 m od kościoła koło zameczka)
tel. / tel.: +420 731 541 037
e-mail: rezervace@chatabila.cz

16

Bílá - Radhošť (kaple sv. Cyrila a Metoděje): autem 36 km přes Rožnov. **Na kole** 31 km po cyklotrasách č. 6176 a 6177, z Kladnaté 472, z Martiňáků č. 46, na vrchol Radhoš-tě po zelené. **Pěšky** 27 km po turistických značkách přes Mezivodí a Martiňák.
Bílá - Radhošť (Kaplice sv. Cyrila i Meto-dego): **samochodem** 36 km přes Rožnov. **Na rowerze** 31 km po trasách rowerowych nr 6176 i 6177, z Kladnaté 472, z Mar-tiňáků nr 46, na szczyt Radhoště po zie-lonej. **Na piechotę** 27 km po označených trasách turystycznych przez Mezivodí i Martiňák.

16. RADHOŠŤ

Kaple sv. Cyrila a Metoděje

GPS: 49°29'30.497"N, 18°13'22.106"E

Kaple z roku 1898 je postavena v román-sko-byzantském slohu, avšak ne ze dřeva, jak by se mohlo zdát. Původně byla kamenná kaple bíle omítnuta, dřevěné obložení přišlo později. Jediný zřehled budovy korunuje působivá kupole. V roce 1924 byla přistavena dřevěná zvonička. Místu dodává na autenticitě sousedí Cyri-la a Metoděje stojící vně kaple.

16. RADHOŠŤ

Kaplice sv. Cyrila i Metoděgo

Kaplica z roku 1898 została wybudowana w romańsko-bizantyjskim stylu, nie jest jednak zbudowana z dřevna, jakby się mogło wydawać na pierwszy rzut oka.

16

Wyjątkowy wygląd budowli dopełnia im-pionująca kopuła. W roku 1924 została dobudowana dřevniana dzwonnica. Au-tentyczności miejscu dodają rzeźby Cyri-la i Metoděgo stojące na zewnątrz kaplicy.

TIP: stavby architekta D. Jurkoviče, Pustevny: hotel Maměnka - restaurace Li-bušín / budowlę architekta D. Jurkoviče, Pustevny: hotel Maměnka - restauracja Libušín
GPS: 49°29'22.609"N, 18°15'55.323"E
(od kaple 4 km po turistických značkách / od kaplicy 4 km po označených trasách turistycznych)
www.libusin-mamenka.cz

Pustevny (Radhošť) - Hodslavice: autem 40 km přes Rožnov p. R. **Na kole** 31 km po trasie č. 6016 až k Mořkovu, zbytek po naučné stezce Novojičinská kopretina. **Pěšky** krásná túra po turistických značkách přes Malý Javorník a Krátkou - 25 km.

Pustevny (Radhošť) - Hodslavice: sa-mochodem 40 km přes Rožnov p. R. **Na rowerze** 31 km po trasie nr 6016 až do Mořkova, reszta po szlaku edukacyjnym tzw. Novojičinská kopretina. **Na piechotę** piękna wycieczka po označených szla-kach turystycznych przez Mały Javorník i Krátką - 25 km.

17. HODSLAVICE

Dřevěný kostelík sv. Ondřeje

GPS: 49°32'16.743"N, 18°1'19.691"E

První písemná zmínka pochází ze za-čátku 15. století. Nedlouho poté s ná-boženským kvasem přišel na místní

panství i do kostela sv. Ondřeje nejprve utrakvismus, později učení jednoty bratr-ské a nakonec luteránství. Střídajícím se denominacím i liturgiím se přizpůsoboval i interiér. V době pobělohorské se kostelík vrací do náruče církve římskokatolické.

17. HODSLAVICE

Dřevnianský kostelík sv. Ondřeje

Pierwsza pisemna wzmianka pochodzi z początku XV wieku. Niedługo po-tem z religijnym fermentem przyszedł na tutejszy dwór oraz do kościoła św. Andrzeja najpierw utrakwizm, następnie nauczanie Jednoty Brackiej a na koniec luteranizm. Zmieniającym się związkom wyznaniowym i liturgiom przystosowy-owało się również jego wnętrze. W okre-sie po Bitwie pod Białą Górą kościółek ten wrócił w ręce kościoła rzymskokato-lickiego.

17

Hodslavice - Fulnek: autem 25 km, na kole 32 km po trasách č. 6175, z Kunína krátce po Greenways K-M-W, zbytek po č. 6078. **Pěšky** 28 km - do půle po naučné stezce Novojičinská kopretina, zbytek po turistických značkách.

Hodslavice - Fulnek: samochodem 25 km, **na rowerze** 32 km po trasách nr 6175, z Kunína krátce po Greenways K-M-W, reszta po nr 6078. **Na piechotę** 28 km - do połowy po szlaku edukacyjnym Novojičinská kopretina, dalej po označo-ných trasach turystycznych.

18

18. FULNEK

Kostel sv. Josefa při Kapucinském klášteře

GPS: 49°42'55.442"N, 17°54'12.649"E

Komplex je výjimečnou památkou barokní řádové architektury na Moravě. Netradiční je i jeho umístění na návrší, kde kontrastu-je s protilehlým zámekem. Kostel sv. Josefa byl dle zásad řádu postaven bez věží, jen s malým sanktusníkem nad presbytářem. Byl vysvěcen roku 1683, záhy jej však poškodil požár města. Zdejší působení kapu-cinů skončilo v roce 1950, kdy byli řehol-níci uvězněni v komunistických žalářích.

18. FULNEK

Kościoł św. Józefa przy klasztorze Kapucynów

Kompleks jest wyjątkowym zabytkiem szeregowej architektury barokowej na Mo-ravach. Nietradycyjne jest również jego umieszczenie na wzgórzu, gdyż stanowi kontrast z przeciwnie leżącym zamkiem. Kościoł św. Józefa był zgodnie z zasadami Zakonu wybudowany bez wieży, tylko z małym sygnaturkami nad presbiterium. Został poświęcony w 1683 roku, jednak wkrótce po tym został uszkodzony podczas pożaru miasta. Miejscowi kapucyni przebywali tu do roku 1950, kiedy to jako więźniowie re-ligijni zostali uwięzieni przez komunistów.

Fulnek (město/miasto)
adresa/adres: nám. Komenského 12
tel.: +420 556 713 713
www.ic-fulnek.cz
e-mail: mic@fulnek.cz

TIP: Farní kostel Nejsvětější Trojice, Sloup se sousedním Nejsvětější Trojice, Památník J. A. Komenského / Kościoł farny Najświętszej Trójcy, Kolumna z rzeźbami Trójcy Przenajświętszej, Pomnik J.A. Komenskiego

PUTOVÁNÍ ZA DUCHOVNÍM DĚDICTVÍM ZLÍNSKÝ KRAJ

DZIEDZICTWO DUCHOWE - WĘDRÓWKI KRAJ ZLIŃSKI

Otevřené brány

Otwarte bramy

Otevřené brány – takto označené památky jsou zahrnuty do projektu Zlínského kraje a Arcibiskupství olomouckého Otevřené brány, díky němuž je možné prohlédnout si od května do konce září vybrané přístupné církevní památky s odborným výkladem.

Otwarte bramy – oznaczone w ten sposób zabytki są częścią projektu kraju zlińskiego i arcybiskupstwa olomunieckiego pt. Otwarte bramy. Dzięki temu projektowi można od maja do końca września zwiedzać wraz z przewodnikiem wybrane zabytki sakralne.

1

1. ROŽNOV POD RADHOŠTĚM

Kostel Všech svatých

GPS: 49°27'27.596"N, 18°8'25.674"E

Barokní stavba z poloviny 18. století stojí na místě původního dřevěného kostelíka. Chrám je jedinečný svou za 260 let takřka nezměněnou vnitřní podobou. Barokní interiér pořízený před vysvěcením však prošel mnoha inovacemi. Ve městě ovšem v rámci skanzenu naleznete i půvabné valašské dřevěné kostelíky! Např. kostel sv. Anny z Větkovic v Dřevěném městečku či Evangelický toleranční kostel z Huslenek ve Valašské dědině.

1. ROŽNOV POD RADHOŠTĚM

Kościół Wszystkich Świętych

Barokowa budowla z połowy XVIII wieku stoi na miejscu pierwotnego drewnianego kościołka. Świątynia jest wyjątkowa dzięki swojej niezmiennej formie od blisko 260 lat. Barokowe wnętrze jeszcze przed wyświęceniem otrzymało szereg innowacji. W mieście, w skansenie znajdują się również pełne uroku, wołoskie kościółki drewniane. Na przykład kościół św. Anny z Wętkowic w Dřevěném městečku czy też ewangelicki kościół tolerancyjny z Huslenek we wsi wołoskiej.

Rožnov pod Radhoštěm (město/miasto)
adresa/adres: Masarykovo náměstí 131
tel.: +420 571 652 444
www.roznov.cz
e-mail: ic@roznov.cz

2

2. VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

Kostel Nejsvětější Trojice

GPS: 49°28'14.220"N, 17°57'54.240"E

Částečně roubená stavba pocházející z konce 16. století byla původně renesančním hřbitovním kostelem. V současnosti zde můžete obdivovat expozici kamenných a dřevěných plastik architektonického, náhrobního a oltářního charakteru. Kostel je přístupný jen o letních prázdninách. Ve městě zhlédnete též zámek Žerotínů, zámek Kinských, hvězdárnu či kostel Nanebevzetí Panny Marie.

2. VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

Kościół Trójcy Przenajświętszej

Budowla częściowo z konstrukcją wieńcową pochodząca z końca XVI wieku była pierwotnie renesansowym kościołem cmentarnym. Obecnie można tutaj podziwiać ekspozycję architektoniczną, kamiennych i drewnianych rzeźb nagrobnych i ołtarzowych. Kościół można zwiedzać tylko w czasie wakacji. W mieście można zwiedzić również zamek Žerotínův, zamek Kinskich, obserwatorium i kościół Wniebowzięcia Marii Panny.

Valašské Meziříčí (město/miasto)
adresa/adres: Komenského 169/4a
tel.: +420 571 684 558
www.info-vm.cz
e-mail: info@info-vm.cz

TIP: prohlídka Moravské gobelinové manufaktury / zwiedzanie morawskiej manufaktury gobelinów
GPS: 49°28'12.047"N, 17°58'5.041"E
www.gobelin.cz/muzeum

Valašské Meziříčí – Zašová: autem 8,2 km, na kole 9,4 km ke Stříteži nad Bečvou po cyklotrase Bečva, odtud po 6219 a 6016. **Pěšky** 10 km po turistických značkách přírodou přes Krhovou a Jehličnou. **Valašské Meziříčí – Zašová: samochodem** 8,2 km, **na rowerze** 9,4 km do Stříteži nad Bečvou po trasie Bečva, stád po 6219 i 6016. **Na piechotę** 10 km po oznaczonech przyrodniczych trasach turystycznych przez Krhovou i Jedličnou.

3. ZAŠOVÁ

Poutní kostel Navštívení Panny Marie

GPS: 49°28'38.266"N, 18°2'33.165"E

K obrazu Madony s děťátkem, umístěnému na hlavním oltáři, přicházejí Valaši se svými prosbami po staletí. Barokní kostel nechal v první třetině 18. století vystavět majitel panství Karel Jindřich z Žerotína. Sousedící klášter trinitářů je v současnosti ústavem pro mentálně postižené. Poutní tradice nedalekého místa Stračka vychází z legendy o rytíři zraněném Turky, jehož zachránila Pa-

3

nenka Maria léčivou vodou z místního pramene.

3. ZAŠOVÁ

Kościół pątnicy Zwiastowania Marii Panny

Do obrazu Madonny z dítětkem, umieszczonego na głównym ołtarzu, przybywają od wieków Wołosi ze swoimi intencjami. Barokowy kościół z pierwszej połowy XVIII wieku, został wybudowany przez właściciela ziemskiego - Karla Jindřicha z Žerotína. Sąsiadujący klasztor Zakonu Trinitarzy obecnie jest siedzibą zakładu dla niepełnosprawnych umysłowo. Tradycje pątnicze pobliskiego miejsca pielgrzymkowego Stračka pochodzą z legendy o rycerzu zranionym przez Turków, którego ocalała leczniczą wodą z lokalnego źródła Maria Panna.

Zašová – Velká Lhota: autem 18 km přes Valašské Meziříčí. **Na kole** 8,3 km nejprve po trasie č. 6016, poté po 6219 a 6018. **Pěšky** 7,5 km prakticky toutéž trasou, jen v závěru po turistické značce. **Zašová – Velká Lhota: samochodem** 18 km přes Valašské Meziříčí. **Na rowerze** 8,3 km napierw po trasie nr 6016, potem po 6219 i 6018. **Na piechotę** 7,5 km praktycznie tą samą trasą, tylko pod koniec po oznaczonej trasie turystycznej.

4. VELKÁ LHOTA

Toleranční kostel

GPS: 49°26'10.677"N, 18°2'19.989"E

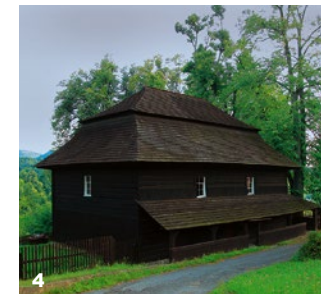
Unikátní roubená stavba – chráněná kulturní památka – z roku 1783 s dobovým

vybavením z první poloviny 19. století. Vznikla ihned po Tolerančním patentu Josefa II. z roku 1781. Jako jediný kostel v zemi oplývá základními rysy tolerančních kostelů – např. soustředěním lavic kolem oválného stolu. Bohoslužby se v něm konají dodnes. V letech 1875–1895 zde jako farář působil Jan Karafiát, autor známé knihy Broučci.

4. VELKÁ LHOTA

Kościół tolerancyjny

Unikatowa budowla z konstrukcją wieńcową – zabytek będący pod ochroną – z roku 1783 z wyposażeniem z pierwszej połowy XIX wieku. Powstała ona zaraz po Patencie tolerancyjnym Józefa II z roku 1781. Jako jedyny kościół w kraju

4

posiada podstawowe cechy kościołów tolerancyjnych – np. ustawienie ławek dookoła owalnego stołu. Msze odbywają się tu do dziś. W latach 1875–1895 miejscowym proboszczem był tutaj Jan Karafiát, autor znanej książki Broučci (Chrzyszczce).

Velká Lhota – Velké Karlovice: autem 47 km přes Rožnov p. R. a Hutisko-Solanec. **Na kole** 33 km po trasách č. 6219, Bečva, z Rožnova p. R. po 6014 (na Soláni Informační a výtvarné centrum Zvonice), dále po 60202. **Pěšky** 27 km po turistických značkách krásnou přírodou přes Valašskou Bystřici.

Velká Lhota – Velké Karlovice: samochodem 47 km przez Rožnov p. R. i Hutisko-Solanec. **Na rowerze** 33 km po trasach nr 6219, Bečva, z Rožnova p. R. po 6014 (na Soláni Centrum informacji i sztuki Zvonice), dalej po trasie nr 60202. **Na piechotę** 27 km po oznaczonych trasach turystycznych przez Valašską Bystřicę.

Zvonice Solán (místo/miejsce)
adresa/adres: Bzové 325, 756 05
Karolinka
tel.: +420 571 644 027
www.zvonice.eu
e-mail: zvonice.info@seznam.cz
GPS: 49°23'23.250"N, 18°14'38.368"E

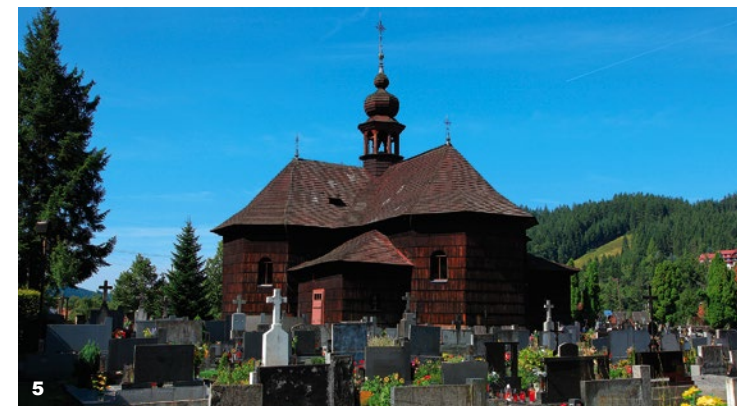

5. VELKÉ KARLOVCE

Kostel Panny Marie Sněžné

GPS: 49°21'33.711"N, 18°17'7.800"E

Jedna z nejkrásnějších sakrálních budov na Valašsku je unikátní půdorysem tvaru řeckého kříže a rovněž tím, že je postavena bez jediného kovového prvku. Veškeré spoje jsou pouze dřevěné. Pověstné je též dokonale zpracování dřeva – zejména trámů a 24 použitých úhlů. Monumentální stavbu lidové architektury postavenou v roce 1754 obklopuje hřbitůvek. Nadhled místní muzeum a informační centrum.

5

5. VELKÉ KARLOVICE

Kościół Marii Panny Śnieżnej

Jedna z najpiękniejszych budowli sakralnych na Wołoszczyźnie jest unikatem wybudowanym na planie krzyża greckiego. Znana również z tego, że jej konstrukcja nie zawiera ani jednego metalowego elementu. Wszystkie elementy łączące są tylko i wyłącznie drewniane. Stynna jest również doskonała obróbka drewna, szczególnie belek i użytych dwadzieściu czterech kątów. Monumentalną budowlę o charakterze ludowym wybudowaną w 1754 roku otacza mały cmentarz. Blisko już stąd do Muzeum miejskiego i do centrum informacji.

Velké Karlovice (obec/gmina)
adresa/adres: Velké Karlovice 299
tel.: +420 571 444 039
www.velkekarlovice.cz
e-mail: icentrum@velkekarlovice.cz
GPS: 49°21'37.226"N, 18°17'3.179"E

TIP: Muzeum Velké Karlovice
tel.: +420 571 444 019
www.velkekarlovice.cz

Velké Karlovice – Horní Lideč: autem 41 km přes Vsetín, na kole 37 km – do Huslenek po trase Bečva, před Zděchovem najedte na č. 6117, z Pulčína po naučné stezce Pulčinská cesta. **Pěšky** 39 km nádhernou přírodou Javorníků – přes Malý Javorník hřebenovkou na Portáš, odtud na Papajské sedlo.

Velké Karlovice – Horní Lideč: samochodem 41 km přes Vsetín, na rowerze 37 km – do Huslenek po trase Bečva, před Zděchovem nalezíte vjezd na trasu nr 6117, z Pulčína po šiczejce edukacyjnej tzw. Pulčinskéj cestě. **Na piechotę** 39 km przez atrakcyjną przyrodniczo trasę Javorníků – przez Malý Javorník szczytami na Portáš, a stąd na Papajské sedlo.

6. HORNÍ LIDEC

Kostel svatého Václava

GPS: 49°10'46.956"N, 18°3'44.340"E

Moderní kostel je plodem vůle a víry místních obyvatel. Ti po roce 1990 nejprve obnovili tradici místních svato-václavských poutí, aby se poté pustili do stavby chrámu Páně. Arcibiskupem J. Graubnerem v roce 1994 vysvěcený komplex sestává ze dvou staveb: kostela a zvonice, jež symbolizují církev a Krista. V nedaleké obci Lidečko, správním místě farnosti, navštivte kostel sv. Kateřiny z roku 1700.

6. HORNÍ LIDEC

Kościół św. Wacława

Nowoczesny kościół powstał dzięki chęci i wierze tutejszych obyvateli, którzy po roku 1990 najpierw odnowili tradycję miejscowych świątowaclawskich pielgrzymek, a następnie rozpoczęli budowę świątyni Páně. W roku 1994 wyswiecony przez arcibiskupa J. Graubnera kompleks składa się z dwóch budowli: kościoła i dzwonnicy, które symbolizują Kościół i Chrystusa. W niedalekiej gminie Lidečko, w siedzibie parafii, warto odwiedzić kościół św. Katarzyny z 1700 roku.

Horní Lideč (obec/gmina)
adresa/adres: Horní Lideč 115
tel.: +420 571 447 261
www.hornilidec.cz
e-mail: knihovna.hlidec@wo.cz

TIP: Betlém Horní Lideč, scéna je umístěna na ploše 170 m², z toho samotný betlém má plochu 50 m²; v betlému je osazeno asi 230 figur, z toho 75 pohyblivých, více než 100 vyřezávaných staveb / Szopka Horní Lideč, scena umieszczona na powierzchni 170 m², z czego sama szopka ma powierzchnię 50 m²; umieszczono w niej 230 figur, z tego 75 ruchomych, a ponad 100 rzeźbionych, GPS: 49°10'46.705"N, 18°3'45.868"E
www.betlehnhornilidec.cz
Doporučuje se rezervace předem / Zalecamy rezerwację z wyprzedzeniem: +420 737 701 047

Horní Lideč – Rajnochovice: autem 48 km přes Vsetín, na kole náročnějších 56 km po trase č. 6117 a dále směr Huslenky, odtud po cyklostezce Bečva, na Ratiboř po 5035, z Trojáku po 5034. **Pěšky** 47 km po turistických značkách přes Pozděchov a Sirákov (zde ubytování – Hotel Sirákov, www.hotel-sirakov.cz tel.: +420 601 522 113).

Horní Lideč – Rajnochovice: samochodem 48 km přes Vsetín, na rowerze trudnější trasą 56 km po trase nr 6117 i dalej w kierunku Huslenek, stąd po trasie rowerowej Bečva, na Racibórz po 5035, z Trojáku po 5034. **Na piechotę** 47 km po oznaczonych trasach turystycznych przez Pozděchov i Sirákov (tu zakwaterowanie – Hotel Sirákov, www.hotel-sirakov.cz, tel. +420 601 522 113).

NAPŘÍČ VÝCHODNÍ MORAVOU / MORAWAMI WSCHODNIMI NA WSKROŚ

7. RAJNOCHOVICE

Kostel Narození Panny Marie a sv. Anny

GPS: 49°24'41.593"N, 17°49'18.774"E

Barokní skvost řečený Valašská katedrála nechal v letech 1716–1742 vybudovat olomoucký biskup kardinál Schrattenbach. Vzácné je nejen ojedinělé pojetí stavby, ale např. i varhanní skříň z roku 1720, jedna z nejstarších na Moravě, s vyobrazením krále Davida. Svatoanenská pouť zde probíhá v neděli po sv. Anně (26. 7.). V blízkosti kostela studánka.

7. RAJNOCHOVICE

Kościół Narodzenia Marii Panny i św. Anny

Klejnot barokowej architektury nazywany Wołoską katedrą wybudował w latach 1716-1742 biskup olomuniecki kardynał Schrattenbach. Wyjątkowa jest nie tylko sama budowla, ale również i szafa organowa z roku 1720, jedna z najstarszych na Morawach przedstawiająca króla Davida. Pielgrzymka odbywa się tu zawsze 26 lipca, w niedzielę po św. Annie. W pobliżu kościoła znajduje się źródélko.

Rajnochovice – Holešov: autem 26 km přes Bystrici p. H., na kole 29 km po cyklotrase č. 5034 a 5037, z Bystrice p. H. po 5033. **Pěšky** 26 km po turistických značkách. **Rajnochovice – Holešov: samochodem** 26 km přes Bystrici pod Holešovem, na rowerze 29 km po trasie rowerowej nr 5034 i 5037, z Bystricy pod Holešovem po 5033. **Na piechotę** 26 km po oznaczonych trasach turystycznych.

8. HOLEŠOV

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

GPS: 49°19'54.505"N, 17°34'44.369"E

V bočních lodích trojlodního barokního chrámu z 18. století budete obdivovat 10 oltářů, z nichž jeden je zasvěcen sv. J. Sarkanderovi. Hlavní oltář představující Nanebevzetí Panny Marie je proveden ve štuku. Kostel činí výjimečným unikátní Černá kaple postavená nad hrobkou Rottalů a Vrbnů, vyzdobená imitovaným černým a šedým mramorem. Proslavily ji i práce sochaře G. Fritsche (též B. Frič). Součástí podzámeckého areálu je též zajímavý barokní kostel sv. Anny. Holešovské židovské památky na str. 15.

8. HOLEŠOV

Kościół Wniebowzięcia Marii Panny

V nawach bocznych trójnawowej świątyni z XVIII wieku można podziwiać dziesięć ołtarzy, z których jeden jest poświęcony św. J. Sarkandrowi. Ołtarz główny przedstawiający Wniebowzięcie Marii Panny wykonany jest z użyciem stiuku. Wyjątkowości kościołowi dodaje także unikatowa i niepowtarzalna Czarna kaplica wybudowana nad grobem rodzin Rottalów i Vrbnów. Ozdobiona jest ona imitowanym czarnym i szarym marmurem. Św. stawę zyskała dzięki pracom rzeźbiarza G. Fritsche (też B. Frič). Częścią podzamcza jest również ciekawy kościół barokowy św. Anny. Holešovské zabytki kultury žydowskiej na str. 15.

TIP: Zoo Zlín
GPS: 49°16'16.651"N, 17°42'52.848"E
www.zoozlin.eu

Holešov – Tečovice: autem 16 km, přes Zoo Zlín 28 km. **Na kole** vždy přes Zoo Zlín – 31 km po č. 5036. **Pěšky** vždy přes Zoo Zlín – 35 km po turistických značkách přes Lukov (zřícenina), do Zlína po cyklotrase, poté po červené, žluté. Od Čepkova po cyklotrase č. 471.

Holešov – Tečovice: samochodem 16 km, přes Zoo Zlín 28 km. **Na rowerze** zawsze przez Zoo Zlín – 31 km po trasie nr 5036. **Na piechotę** zawsze przez Zoo Zlín – 35 km po oznaczonych szlakach turystycznych przez Lukov (ruiny), do Zlína po trasie rowerowej, następnie po trasie czerwonej i żółtej. Od Čepkova po trasie rowerowej nr 471.

9. TEČOVICE

Kostel sv. Jakuba Většího

GPS: 49°13'26.836"N, 17°34'55.539"E

Již raně gotické provedení činí z této stavby sakrální památku značné hodnoty. Avšak románský původ, rok vzniku 1260 a rovněž fresky ze 14. století povyšují kostel mezi nejvýznamnější církevní středověké stavby východní Moravy. Pozoruhodnými jsou rovněž kříž u hřbitova z roku 1746 a kaplička z 18. století u silnice do Sazovic.

9. TEČOVICE

Kościół św. Jakuba Większego

Zastosowanie wczesnego gotyku tworzy z tej budowli sakralnej zbytek szczególnej wartości. Romańskie pochodzenie budowli z roku 1260 oraz XIV-wieczne freski czynią kościół ten jednym z najbardziej znaczących średniowiecznych obiektów sakralnych wschodnich Moraw. Godnymi uwagi są również krzyż przy cmentarzu z roku 1746 i kapliczka z XVIII wieku przy drodze do Szawic.

Zlín (město/miasto)
adresa/adres: nám. Míru 12
tel.: +420 577 630 270
www.zlin.eu
e-mail: is@muzlin.cz

Tečovice – Provodov: autem 20 km přes Zlín a Kudlov (zde funkcionalistická kaple sv. Václava). **Na kole** 21 km po cyklotrase č. 471 až k nemocnici, odtud po 5054. **Pěšky** k Čepkovu po cyklotrase, odtud po žluté – celkově 19 km.
Tečovice – Provodov: samochodem 20 km přes Zlín a Kudlov (tutaj znajduje się funkcjonalistyczna kapliczka św. Wacława). **Na rowerze** 21 km po trasie rowerowej nr 471 až do szpitala, stąd po 5054. **Na piechotę** do Čepkova po trasie rowerowej, stąd po trasie żółtej – razem 19 km.

10. PROVODOV

Poutní kostel Panny Marie Sněžné

GPS: 49°9'1.001"N, 17°44'52.001"E

„Když na Malenisku u pramene postaví kapličku, Panna Maria ho uzdraví,“ vzkázala hraběti Serenyimu mlynářka z Provodova. Stalo se. Kaplička, přestavěná roku 1750 na barokní kostel, je vyhledávaným poutním místem. Na hlavním oltáři je k vidění ve střední Evropě jedinečný obraz kojící Matky Boží. Určitě si prohlédnete též křížovou cestu začínající u kostela.

10. PROVODOV

Kościół Marii Panny Śnieżnej

„Kiedy na Malenisku u źródła wybuduje kapliczkę, Panna Maria go uzdrowi,“ przekazała hrabiemu Sereni młynarka z Provodova. I stało się. Kapliczka, przebudowana w roku 1750 na kościół barokowy jest docenianym miejscem pątniczym. Na głównym ołtarzu można zobaczyć wyjątkowy w Europie Środkowej obraz karmiącej Matki Bożej. Koniecznie należy odwiedzić drogę krzyżową, która ma swój początek przy kościele.

Provodov – Luhačovice: autem 12 km přes Ludkovice. **Na kole** totéž po č. 5054. **Pěšky** po žluté 9,2 km.
Provodov – Luhačovice: samochodem 12 km přes Ludkovice. **Na rowerze** také po trasie nr 5054. **Na piechotę** po trasie žółtej 9,2 km.

11. LUHAČOVICE

Kostel Svaté rodiny

GPS: 49°6'5.537"N, 17°45'27.213"E

Moderní sakrální stavba, vysvěcená teprve roku 1997, se nachází poblíž pramene sv. Josefa. Poté, co si prohlédnete elegantní architekturu i interiér, a v něm především dřevěnou plastiku Svaté rodiny, vydejte se za léčivými prameny. Po Nábřeží se dostanete po necelém kilometru na Lázeňské náměstí s řadou léčivých pramenů v okolí. Po cestě navštívte i kapli sv. Alžběty.

11. LUHAČOVICE

Kościół Świętej Rodziny

Nowoczesna budowla sakralna, wyświęcona dopiero w roku 1997, znajduje się w pobliżu źródła św. Józefa. Po zwiedzeniu wnętrza budowli, w tym drewnianego modelu Świętej Rodziny, można skorzystać ze źródeł leczniczych. Po spacerze po Nábřeží i niecałym kilometrze wędrówki dojdziemy na rynek Lázeňski, gdzie w okolicy znajduje się szereg źródeł leczniczych. Po drodze można odwiedzić kaplicę św. Elżbiety.

Luhačovice (město/miasto)
adresa/adres: nám. 28. října 441
tel.: +420 577 681 103
www.lazneluhačovice.cz
e-mail: luhanka@lazneluhačovice.cz

Luhačovice – Uherský Brod: autem 14 km, **na kole** po ulici a později po zpevněné cestě podél trati, z Biskupic po silnici a podél ní, z Újezdce od kostela po 5049. **Pěšky** 16 km přes Ovčírnu po turistické značce, od Polichna totožně s cyklisty.
Luhačovice – Uherský Brod: samochodem 14 km, **na rowerze** po ulicy i następnie po utwardzonej drodze wzdłuż linii kolejowej, z Biskupic po drodze lub wzdłuż niej, z Újezdce od kościoła po trasie nr 5049. **Na piechotę** 16 km przez Ovčírnu po oznaczonych szlakach turystycznych; od Polichna tak, jak rowerzyści.

12. UHERSKÝ BROD

Dominikánský kostel
P. Marie Nanebevzaté

GPS: 49°1'33.096"N, 17°38'53.002"E

Tradice poutního místa sahá až do 13. století, v jehož závěru již zde stál gotický kostelík. Nynější kostel pochází z druhé třetiny 17. století. Jeho největší ozdobou je obraz Černé Madony, byl jde o kopii původního díla uloupeného dle legendy ve 14. století. Papežskou bulou získal od Jana Pavla II. poutní kostel výsadu odpustků pro účastníky poutě o první květnové neděli.

12. UHERSKÝ BROD

Kościół dominikański Wniebowziętej Marii Panny

Tradycje miejsca pątniczego sięgają aż do XIII wieku, gdzie pod koniec wieku stał tu gotycki kościółek. Obecny kościół pochodzi z połowy XVII wieku. Jego największą ozdobą jest obraz Czarnej

Madony, chociaż mamy tu do czynienia z kopią pierwotnego, który według został ukradziony w XIV wieku. Na podstawie bulli papieskiej otrzymał kościół pątniczy od Jana Pawła przywilej udzielania odpustów dla uczestników pielgrzymek przybywających tu w pierwszą majową niedzielę.

Uherský Brod (město/miasto)
adresa/adres: Mariánské nám. 2187
tel.: +420 572 615 125
www.turista.ub.cz
e-mail: mic@ub.cz

TIP: kostel Neposkvrněného početí P. Marie, kostel Mistra Jana Husa, Muzeum J. A. Komenského, židovský hřbitov / kościół Niepokalanego Poczęcia NMP, kościół mistra Jana Husa, Muzeum J. A. Komenského, cmentarz żydowski

SLOVÁCKEM K HANÉ / ZE SLOVACKA NA HANÉ

13. STRÁNÍ

Farní kostel Povýšení sv. Kříže

GPS: 48°54'12.626"N, 17°42'8.063"E

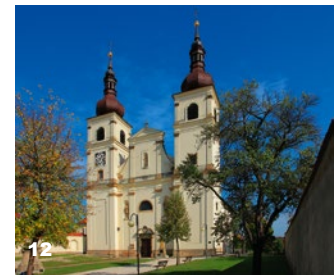
Chrám byl postaven mezi léty 1909 a 1911 v pseudogotickém stylu. Jeho podoba svědčí o vysoké úrovni architektury před světovou válkou. Předchozí kostel z poloviny 18. století musel být srovnán se zemí, neboť kvůli poškození požárem hrozilo jeho zřícení. Vybudování svatostánku umožnila sbírka mezi farníky, významně se při stavbě angažoval pozdější olomoucký arcibiskup A. C. Stojan.

13. STRÁNÍ

Kościół farny Podwyższenia Krzyża Świętego

Świątynia została wybudowana w latach 1909-1911 w stylu pseudogotyckim. Jej wygląd świadczy o wysokim poziomie przedwojennej architektury. Wcześniej- szy kościół, z połowy XVIII wieku, musiał zostać zburzony, ponieważ z powodu uszkodzeń spowodowanych pożarem groziło jego zawalenie. Sanktuarium wybudowano dzięki zbiórce wśród wierznych, znacząco w jego budowę zaangażował się późniejszy arcybiskup olomuniecki A.C. Stojan.

Strání – Uherské Hradiště: autem 29 km, **na kole** 34 km po trasie č. 46, 5052 přes Vlčnov a ve finále po cyklotrase Uhersko-hradištská. **Pěšky** 41 km po turistických značkách přes Uherský Brod, Prácheň.
Strání – Uherské Hradiště: samochodem 29 km, **na rowerze** 34 km po trasie nr 46, 5052 přes Vlčnov i w końcu po trasie rowerowej Uherskohradištské. **Na piechotę** 41 km po oznaczonych szlakach turystycznych przez Uherský Brod, Prácheň.

Uherský Brod – Strání: autem 21 km přes Slavkov, **na kole** 18 km po silnici 490 do Nivnice (zde kostel sv. Anděla Strážce, kaple Nejsvětější Trojice), dále po cyklotrase č. 5053 a 46. **Pěšky** do Nivnice po silnici, poté po turistických značkách, celkově 18 km.
Uherský Brod – Strání: samochodem 21 km přes Slavkov, **na rowerze** 18 km po drodze nr 490 do Nivnic (tutaj kościół św. Anioła Stróża, kaplica Najświętszej Trójcy), dalej po trasie rowerowej nr 5053 i 46. **Na piechotę** do Nivnic po drodze, następnie po oznaczonych trasach turystycznych, w sumie 18 km.

TIP: Vlčnov – perla Slovácka – lidová architektura a zvyky, vinné bůdy, Jízda králů (nově na seznamu UNESCO) / Vlčnov – perla Slovácka – zwyczaj ludowe i architektura, piwniczki winne, Jazda królów (nowe na liście UNESCO)

Strání-Květná (obec/gmina)
adresa/adres: Rubanice 877 (areál ZŠ/teren SP)
tel.: +420 572 695 240
www.strani.cz
e-mail: mic@strani.cz

14. UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Kostel
sv. Františka Xaverského

GPS: 49°4'4.522"N, 17°27'35.739"E

Mohutný chrám stojící v centru patří do bývalého jezuitského komplexu. Jezuitská kolej přitom slouží po generální rekonstrukci od roku 2012 kulturním účelům. Historické město skýtá celou řadu dalších duchovních památek: kostely Zvěstování Panně Marii a Nanebevzetí

14

Panny Marie v Sadech, unikátní technologii přestěhovanou kapli sv. Šebestiána, bývalou synagogu a další.

14. UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Kościół św. Franciszka Ksawerego

Monumentální světyňa najdujůcya się w centrum, należała do dawnego kompleksu jezuickiego. Jezuitki internat po generalnym remoncie w 2012 roku przeznaczony został na cele kulturalne. W historycznym mieście znajduje się szereg dalszych zabytków sakralnych: kościoły Zwiastowania Marii Panny i Wniebowzięcia Panny Marii w Sadach, kaplica św. Sebastiana przeniesiona za wykorzystaniem unikatowej technologii, dawna synagoga i inne.

TIP: Bafův kanál / Kanał Bati, unikátní vodní cesta s řadou zdymadel / unikátová trasa vodna ze šluzami
www.batacanal.cz

Uherské Hradiště (město/miasto)
adresa/adres: Mariánské náměstí 46
tel.: +420 572 525 525
www.uherske-hradiste.cz
e-mail: mic@uherske-hradiste.cz

Uh. Hradiště (kostel Zvěstování) – **Staré Město** (sv. Michael): 1,1 km. Po červené, přes most a po ulici Na výsluní.
Uh. Hradiště (kościół Zwiastowania) – **Staré Město** (św. Michała Archanioła): 1,1 km. Po czerwonej trasie, przez most i po ulicy Na výsluní.

15. STARÉ MĚSTO

Kostel sv. Michaela Archanděla

GPS: 49°4'28.347"N, 17°27'1.728"E

Pozdně románská stavba sálového typu byla vybudována velehradskými cisterciáky již v první polovině 13. století na místě velkomoravské rotundy z 9. století. Později byl kostel zaklenut a v roce 1734 přestavěn. Obklopuje jej hřbitov, na němž se nepřetržitě pochovává od 11. století!

15. STARÉ MĚSTO

Kościół św. Michała Archanioła

Późnoromańska budowla typu salowego została wybudowana przez Cystersów welehradskich już w pierwszej połowie XIII wieku w miejscu rotundy wielkomorawskiej z IX wieku. Następnie w roku 1734 kościół został zwieńczony sklepieniem i przebudowany. Otacza go cmentarz, na którym chowa się zmarłych nieprzerwanie od XI wieku!

Staré Město (sv. Michael) – **sv. Barbora u Buchlova:** autem 16 km (k hradu, zbytek po turistických značkách). **Na kole** 13 km po trase č. 5113, dále 5150 do Velehradu, odtud po 5050 a 5159. Od Břeštěcké skalky po zelené. **Pěšky** shodně (turistické značky).

Staré Město (św. Michał Archanioł) – **św. Barbara pod Buchlovem:** samochodem 16 km (do zámku, dále po označených trasach turystycznych). **Na rowerze** 13 km po trasie nr 5113, dále 5150 do Velehradu, stąd po 5050 i 5159. Od Břeštěcké skalky po zielonej trasie. **Na piechotę** tak samo, jak wyżej (oznaczone szlaki turystyczne).

TIP: Hrad Buchlov / Zamek Buchlov
GPS: 49°6'26.532"N, 17°18'41.808"E
www.hrad-buchlov.cz
Zámek Buchlovice / Pałac Buchlovice,
GPS: 49°5'1.666"N, 17°20'11.550"E
www.zamek-buchlovice.cz

15

16. BUCHLOV

Kaple sv. Barbory

GPS: 49°6'31.338"N, 17°19'8.177"E

Současná podoba kaple pochází z let 1672–1673, avšak původní kaple zde stávala již ve 13. století. Je postavena na křížovém půdorysu s centrální osvětlovací kupolí. Pod budovou se nacházejí 4 hrobky, v nichž spočívají někteří bývalí majitelé panství. Dodnes se u kaple slouží dvě poutní bohoslužby, a to na svátky Nejsvětější Trojice a Nanebevzetí Panny Marie.

16. BUCHLOV

Kaplica św. Barbary

Obecny wygląd kaplicy pochodzi z lat 1672–1673, ale pierwsza kaplica powstała tutaj już w XIII wieku. Powstała na planie krzyża z centralnie położoną kopułą, która oświetla jej wnętrze. Pod kaplicą znajdują się cztery groby, w których

16

spoczywają byli właściciele latyfundiów. Do dzisiaj w kaplicy odprawiane są dwie msze pątnicze podczas świąt Najświętszej Trójcy i Wniebowzięcia Marii Panny.

Buchlov – Střílky: autem 12 km. **Na kole** 17 km po trasách č. 5153 a 5159, ze Starých Hutí po 473, dále 5019 a 5012. **Pěšky** 14 km přírodou po turistických značkách přes Studený žleb.

Buchlov – Střílky: **samochodem** 12 km. **Na rowerze** 17 km po trasach nr 5153 i 5159, ze Starých Hutí po 473, dále po 5019 i 5012. **Na piechotę** 14 km trasą przyrodniczą po szlakach turystycznych przez Studený žleb.

17. STŘÍLKY

Barokní hřbitov

17

GPS: 49°8'25.551"N, 17°12'54.313"E

Pro originální architektonické pojetí je hřbitov se sousšími ctností a neřestí považován za skvost stavitelského a sochařského umění období baroka. Je svého druhu unikátní památkou ČR. Dále doporučujeme zhlédnout: kostel Nanebevzetí Panny Marie, sochu sv. J. Nepomuckého a pravoslavnou kapli sv. Rostislava, vybudovanou nedávno v domě zdejšího pravoslavného kněze.

17. STŘÍLKY

Cmentarz barokowy

Pod względem architektonicznym cmentarz jest zbiorem rzeźb przedstawiających cnoty i sceny rozpusty, które uważane są za wybitne dzieło sztuki budowlanej i ar-

17

tystycznej okresu baroku. Jest swojego rodzaju unikatowym zabytkiem Republiki Czeskiej. Dalej proponujemy odwiedzenie: kościoła Wniebowzięcia Marii Panny, rzeźbę św. J. Nepomucena oraz prawosławną kaplicę św. Rościśława, wybudowaną niedawno w domu tutejszego prawosławnego duchownego.

Střílky – Chropyně: autem 34 km. **Na kole** 27 km po č. 5012 do Kroměříže, dále po 47. **Pěšky** 38 km po turistických značkách a cyklotrasách přes Brdo, Kostelany, Kroměříž (zde doporučujeme nocleh a řadu památek).

Střílky – Chropyně: **samochodem** 34 km. **Na rowerze** 27 km po nr 5012 do Kroměříže, dále po 47. **Na piechotę** 38 km po označených trasach turystycznych i trasach rowerowych przez Brdo, Kostelany, Kroměříž (tu polecamy nocleg i zwiedzenie szereg zabytków).

18. CHROPYNĚ

Kostel svatého Jiljí

GPS: 49°21'22.501"N, 17°21'54.339"E

Kostel byl postaven v barokním slohu na popud olomouckého biskupa Maxmiliána Hamiltona v roce 1772. Ozdobou chrámu je kazatelna, ale především křtitelnice od neznámého autora, jež zachycuje křest Ježíšův sv. Janem Křtitelem. Impozantní sochy jsou v životní velikosti.

18. CHROPYNĚ

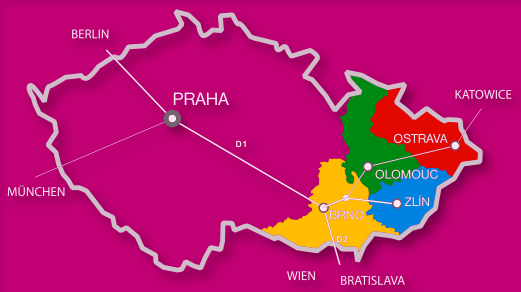
Kościół świętego Eljasza

Kościół został wybudowany w stylu barokowym z inicjatywy olomunieckiego biskupa Maksymiliana Hamiltona w roku 1772. Ozdobą kościoła jest ambona oraz chrzcielnica nieznaneho autora, która przedstawia chrzest Chrystusa przez św. Jana Chrzciela. Impozujące rzeźby są naturalnej wielkości.

TIP: Zámek Chropyně / Zamek Chropyně
GPS: 49°21'20.492"N, 17°21'53.995"E
www.muzeum-km.cz

18

BERLIN-BRNO 563 km / MÜNCHEN-BRNO 584 km / WIEN-BRNO 120 km / KATOWICE-OSTRAVA 93 km
PRAHA-BRNO 200 km / BRNO-OLMOUC 78 km / BRNO-OSTRAVA 170 km / BRNO-ZLÍN 97 km

OLMOUCKÝ KRAJ / KRAJ OŁOMUNIECKI

Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

tel.: +420 585 508 111

tourism@kr-olomoucky.cz

www.kr-olomoucky.cz

www.ok-tourism.cz

JIHOMORAVSKÝ KRAJ / KRAJ POŁUDNIOWO-MORAWSKI

Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno

tel.: +420 541 651 111

info@kr-jihomoravsky.cz

www.jizni-morava.cz

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ / KRAJ MORAWSKO-ŚLĄSKI

28. října 117, 702 18 Ostrava

tel.: +420 595 622 222

posta@kr-moravskoslezsky.cz

www.kr-moravskoslezsky.cz

www.msregion.cz

ZLÍNSKÝ KRAJ / KRAJ ZLINSKI

třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

tel.: +420 577 043 903

stezky@vychodni-morava.cz

www.kr-zlinsky.cz

www.vychodni-morava.cz

DUCHOVNÍ DĚDICTVÍ MORAVY A SLEZSKA / DZIEDZICTWO DUCHOWE MORAW I ŚLĄSKA

vydal Olomoucký kraj v roce 2012 / wydał Kraj Ołomuniecki w roku 2012

ve spolupráci s Jihomoravským krajem, Moravskoslezským krajem a Zlínským krajem / przy współpracy z Krajem

Południowo-morawskim, Krajem Morawsko-śląskim oraz Krajem Zlinskim

Zpracování / Wykonawca: STUDIO 6.15 s.r.o., www.studio6-15.cz

Mapy / Mapy: DPA s.r.o., www.dpa.cz

Foto / Foto: STUDIO 6.15 s.r.o., databáze vydavatele a partnerů / baza danych wydawcy oraz partnerów, m-Ark (Štípa)

Náklad / Nakład: 17.000 ks / 17 000 szt.

Tisk / Druk: Tiskárna Grafico, Opava - Kylešovice

Vydání první / Wydanie pierwsze

